```
ssssso++/:.`          `ssssssso::::        `-+osyssso:           `-/+osssso+:        ./oyhhhyo/.
MMNsssyhdmNdy:        `ssssNMN::::       /dNmyso oyhy        `:ymNmdysssydm`     -hNNds+++sdNNy-
MMm       `:yNMy`          NMm          .NMh`               .hMNy:`         `     +NMd-        -dMN+
MMm         +MMh           NMm          .NMm-`             `mMN/               :MMd`          `dMN:
MMm          dMM:       ``` NMN....       /mMNh+-`          oMMo                hMM:            :MMy
MMm          sMM+     `ssssNMMNNNN         `/ymNMds-        hMM:                mMM.            .MMm
MMm          hMM/       ```NMN....             `:yNMMy`      yMM+                dMM-            -MMh
MMm         :MMm`           NMm                   .hMMy     :NMm.               +MMy            yMM+
MMm       .oNMm-            NMm                     +MMs      +NMm/`               hMMs`         `sMMh
MMN////+shNNm+`         ////NMN----       -hs+:::+yNNh`       -yNNNyo+///+oy      oNMm:..-:mMNo
mmmmmmdhys/-           `mmmmmmd++++       -yhmmNNmho-            `:oydmmmmdhs       `+ymNNNNNmy+`
                                                                                          ```
                                                                                `...``..-...........`.

                          `.```` .` `````
                          `.```. .. `...`
                              ```` ```` `.```` ...-..`.``.`...-...
                                 ` ```` ```` ` ``` ` ```
                    .-.--.----------.-.-..-`

`` ```` ```` ```
                              ````

DISCO

KÉSZÜLT A MOME DOKTORI ISKOLÁJA KÉPZÉSI KERETEI KÖZÖTT

ÍRTA ÉS TERVEZTE: COSOVAN ATTILA
VERSEK: POSTULATE

TÉMAVEZETŐ: KOPEK GÁBOR egyetemi tanár

KIADJA A CO&CO COMMUNICATION
(az online verzió letölthető a www.coandco.cc honlapról)

NYOMTATTA A KESKENYNYOMDA, 100% RECYCLED-CYCLUS PRINT PAPÍR FELHASZNÁLÁSÁVAL

BUDAPEST, 2009

(OFFLINE) ISBN 978-963-06-7646-5
(ONLINE) ISBN 978-963-06-7647-2

KÖSZÖNET A CO&CO MINDEN TAGJÁNAK, A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEMNEK, ÉS AZOKNAK AKIK SZÖVEGEIKKEL MEGTISZTELTEK ENGEM

+ A WIKI VILÁGNAK

DISCO

ejtsd: dizájnkommunikáció

DISCO ÉS CASH

TERVEZŐ, ALKOTÓ - EMBER A VILÁGBAN

DESIGNKOMMUNIKÁCIÓ

TÚLÉLÉS FENNMARADÁS FEJLŐDÉS - A TFF MODELL

ÉLET A PÉNZ UTÁN

COSOVAN ATTILA

Minden jog megosztva. Jelen könyvet, vagy annak részleteit engedélyezett szabadon reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképészeti úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

UNOKATESTVÉREM, **ERŐS STARK LÓRÁNT** EMLÉKÉRE

8-EZ EGY KÉZZELFOGHATÓ... 8-MÉG MIELŐTT VALAKI... 9-UGYANENNYI... 9-AZ AGYAMBAN VAN EGY...10-WOODSTOCK... 11-ASZONDJA ERRE DISCO... 11-EZ EGY, AZAZ 1 FAJ... 12-DE ÉN AKKOR MÉG MINDIG FÉLTEM... 13-MANAPSÁG NEM SZOKTAM... 13-NYELV... 14-HIRTELEN TÉMAVÁLTÁS... 15-CSOMAGOLÁSBAN... 15-A JÁTÉKBA... 17-AZT HISZEM, KÍSÉRLETEZIK VELEMÜNK... 20-LÁM... 43-KOMMUNIKÁLNI... 44-ISTEN... 44-ÖNNÖNMAGÁVAL... 44-VILÁGOT... 45-21... 45-VAN EGY FALU... 46-MERT NEM MINDEGY... 46-PÉNZNEK... 47-ÉGEN A CSILLAG... 47-DIÁKKOROMBAN... 49-KÖZÖS NEVEZŐRE... 49-TESZTELJÜK... 49-WIKIPÉDIA... 51-SEMLEGES NÉZŐPONT ELVE... 51-MINDENKIÉ... 52-4000 NEVES SZAKEMBER... 52-IGAZSÁG... 53-TERMÉSZET... 53-3 RED BULLT KÖVETŐEN... 57-AKÁR TUDOMÁNYOS SZINTEN IS... 57-MI ÉLETÜNKRE VONATKOZIK... 58-A SZÉP, A JÓ ÉS AZ IGAZ... 58-MÁRKA ÉS DIZÁJN... 59-A DIZÁJNKOMMUNIKÁCIÓ... 61-ÖSSZHANG A KÖRNYEZETTEL... 64-PARADIGMAVÁLTÁS A MARKETINGKOMMUNIKÁCIÓ TERÉN... 65-MONDJA DISCO... 65-A CLEAN CITY MOVEMENT... 66-TUDATOS FORMA... 68-MŰVÉSZEK... 69-FEGYVEREINK... 70-BIRTOKLÁS... 71-KÉPZELJÜNK EL EGY ASZTALT... 71-CSOKIPLÁZÁBAN... 71-KERESKEDELMÉT... 73-CSINÁLJUNKCSOKIFEGYVERT... 75-NAHÁT - GÖRBE TÜKÖRKÉNT IS TUD ÜZEMELNI... 75-CSAK MÉLTÓSÁGGAL... 75-ÉLET ÉS HALÁL ÁLTAL... 76-KEDVES KOLLÉGÁK... 77-MERT A JELENBEN JOGGAL FÉLHET... 77-ÉS ERKÖLCSI HIERARCHIÁBAN... 78-FELELŐSSÉGTELJESEN... 79-DALLAST NÉZŐ BARÁTOM... 79-A HOLNAP... 81-A GAZDASÁG VAGY GAZDASÁGI RENDSZER... 83-A BANK... 84-A PÉNZ... 88-PETER JOSEPH RENDEZÉSÉBEN... 99-DÖNTSD EL... 99-AZ ESZMÉK... 99-VEZETŐRÉSZVÉNYESEI HAZAVITTÉK... 100-INAKTÍV TUDÁST... 102-GAZDASÁGI MODELLÜNK... 102-TÚLÉLÉST, A FENNMARADÁST ÉS A FEJLŐDÉST... 103-MI IS EZ PONTOSAN... 103-EGÉSZ TÁRSADALOM... 105-ÉS MI LESZ A SZÓRAKOZÁSSAL... 105-CIVILIZÁCIÓT... 107-MANAPSÁG NEKTEK MÁR... 107-EZ EGY OLYAN TÁRSADALOM... 108-AZ ÁLLAMOT... 108-A PÉNZ... 108-NEM AZ ELADÓ FOGJA MEGHATÁROZNI... 108-HOGY NE TŰNJÖN... 109-KÖZHELYES MINDEN... 109-MERT A HÜLYE IS TUDJA... 110-AZ ÜGY ÉRDEKÉBEN... 110-EGYIK A VERSENYT ÉS AZ ÜZLETET... 111-A MI BOLYGÓNKON... 112-A TÖMEGES EGYÜTTMŰKÖDÉS KORSZAKÁT... 113-LÁTOM, ÖRÜLSZ... 115-MAHOLNAP 40 ÉVES... 115-EGY SLÁGERREL... 115-ŐK IS SZOKTAK DEPRESSZIÓBA ESNI... 117-2 FAJTA SZEMLÉLETŰ MUNKAHELY... 117-ÉS MEGOSZTÁSA... 118-MEGÉRTITEK EGYMÁST... 118-EBBŐL NE CSINÁLJATOK IDENTITÁSI KÉRDÉST... 120-ÜGYFÉL BIZTONSÁGÁÉRT... 121-ÍGY JÁTSSZÁTOK EL MINDENNAP... 123-ELSZÁMOLTATHATÓSÁG... 124-VAGY INKÁBB MORCOS FEJŰ ELADÓ... 124-SZAROSGUMICSIZMÁS... 126-HATCSILLAGOS ÉRTÉKELÉS... 126-EZ ITT A MÉDIA... 127-A SZUPERVULKÁN KITÖRÉSÉNEK... 128-A NYITOTTSÁG... 129-TÖRÖLTETI, ÉS FIGYELI... 129-ÉS MI A HOBBIJA... 130-DISCO-FÉLE GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI ALAPMODELL... 134-A BŰNÖZÉSEK... 135-VAJON EGY KÖZEPES ANYAGI GONDOKKAL KÜSZKÖDŐ CSALÁDBAN... 136-AZTÁN MEG ÁTKOZZÁK AZ ÉLETET... 136-PREDESZTINÁLT, DETERMINÁLT EMBER ESÉLYE... 137-JÓ ÜZLETEMBEREKKÉ... 139-PARIS HILTONNAK VAN EGY ÚJ MŰSORA... 142-NE KAPD FEL A VIZET AZÉRT... 143-SOKSZOR HASZNÁLHATATLAN TÁRGYAT... 143-PARLAMENTÁRIS DEMOKRÁCIÁNAK IS VÉGE... 144-A VÁLASZTÁSRÓL... 144-LÉTJOGOSULTSÁGA... 145-MARKET INGA... 146-MÉ DIANNA... 146-KOMMU NIKI... 146-DESIG NOÁ... 147-BANKÁ ROY... 147-MINDEN MOZGÁSHOZ... 148-CASH-FÉLE ALAP SZTORI... 150-NOCSAK... ...

T

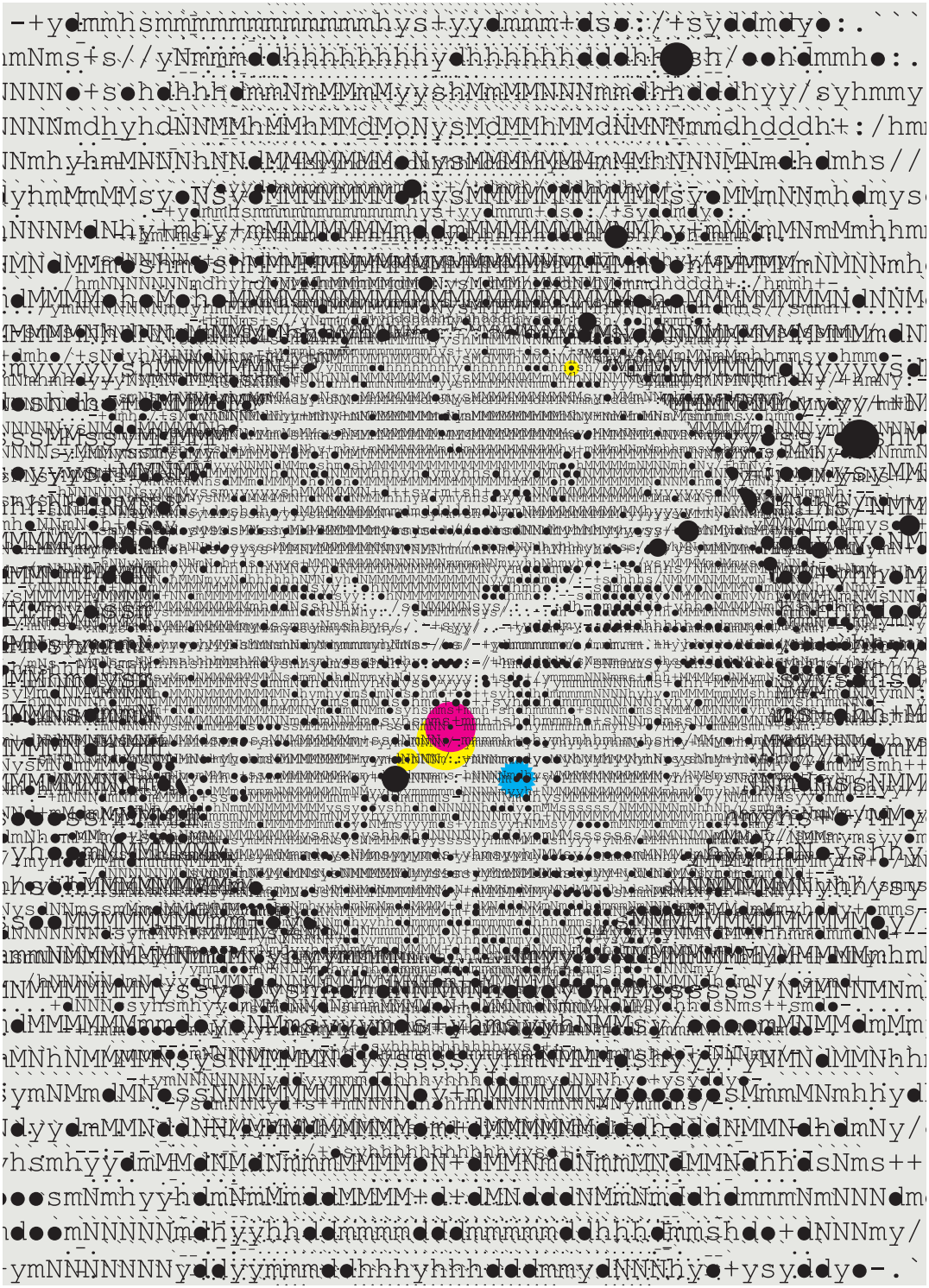

Ez egy kézzelfogható könyv - nyilvánvaló! a mellette lévő és a többi is az, néhányat közülük már elolvastam, olvass el te is minél többet… ez egy termék, amely nem költött, nem költ és nem is fog költeni semmilyen marketingre, hazaviheted ugyanúgy, mint a többit, de nem kell érte fizetned, csak ha akarsz, és annyit, amennyit akarsz, és akkor, amikor akarod (még mielőtt valaki azt mondaná, de hisz épp ez a mai marketing, én azt mondom: ez nem az, hanem egyszerűen tisztességes értékesítés, tisztességes és tudatos fogyasztók számára), de ha mégis úgy döntesz, fizetnél érte, mert szerinted van neki - pénzben is kifejezhető - értéke, akkor írj a cosovan.attila@coandco.cc-re, és én majd megpróbállak lebeszélni róla… ha értéktelennek tartod, kidobhatod (tudod, hova), vagy továbbadhatod, de visszahozhatod ide is, magyarul - és más nyelven is - azt csinálsz vele, amit akarsz, hisz egyébként is azt csinálnál vele amit akarsz, mert ez a könyv a szabad, erkölcsi- és felelősségtudattal rendelkező embertársaimnak szól.

ez a könyv, éppúgy mint egy karóra, vagy egy karóra húzott sütnivaló (szalonna), annyit ér, amennyit segít (vagy használ?) neked, és azt meg ki tudja

Postulate*

* Postulate = Csernátoni Csaba, jelenleg San Franciscóban él, gyerekkori barátom, iskolatársam 12 éven át, szerintem zseni, mert ő már akkor olvasta Henri Charriére Pillangóját - majd megdöbbentően illusztratívan és izgalmasan mesélte el nekem -, amikor én és a többiek még csak a P betűnél tartottunk. Postulate ebben a könyvben néhány soros verseivel mondja el mindazt, ami nekem, néha csak oldalakon keresztül sikerült…

Még mielőtt valaki azt hinné, elkezdtem a könyvet, jól hiszi, csakhogy most szombat van, és a Story tévén adják ismétlésben kilenctől a Dallast, három részt egyszerre, holnap is lesz kettő, utána sietek majd squash-olni, mert kell a mozgás,

egész héten írtam, persze csak fejben, de sokat, hazajöttem, jó volt lazítani, utána ettünk 1et a Jam Pubban, kilencszáz a menü, persze nem azt ettem, mert az jó volt, inkább négyezerötszáz forintos steak-et, ami viszont megérdemelten rossz volt, egyszer élünk …ja, és vettem egy zsír új fallabda ütőt, a legdrágábbat, dealegjobbat, szeretek költeni, és használni dolgokat, vagy nem használni csak megvenni, például van négyfajta térdvédőm, korcsolyázáshoz, síeléshez és bringázáshoz, ez csak három, de könyökvédőből is

ugyanennyi, eddig van 2070 hasznos karakterem, és tényleg haszontalanosak, ~~mert a word tudod kijelől-jobbgombbal kiírja,~~ megnéztem, lefekszem olvasni, az asztalomon van kábé, hanem pontosan 73 könyv, pedig csak 37, jó lett volna többet mondani, az utóbbi két hónapban el akartam őket olvasni, elolvastam, van még több is, nem az asztalon, de azok számát nem rögzítettem, címeiket viszont igen, persze megszámolhatnám, de inkább bekopipésztelem ide, hogy tudjuk hányadán állunk! szóval sok közülük egy könyvben van és csak röviden összefoglalva, az efféle sietős embereknek, mint én, ~~azaz mindenkinek, aki ma él a Földön, persze tudom -~~ sok a duma ~~nem mindenki… csak nagyon sokan, úgy gondoltam idemásolom, de meggondoltam, majd a végére, oda lehet lapozni akár most is, de csak mert siet-szek és kíváncsi vagy-ok~~.

Az agyamban van egy zümmögő Lénygy, egy ideje, Disconak nevezi magát, jó, mondjuk, egy Doki erre azt mondaná: Skizofrén, Tipikuss! persze hogy az, pedig nem, én találtam ki őt! arra is gondoltam, hogy a történet kedvéért s az unalom fokozásáért álmomban fog meglepni, egyébként ufó, vagyis azonosítatlan repülő tárgy, látom, olyan mint egy diszkógömb, apró tükröcskékből a felülete,

és forog a tengelye körül, megtom magamat nézni benne, bárki megtudja magát nézni benne, és beszél magyarul is, + pofátlan, de nagyon, mindenkinél mindent jobban tud, olyanokat mond, amiket szégyellek leírni, pedig le fogom, mert ő irányít, Thipikuss; például ezt a stílust is ő adta a számba, azt mondta ez zsír: mert nem kell majd agyonlektoráltatni, úgyis mindenki oda tesz-vesz pontot s vesszőt, ahova csak akar, szóval ő Disco: halhatatlan, és ismeri a végtelent, kell ennél több?!? hogy miért nevezi magát Disconak, azért mert útközben a galaxisokon, az univerzumokon, a metaverzumon keresztül (merthogy mi így nevezzük ezeket a távoli pontokból álló valamit) sok gömbfélét látott, ennyi, és így szerinte hasonlít egy akármilyen bolygóra + a Wikipédia logóra is, amit nagyon bír, meg egy szép-felejthetetlen kulturális korszakra, amit ma is szeretek-ünk, Madonna is feldolgozta a Confession Tour koncertjein, magyarul - és más nyelven is - Disconak is megtetszett; volt az egyetemen egy kollégám, barátom, úgy nézett ki, mint

Woodstock, de a kedvence Kordagyörgy volt, persze mindenki azt hitte, viccel - abban az időben nem volt még ilyen elsöprő nagy kámbekje mint mondjuk ma, szóval amikor dídzséskedett az egyetemi bulikon, hozzáteszem, a legjobb bulikon, mindig volt egy Soltészrezső szóljon-hangosana-zének diszkógömbös csápolás is, úgyhogy én örültem, hogy Disconak hívja magát, legalább van mihez kötnöm, körülbelül ezerkilencszázkilencven 6-7-8-ban volt ez, most meg ma van, 20090301. Azt mondja Disco - kötelességem bejelenteni, hogy a testvérem találta ki ezt a nevet-címet, persze nem volt nehéz, DESIGNKOMMUNIKÁCIÓ (merthogy én, mi, ezzel foglalkozunk)=DESCO=DISCO, szuper: igaz, hogy a Google-ban a „disco" kifejezésre

184 000 000 találat lett 0,17 másodperc alatt, azaz marketing és márka szempontból az esély nulla, se domain név, se YouTube-os lehetőség, se semmi, szép kihívás, csakhogy a nyájas olvasó még nem tudhatja, és sajnos én sem, hogy mit is akar ez a szerencsé-s-tlen golyófejű.

figyeled: repül... gólya vagy fecske
és amíg nézed, zárd a szemedbe
hogy majd a gyermekeidnek is mesélhess róla
hogy milyen volt, s hogy milyen
lehetett volna (Postulate)

Aszondja erre Disco (mostantól nem írom nagybetűvel a nevét, mert az plusz egy művelet, persze ez így már több, és így még több - állj! és az is lehet, hogy nem fogom mindig a nevén szólítani, csak) szóval, hogy szép ez a magyar nyelv, egyedi és nemes, de ugyanakkor változatos és közvetlen, olyan, mint egy oázis a kietlen mindenségben, vagy inkább semmiségben… mondom, tudom, deugyeaztis tudom, hogy például szerin-temtüktünk a román nyelv is ilyen, ritmikus, dallamos és ugyanakkor határozott, persze nem ennyire különleges, de pont ezért érzékeny, simulékony, biztos ilyen (és más) a többi nyelv is, van belőlük sok: a nagyokos mondja, hogy négy és hatezerötszáz féle nyelv és körülbelül húszezer dialektus létezik - ha minden nyelvet, mondjuk csak szép = pozitív jelzőkkel és hasonlatokkal kéne (kellene! de csak most) illetnem, szerinted hányszor ismételnéd magam? sokszor? bólint, hogy ühüm!!! és a 6,5 milliárd ember közül vajon hánynak tetszik a ti nyelvetek, hányan értik? idegesít, a fejem fölött pörög a giccses zsenilabdafejűje, mittomén, soknak és sokan, vagy néhánynak és néhányan, nem mindegy?!??!?

tudtad, hogy te ember vagy? Ez egy, azaz 1 faj, persze van fehérfeketesárgakeverék, de állítólag genetikailag,

meg úgy ránézésre is, egy faj, 7fej-0fül-1szem-5orr-2kéz-2és-félláb, akkor miért beszéltek ilyen sok nyelven? Istenem ez nem normális, könyörgöm, miért kell ilyeneken gondolkodnod, mit mondtál, Isten, az mit jelent? neked mit jelent, és másoknak mit? ezt most hagyjuk! ezerkilencszáznyolcvankilencben katona voltam a román hadseregben (honvédségben), a forradalom idején is, egyedüli magyarként a sok román között, lettek barátaim a hosszú hónapok alatt, térképész voltam meg szakács, utóbbi azért mert nekem voltak a legtisztább körmeim, először rossz volt, nagyjából 2 hónapig fel sem állt, nem a brómozotttea-anekdota miatt, mert utána igen, pedig a lötty maradt, annyira messze voltam mindentől és mindenkitől, féltem, 18éves voltam, aztán jó volt, még csajoztam is a katonaság alatt, nem úgy, hogy hajolj le a szappanért, hanem rendesen; később jött a temesváribukaresti forradalom, nekünk azt mondták a hajnali Radu cel Frumos (= Szép Radu) riadó után, a sorakozónál, hogy Erdélyt akarják a magyarok, jönnek! vicces, ugye?

De én akkor még mindig féltem, mert ki tudta, hogy mi is történik valójában, csak éreztem, hogy ez nem lehet igaz, apám otthon mindig hallgatta a szabadeurópa rádiót (közhely), gyerek voltam, mesélt nekem, legalább két történelmet tanultam, egyet otthon, egyet meg a suliban, kit érdekel-t, de jól jött akkor és utána, mert legalább sejthettem, hogy ez kamu duma, a legjobb bajtársam, így szokták ezt mondani katonáéknál, azt mondta: soha nem éreztem gyűlöletet a magyarok iránt, de most igen, attila (pontosabban átilo), kire fogsz majd lőni, ha kitör a háború, rám, vagy egy idegen magyarra? mondtam hangtalan hangon, hogy nyugi, ez csak rémálom lehet, mert én azt tudom; és tartottam neki (és magamnak) egy gyorstalpaló töri órát, +

kortesbeszédet + egy gyerekes - mert hogy az voltam - politikai elemzést, arcizmai ritmikusan mozogtak, pont amilyen a román nyelv, és könyörtelenül nézte az oda-vissza ugráló szemeimet, eltelt négy nap, és kiderült, nemhogy invázió, de éppen az ellenkezője, forradalom van az országban már több helyen, tévéadás megállt, majd újraindult, és kiderült, hogy Ceausescut már üldözik, aztán elszabadultak a fegyver-raktárakban porosodó lövedékek százezrei, az esti égbolt olyan volt, mint mostanában egy szokványos házibulin a medence feletti tűzijáték, innen tőlem nem messze, anyámék itthon (= otthon) már eltemettek, aztán meghallották a hangomat egy recsegő telefonvonal túloldalán, senkit nem öltem, még véletlenül sem, ehhez pedig nem is tudom mi kellett, sokan meghaltak, véletlenül! a bajtársam odajött hozzám, kocsonyásra dermedt szemmel: attila (pontosabban ismét átilo, mindig átilo voltam), kérlek bocsáss meg! nem kellett megbocsájtanom, mert nem ő volt a hibás, hanem a nyelv, a vallás, a történelem, a nevelés, a pénz, a civilizá-ciónk, az emberiség - még mindig vicces, ugye?

Manapság nem szoktam call of duty-zni, (számítógépes pifpuf) soha nem szoktam, még poénból sem, pedig a testvérem és a srácok a cégből szoktak lőni - egérrel - péntekenként, meg máskor is, amikor éppen már jól beebédel-tek nagyadag vékonytésztából és gong baoból, persze előtte tavaszi tekercs, utána meg pirossárga-vagyzöldes fanta; tizen-kilenc év telt el azóta, sok minden történt, ja, hogy Isten? nem volt elég a történet, nem volt elég egyértelmű? mit mondasz?

egyelőre hagyjuk, most még másról beszélek, Nyelv? héjjj, ti értitek, amit mondotok egymásnak? ti, magyarok, a magyar nyelvet megértitek, a magyar szavakon ugyanazt értitek? ordibál nekem, de a száját nem látom, csak egy károgó var-jú árnyékát a tükörsima pofáján, fogadjunk, hogy ugyanazon

a szövegen szinte mindenki mást fog érteni, vagy nem fogja érteni, vagy tudni fogja, vagy akarni fogja, vagy jobban fogja tudni, vagy nem érdekli majd, szeretni fogja, vagy okosabbnak gondolja, vagy feleslegesnek, vagy soha nem ér rá, mert mindenkinek a saját dolga a legfontosabb, főleg nekem! mindenki siet és mindenkinek jogában áll sietve megállni, sietve dühösen nézni arra, aki ebben önszántán kívül akadályozni merészeli, mindenki parkolni vágyik, de a mögötte levő elfelejtette, hogy ő is szokott, sőt mindjárt újra fog, nem baj, dudálj, nyomd folyamatosan a dudát, még akkor is ha leég a bobina (=tekercs), mert okosabb, erősebb, gazdagabb, vagy azért mert éppen az ellenkezője, tehát azt mondod, értitek a saját nyelveteket? az üzenetet? mi van akkor ha ez egy létfontosságú üzenet, és tudjuk, hogy az…

Hirtelen témaváltás, pedig nem az - minap a kezembe került egy újabb könyv, amelynek címe *Reklám helyett.* Mányai Csaba, akit írása alapján jó szakembernek tartok, csak éppen a hivatását kérdőjelezem meg - a maholnap kontextusában - ezt írja: „A reklámok kora a végét járja” (1-et értek vele); így folytatja „Reklám helyett el kell kezdenünk marketingben gondolkodni: hallgassuk és figyeljük meg a fogyasztóinkat; értsük meg őket; gondoljuk át, miként tudnánk kapcsolatot építeni velük, hogyan lehetne bevonni élményekbe és párbeszédbe, vagyis hogyan tudnánk értékes interakciós formákat kialakítani; gyűjtsünk adatokat és transzformáljuk aktív, éltető információvá; végül mindezek és az innováció segítségével építsük be a marketinget magába a termékbe is.” (50%-ban egyet értek vele, de a másik 50%-ot sokkal fontosabbnak tartom: Reklámok ÉS MARKETING HELYETT el kell kezdenünk DESIGNBAN - tervezésben, alkotásban – gondolkodni; és hogy miért? MERT a marketing, a reklámmal karöltve, egy

olyan üzletfilozófiára és gazdasági modellre épül, amelyet manapság ~~megkérdőjeleznek,~~ firtatnak sokan sokféleképpen, és persze discobátyó is. A marketing ugyanazt mondja el százszor, csak százféleképpen, de a lényeg változatlan marad. A design pedig, száz új gondolattal, ötlettel, lényegi változással, problémamegoldással áll elő, a marketing arra, jó, hogy a polcokon ugyanaz a termék jelenjen meg

különböző csomagolásban, és különböző inaktív üzenettel, ezzel létrehozva passzív közösségeket és kérészéletű munkahelyeket, a design lényege pedig az, hogy új és értékes termékeket adjon értelmes emberek számára, ezáltal új, aktív közösségeket és munkahelyeket hozzon létre. A marketing szemlélete az üzletből fakad, és egy bizonyos pénzforgató gazdasági modellre épül, miközben a design - a tervezés, az alkotás szemlélete - emberi mivoltunkból ered, és az életre épül. Reméled disco ezzel nem akart senkit megbántani, csupán végiglapozva a környezetemben található könyveket arra jutottam, hogy bár a marketing fontos kiegészítője volt az elmúlt több mint fél évszázadnak, de a maholnapra szóló folyamatos újrafogalmazása kissé nehézkessé vált, pedig jócskán van irodalma, és ma talán a legintenzívebbnek tűnő tudományként regnál saját passzív szószában, amit a tudatos, kreatív, szabad, és nyitott fogyasztók - mondjuk inkább emberek - egyre kevésbé tudnak már szeretni … csakhogy, kedves disco, a marketing nem fogja magát hagyni, és mindent megideologizálva, sőt a designt, meg a tudatos, kreatív,

szabad és nyitott fogyasztót is bevonva a játékba, a kellemesen csengő (marketing) szót tovább fogja éltetni, még akkor is, ha lényege tulajdonképpen már teljesen lecserélődött, és valójában más, eleddig háttérben és kevesebb irodalommal

dicsekedhető tudományosművészet, vagy művészitudomány - egyszóval design - kéne átvegye az ő helyét és Reklám nevű barátja helyét is… de már annak is örülnék, ha legalább méltó helyén kezelné, ismételten említésre méltó irodalmában, és nem egy bekezdés, vagy legjobb esetben is egy szükséges valamiként említené… Tegnap éppen a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem formatervező szakos hallgatóinak a diplomavédését néztem és az egyik jelölt a siketek számára tervezett egy olyan készüléket, ami tulajdonképpen egy olyan interfész, ami átalakítja az írott vagy beszélt nyelvet jelnyelvvé és fordítva is, hiszen az EU-ban az esélyegyenlőség címszava alatt ezt hamarosan szinte kötelezővé fogják tenni az összes közintézményben. Nem egy olyan terv vagy alkotás volt, ami úgy spontánul felkeltené a bámészkodó ember figyelmét, sőt valószínűleg még jeles érdemjegyet sem fog érte kapni a delikvens, a tervet nem is részletezem, mert számomra a legérdek(es)telenebb az volt, ahogy a diplomabizottság elnöke, aki egyébként gyakorló dizájner, hozzászólt, valahogy így: szóval ez teljesen érthető, az EU kötelezővé teszi, nagyon jó, itt van egy jó terv, remek, a többi már csak marketing kérdése! …kérdezem én, hova ide marketing? mit kell ezen marketingelni? Esetleg definiálni kell a célcsoportot? Még egy ilyen elég pontosan meghatározott világszerte körülbelül, de majdnem pontosan 70 milliós célközönséget is, akiket szinte akár névről is ismerhetnénk, bizonyos adatbázisok révén, szóval pontosan tudjuk, hogy mi kell, kinek és miért + mikor? Mit csinálna itt a marketing? Oké, ne kezdjük már azzal, ahogy minden mögött ott az üzlet: mert persze kellenek fejlesztők, gyártók, sok jelentkező esetén létrejöhet egy konkurrrenciaharc, és így már ott is van a marketing lényege… itt abba is hagyom, és szólok, hogy **mit akarsz, te elmebeteg, a marketingtől, hogyan akarod kikezdeni, ha még egy gyakorlott dizájner sem állja meg, hogy ne vegye a szájára, még akkor**

is, ha kicsit tudálékosnak és lényegtelennek, sőt kínosnak hangzott, abban a tartalmi környezetben… persze csak nekem, de ne aggódj, én is naponta többször veszem a szám-hoz-ra, pedig elvonókúrán vagyok már jó ideje: világbéke!

nem lóghatsz ki teljesen a ~~nadrágból~~ világból
hát megvesztegeted és megveszed
de ki döntött úgy hogy leszel egy
a sok közül itt aki csak legyint?

… akkor hogyan kezdenénk el megfejteni, mit csinálnánk vele?

táncolsz-e... vagy ez vacogás?
mindegy ha már csak
az elvárt koreográfia szerint (Postulate)

képzeld, ez a kuglifejűje elküldte a nevemben az alábbi levelet sok ismerősömnek és barátomnak…

azt hiszem, kísérletezik velemünk:

Kedves Barátaim, Kollégáim, Ismerőseim

Megtisztelő, hogy írhatok neked és, hogy kérhetem a közreműködésedet... Doktori munkámmal kapcsolatban könyvet írok, s benne lesz egy kísérleti fejezet, ami az emberi faj kommunikációs lehetőségeiről szól. Betűk, szavak, gondolatok, értelmezések és értékelések, üzenet... Az emberi közlésformák változatosságát és egyben hiányosságát mutatja be.
A könyv egy ~~szakmunka~~ féle, szakmese lesz. Azt hiszem, nincs is ilyen, de mindegy…Civilizációnkat egy képtelen helyzetben mutatja be, pénzügyi anomáliákról, a pénz korszerűtlenségéről, marketingről, designról és a tudatos fogyasztók viszonyáról, blöffről és igazi problémákról, tömeges együttműködésről, gerjesztett, divatosnak titulált, de valójában talán művi foglalkozásokról, ember-föld-univerzum, stb. viszonyáról beszél majd - remélhetőleg emészthető, humoros, ironikus, de néhol talán sértő, provokatív, profán felhanggal.

Arra kérlek Téged, hogy az alábbi szavak elolvasása után egy spontán szöveget írj. Azt, ami a szöveg kapcsán éppen eszedbe jut, vagy mintha egy üzenetet fejtenél meg, de ugyanakkor bármit írhatsz *adhoc* módon is. Egy oldal bőven elég, de ha kevesebb jön, akkor annyi is...
határidő (ha kérhetem): 2009.02.28
Amennyiben könyvem a publikum elé kerül, azt megelőzően átküldöm Neked, hogy alkotói hozzájárulásodat úgy, abban a környezetben akarod-e viszontlátni, vagy sem. Engedélyed nélkül természetesen a Te gondolataid nem fognak megjelenni, és említést sem teszek arról, hogy felkértelek erre.

Köszönöm. Örök hála!

ps. A szerzői jogdíjjal kapcsolatos észrevételeidet, kérlek tedd meg, azonban tudnod kell - bár a könyv tartalma nélkül elég nehezen képzelhető el -, hogy nem áll szándékomban a klasszikus formában értékesíteni. Azaz nem lesz ára, legfeljebb értéke, amit mindenki saját belátása szerint fordít le arra, amit ma pénznek hívunk. Itt abba is hagyom, mert a közvetlen és közvetett haszon fogalmához jutnék, ami a végtelenségig bonyolítaná a helyzetet...

és akkor a szöveg (hogy tudd, ez egy sajátos környezetből kiemelt, de véletlenszerűen összekevert szóhalmaz):

Isten Gondolkodás Öntudat Perspektívák Magunkat Alapvetés Reflex Menedzselése Boldogság Forrás Hangulataink Merj Fantomok Társadalmak Tudd Majd Kreatív Menet Válság Pszichológia Multik Lélektan Élethez Munkahely Arc Oldjuk Meg Üzlet Tömegmozgalmak Kemény Álmok Út Élet Egy Öt Megosztott Marketing Elmélet Bűntudat Most Ellen Piramis Farok Passzív Személyiség Alapítvány Adottság Tökéletes Kell Gazdaság Találkozások Lehetőség Agyszex Láthatatlan Hogy Amely Szeretetmárka Aktivitás Lusta Látnak Figyelmesség Milliomos Dimenziók Feltalálás Világ Női Esélyek Rendetlenség Hogyan Nagy Ösvény Összeomlás Toll Motorkerékpár Meg Indulás Kommunikáció Meglelt Titka Márkacégek Mítosz Mekka Férfiész Ingatlan Elmélet Születés Evangélium Profit Hang Üzletkötés Sirály Eredete Jókedvűen Pénzszerzés Huszonegyedik Akarás Munka Jelen Lakhelye Amit Zsarolása Projektorientált Környezet Vagy Materializmus Legfőbb Protestáns Meggazdagodás Adás Látható Teológia Etika Kézikönyv Innováció Siker Befolyásolás Reggelt Bankár Stressz Belső Hatalom Módszer Első Lelkünk Lap Hosszú Szexuális Egyszerű Lesz Új Női Előrelátás Vendég Har-

cos Dizájn Hazugság Nyitottak Intelligencia Tanulságos Bölcső Konfliktus Harc Átírja Természetes Pénzteremtés Agykéreg Jelek Vizuális Álomfejtés Tiszta Menedzsment Milliót Titok Fogva Ki Irigység Milyennek Viselkedés Szomszéd Választék Mit Ökológia Jávorszarvas Jövő Több Szervezetek Négy Eltérített Márkák Beszélgetések Béke Miért Tagadás Mégis Gazdagság Ötven Század Nemet Jó Tervezés Milliomos Nemzetek Honlapok Vállalkozás Lét Juss Történetek Mesterkedések Hab Képernyők Csinálj Meghaladás Művészet Lépésről Itt Konstruktív Személyiségtípusok Lapos Megrenget Mások Renden Igazság Lesz Útjelzők Feszültség Luther Észlelés Kötelességérzet Befektetés Kreativitás Hogyan Gondolat Kommunikáció Önbecsülés Marketing Beszél Pokol Tömeges Tanulságok Emberi Hála Útja Művészet Alján Forma Közösségi Gerilla Céltudatos Különbségek Történet Kapu Mindennapi Magától Csináltam Logoterápia Boldogság Együttműködés Kulcs Alkalmazás Sabbat Elhárító Mások Vagyok Vagy Más Világ Gazdagodj Spirál Erő Után Beszélgetések Való Vállalati Feketekönyve Józan Létezz Alkimista Vallás Fiziológia És Archetípusok Világváltás Ember Félelem Veletek Az Boldogság Keveredés Szabályok Tervezettség Hogyan Dollár Intelligens Átmenetek Gondolatok Természetrajz Televízió Kozmikus Sztárkávéház Új Boldog Fordulópont Csoda Útmutató Pozitív Érzelem Ésszerű Stratégia Áramlat Művészete Feltételes Választás Nő Jógi Anyagi Nyelv Exponenciális Avagy Tapasztalat Ész Műhely Tortilla Zen Gondolkodás Fekete Én Szeret Tart Csűrcsavar Három Dzsungel Kérés Krisztus Hét Design Élet Figyelem Tudni Jövedelem Lelke Kiterjedés Utazás Pénz Szabadidő Gazdagít Vallomások Márkák Meg Szabadon Sötétség Energia Művészete Mesék Legyünk Tudatosság Palack Elme Másként Embereknek Föld Intelligens Konfliktusok Alkalmazás Taó Gyártás Lapos Reklám Emberismeret Hangulatterápia Nézés Marketing Adomány Kollektív Szegények Következő Marketing Érvényesítsük Programmenedzsment Félelem Agy Szondázás Föld Egyezség Benyomás Humán Borotvaélen Többszörös Túl Akarja Szeretet Paradoxon Wikinómia Változás Négyszög Jön Egyszeri Felhasználás Kis Között Értelem Istennel Kapitalizmus Jövője Tudattalan Marketingmentes Valakivé Kezdő Dióhéj Engedelmeskedés Tekintély Szorítás Ferenc Dolgaink Tény Mondani Internet Elme Csodáról Harmonikus Prófécia Válni Lustaság Új Nehéz Hiteles Siker Kalap Tervezés Továbbéléséhez Tudósítás Mindenség Üzletkötés Most Végtelen Tartós Fiatal Fanatizmus Tőzsde Erőszak Könyv Ösztönösen Lépésre Tanfolyam Játszma Világ Bőség Közelíts Terápia Nyelv Dosszié Spiritualitás Igenig Művészete Felnőttkor Felelősségvállalás Mű Neurózisok El Van Fizika Az Adósság Megértés Projektportfolió Könyv Feleség Erőforrás Jövő Teremtés Kabbala Társszerző Tanulmány Várkastély

Próféta Tudomány Én Megszelídítése Természet Ezek Híd Változás Ixtlán Alapok El Automatikus Starbucks Természet Szellem Üzlet Erőforrás Menny Tánc Mindent Hogyan Beteljesülés Ápolás Más Írások Meggyőzés Jó Befektető Ezer Márkák Évtized Vesztés Oké Félelem Örömmel Érzelmi Csésze Ahol Merre Mégis Rendkívül Társadalmi Befektetés Modern Újra Levél Keretek Önéletrajz Hálón Kutatás Emberek Értelem Emberi Spirituális Vállalati Házasság Kevesebb Megvalósítás Gondolkozz Szabadság Változtat Szellem Projekt Cashflow Gyermek Józan Érték Mobil Rövid Különféle Jósol Várva Alapelv Pszichológiája Esszé Egyperces Ész Mechanizmusok Szüzesség Blogok Emlékek Kulturális Kapitalizmus Bátorítás Milliárdos Minimalizálás Nők Alkotás Elmélet Változás Békés Ésszerű Útja Életmentő Belső Művészete Szent Szöveg Laterális Tervezés Felfedezés Intelligencia Történet.....

üdvözlettel, ca

és nem, meg de-jöttek a válaszok, megfejtések, vélemények, ezúttal is köszönöm mindenkinek a hozzájárulását, és még egyszer elnézést a diszkópatkány miatt

-lám:

Beöthy Barbara, bölcsész, marketingkommunikációs menedzser

minden gazdagít az életben, jó és rossz, azért élsz, hogy ezt átéld, hogy megtanuld, hogy elfogadd....Igazság nincs, csak beszélnek róla, azt hiszik az emberek, hogy tudják, mi az, pedig elvont, és szubjektív. A titok megfejtése visz előre, mindegy milyen területen keresed az életedben, a családban, emberi kapcsolatokban, a marketingben, a férfiakban a nőkben.....bármiben

Cosovan Tamás, designer:

na ezt írtam néked!!!
Olvasva a szókáoszt, rosszul lettem! Elmosódott minden,

felálltam, ittam egy kávét és megint elkezdtem olvasni! Mostmegmá szédülök… Szóval, mit jelent az ixtlán? Google ixtlan search… hangszer, vulkán, Rio? Na, mindegy! Költözzünk már el az új házba oszt jó lesz! Megyek, mert jöttek Ratiék! És szó lesz, a design-marketingcsomagolás-kivitelezés-termékarculat-célcsoport-válfa-sterfamily design-kommunikációról! vasárnap squash, jön Hofi is meg Gergő is! cső

Csernátoni Csaba, tanár:

Félreértett kudarc / … haggyámá', ember! Asse' tudom, mit jelentenek ezek, a sirály még rémlik, de a legtöbben csér helyett is azt mondják: sirály... a „király”-ról nem is beszélve-MIVAAAN? Ki beszél már megint a királyról? Eléggé frusztrál már az is, hogy nem sokat tehetek magamért, hogy ne kelljen ebben a szórengetegben élnem minden éber percem... Valahonnan mindig jönnek az irreleváns, haszontalan szimbólumok / szavak (ha valaki tényleg „almát” mondana, megehetném)... De főleg: nem tudom, mit jelent nekem vagy neked, piros-e vagy zöld, s a „piros” halvány-e, s ha igen: az milyen? Rózsaszín? Mint a sárga rózsák a lakótelepen?
Másik nézőpont: ki akar örök csendet? Bármilyen játszmát, könyörgöm, csak játszmátlanságot ne, a Semmivel nem merek szembenézni! Ha én magam vagyok az, még annyira se... Persze, ezt nem gondolom komolyan magamról, csak a legtöbb ember ilyen, én nem, de azért mégis, egy kicsit... Igazából pont ilyen vagyok, de fenntartom a jogot, hogy magamról csak én mondhassak igazat – vagy hazudjak. Mások jogait nem ismerem el, és nem is veszem el, és nem is értékelem, és meg sem érinthetem. De a SZAVAK, azokat

lehet zúdítani médiaszám, lehet ezerféle szándékkal odaköpni apának-fiúnak-szentléleknek, le lehet nyelni őket víz nélkül, suttogni lehet őket, a nagyobb hatás kedvéért... Hatás! Kezdetben van a szándék, hogy valamilyen hatást hozzunk létre. Dzsoni, vigyázz, jön egy autó!... aminek következtében Dzsoni életben marad. És remélhetőleg valamiféle szövetségesünk lesz. Talán egy nap megmenti ő is az életünket. Talán nem felejt el egészen. Hatás. Ha nem az, amit szerettél volna... ha nem az, amire számítottál... akkor is. Nekem például halvány gőzöm sincsen. Viszont érdekel, mire megy ki a játszma, s ha más kérte volna, talán vettem volna a fáradságot, és tiszteletlenül legyintek, de így csak maradok, tiszteletlenül, kíváncsi. És köztudott, hogy én a hóláncot többre tartom bármekkora szóláncnál, s hogy ezen szavak 11.1111%-át kiutasítanám a magyar nyelvből.
Az építőelemeket ezennel lényegtelennek tekintem, hiába hangzanak, ebben a formában csak szavak. Sőt, minden formában. Viszont valamiről eszünkbe jut valami más, és pont ebbe pillantasz bele itten.

Domokos Gábor, építészmérnök:

Olvasgattam a szövegedet es az a véleményem, hogy az eredeti szöveg valódi értelméről semmi nem derül ki egy összekevert szövegből. / Olvasgattam összekevert szövegedet. Nem semmi! Véleményem a szöveg értelméről kiderül az eredeti, valódi szövegből. / OlvasgattamOsszekevertSzovegedetNemSemmiVelemenyemASzovegErtelmerolKiDerulAzEredetiValodiSzovegbol.

ps: ha csalódást okoztam ezzel, sajnálom.

Eöttevényi Zsófia, bölcsész:

Hamis, kiégett illúziók hajszája a káoszban.

German Kinga, művészettörténész:

A gondolkodás gondoskodó és kreatív volta Isten közelébe katapultál. A belső hatalom alapja az a reflektív öntudat, ami találkozások ösvényein jár, tudva, hogy a cél maga az út és, hogy a híd minden robbantás ellenére is, összeköt.
A történet egyszerű: ha bölcsőd nem az összeomlás lakhelyén ringott, ha vannak álmaid, van módszered, lehetőséged, a különféle társadalmak, személyiségtípusok, mítoszok ismeretében jókedvűen megalkothatod „szeretetmárkádat", léted jussát. Szublimáció, disztingválás, vessző, pont, végesség, alázat, lüktetés. A kimaradt szavak.

Hoffer Gábor, web designer:

Éppen nehéz helyzetben, időkben íródik (de szép is a magyar nyelvben az idegen szenvedő) ez a könyv, úgy érzem pengeélre állt a világ. Vagy talán mindig is ott volt, csak most már a saját bőrünkön is érezzük a vágást. Patkányok vagyunk a Londoni nagy tűzvész előestéjén. Megtűr a világ, ugyanakkor ellenség is vagyunk. A szükségTELEN rossz. A tűzben mi NEM tisztulunk meg, talán újra sem éledünk, mint a világváros. Talán. De mi van, ha eső lesz? Érték. Vajon az mi? Ahogy Lali mondta: "Értééék! Kávéba. Nem hülyébe!" És milyen igaza van.
Ha elosztjuk, beosztjuk, egy zacskó tej, érték. Tudás, vagyon, anyag, tulajdon, hit, munka... Akinek sok van, ferde szemmel néznek rá. Te is. Én is. Ilyenek vagyunk. Mi már nem változunk, úgy nem, ahogy a szükség kívánja, hanem csak úgy, ahogy mi

tartjuk szükségesnek. Ragaszkodunk az irányításhoz. Nehogymár az univerzum mondja meg, hogy háttekivagy? Majd mi megmondjuk mi van. Gyorsítjuk a részecskét, és megmondjuk honnan jöttünk, legalábbis azt gondoljuk, közelebb kerülünk a megoldáshoz. Dehogy kerülünk. Azt mondjuk megértjük a keletkezést. Dehogy értjük. Ha a változást nem értjük, hogy érthetnénk a keletkezést. Sehogy. Pénz - Érték. Vajon a görcsös megfeleltetési kényszer mellett valóban van reláció? Érték - Érdem. Jobban hangzik nem?

Horváth László Gergő (Lóci, 12 éves):

A világ jut eszembe erről, úgy az egész világ, és egy történet, amit valahol máshol felolvastak, és megtörténik! Ez az ember! Műve!

Hosszú Gergely, designer

Kedves Barátom, drága testvérem, azért volt érdekes ez a szóhalmaz, mert tartalmazza az én gondolatomat, intelmemet úgy, hogy mindezt a Te írásodban láttam meg! Mellékelem a gondolatom ritmusát, ami kijelöli a látásomat:

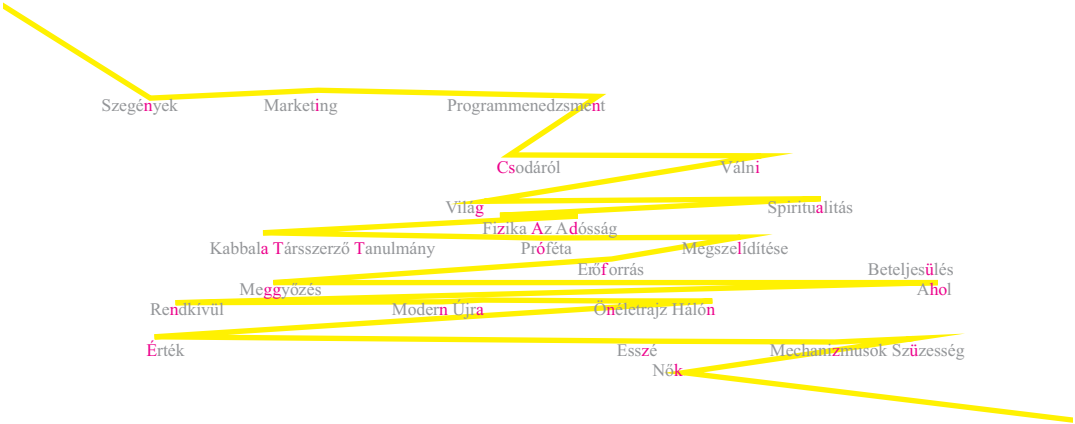

Iványi László, designer:

Cosikám! Csak három dolog jut eszembe. Az egyik, hogy a haikut mint versformát regénnyé változtattad, ami lehet jó dolog is, de nekem túl nagy falat. A másik, az következik az előzőből, hogy nem sok minden jut eszembe a szöveg kapcsán csak az, hogy milyen hülye vagyok és „egyszerű”, hogy nincs rám –a dühön kívül- számodra értékelhető hatással 387 főnév,186 melléknév és 19 ige véletlenszerű egymásutánisága… A harmadik dolog a következő: IKUGLIUGLIOUljkhélihélik JHÉLIH ÉKLJGÉLKUJGHÉ élihélkjháé ÉOIHPOUGZP OUéo éoUoúőöö9869edUZGÉP OUőpoiuzfljhfglkug élkujgljh fjhfljk hfljkhgljzhfljhfljkhglkj áépoúőüöóüio8ti76ez4wqreahgfdckjhélkjgbotgloiugliutgÉIU LIUIOUGPÉOUéouigluÉOUIGÉLOUéouizlkjnbéLJHFJSurd gjvbhlkjjihhikjhIHOKUJHJHJHHÉLlijzlékjljkháőpiIFLIUÉ OIUPÉOIÁPOUáőpoiáőpouÁPÉOÁPÉIOÁP.
Az utóbbi „szöveg” egy sajátos környezetből kiemelt, de véletlenszerűen összekevert betűhalmaz… ha az olvasása kapcsán eszedbe jut valami, akkor írj egy spontán szöveget róla. Itt a feladat egyszerűbb, mert a terjedelme rövid és nincs határidő…Annak viszont van, hogy mikor sörözünk legközelebb.Üdv! Majd hívlak!

Kiss Ágnes, PR manager:

Kis szellemi amortizáció / Természeti katasztrófák sora az élet, de hiszem, hogy egy exponenciális egyenlettel megoldható, főleg, ha alulról felfelé esik a hó. A kör négyszögesítése sem ment egyről a kettőre, egymást megölnötök jó lesz, félnetek nem kell, mondaná Lázár Ervin - ha élne.

De még nem lehet meghalni, élni kell, nincs mese, Lao-ce is megmondta, hogy nem a cél a fontos, hanem maga az út, hogy közben a halálra gondolt-e a nagy gondolkodó, gondolom, nem okoz meglepetést, ki fogják találni, *I do not know.* Ezt sem tudom. Mindazonáltal eszembe jut Danilo Kiš figyelmeztetése:óvakodjunk azoktól, akik valamilyen keleti filozófiára hivatkoznak. Én már régóta óvakodok önmagamtól.

A marketing szabályai áthághatatlanok, a Túró-Rudi klub nem tűri az egyénieskedést. Piros pöttyök, labdán, gatyán, pöttyös reggelek, pöttyös esték, mint hat tonna szürkét sebzi fel szűzies testét, egy pötty piros festék, mint végtelen hómezőt egy katona, kit a jég benőtt, mint a jó, a fontos, a nagy verseket egy, a kötetben felejtett lírai nyekkenet.

A monetarista turista céltudatosságával kaptatok a Gellért –hegyen. A Szabadság-szobor ma hatalmas sörnyitóra emlékeztet, aztán eszembe jut, hogy StAuby ezt egykoron becsomagolta, vajon hány tonna celofán, lepedő, vagy mittudoménmi kellett ehhez a nemzeti sörnyitóhoz? A Gellért-hegy viszont egyáltalán nem emlékeztet semmire, legkevésbé sörösüvegre. Mi ez, csak nem a dolgok általános összemagázódása? Ahhoz nagyon erős ez a fény. Nem, nem érzek belül semmit.

Nem is kell.

Mohácsi András, szobrászművész:

Kedves Cosi! Megkaptam a leveled, melyben spontán ömlengésre kérsz. Nem kellett kétszer mondani, a megadott téma érdekes, a gazdasági válsághelyzetre írt szabad ötletek jegyzéke lélektani gyógymód lehet, amelyet érdemes lesz szabadalmaztatni. Remélem, a terjesztésnek nem árt a terjedelem: sajnos a kért 1 oldal helyett 4 lett. Jó munkát! András

Szabadság tér / Régóta izgalommal figyelem a tőzsde világát. Még mielőtt Magyarországon újra elindult a Budapesti Értéktőzsde, sokszor álltam XX. sz. nyolcvanas éveiben a Szabadság-téren, az egykor tőzsdepalota előtt, és szomorúan állapítottam meg, hogy az akkor is éppen a Magyar Televízió épülete lett, és egy hatalmas vörös csillag állt a tetején.
A Szabadság-tér amúgy is világszínvonalú hely volt az egy térre jutó vörös csillagok arányában, Budapest egykori gazdasági központjában 7 óriás vörös csillag mutatta az épületek tetején a gazdaság ethosza helyett a kollektív eszme akkori diadalát. A téren a Nemzeti Bankról is lekerült, már csak egy csillag virít a téren, a szovjet emlékmű tetején villog kiaranyozva, de az egykori tőzsdepalota még mindig TV székház, és a tőzsde már úgy tűnik, egyelőre nem lesz akkora úr Magyarországon, hogy visszakapja az őt megillető házát. Mégis, ha körülnézünk a téren, a teret alkotó házakon, ott láthatjuk a házak épülése idején létező eszmék apoteózisát. Egykoron bankok, kereskedelmi házak, és a tőzsde alkották ezt a teret. A falaikon ott láthatjuk egy elsüllyedt világ képeit, szobrait. Az egyik ház timpanonjában Petőfi Sándor szórja magasra emelt kezével a nemzetnek a szellemet, más házakon hajók merednek a térbe, egyiptomi szobrok, arab kereskedők, messzi kutatók feszítenek a falakon, mintha a National Geographic színes képeit megdermedve látnánk a házakon, a haza, a kereskedelem és a külvilág színes alakjai,

együtt szerepelnek a domborműveken, frízeken, oromzatokon. A XIX sz. végén, a haza és haladás eszméje egybeesett a pénz és kereskedelem szentségével. Ennek a korszaknak nem csak ez a tér adott emlékezetet, de maga a város is. Budából és Pestből, ezekből az elmaradott vidéki kisvárosokból röpke 30 év alatt világváros lett Budapest néven. Akkoriban a pénzgazdálkodás, a bankrendszer kiépülése, a kereskedelem hazai növekedése, nemzetközi rendszerekbe való csatlakozása a fejlődés nem várt robbanását hozta el a Monarchia részeként élő Magyarországra.

Sajnos ez a világ, egy időre szinte teljesen elsüllyedt. Időnként lehunyja szemét a fejlődés, és a civilizáció visszasüllyed egy új, sötétebb állapotába. Az I., a II. világháború, forradalmak, a német, a szovjet megszállás, az iparosító szocializmus regnálása, a magyarországi szerves fejlődést százszor szétszedte, szétcibálta. Nemcsak a társadalmi rendszerek, a pénzről, a kereskedelemről, a kereskedelemhez közvetlenül kapcsolódó szabad sajtóról kialakult megegyezések süllyedtek el. Magyarország a II. világháború alatt elvesztette lakossága egy tizedét. A szabad kereskedelem híveivel együtt tűnt el több százezer zsidó, több tízezer német, eltűnt a magyarországi polgárság, a magyarországi kereskedőréteg, a gazdag parasztság viruló rétege. A XX. századi Európában a szabad szellem hosszú ideig besszre játszott a történelmi tőzsdén (Bálint György szófordulatával élve). Magyarországon háborúk, forradalmak után most újra van tőzsde, van kereskedelem, van bankrendszer, központi és kereskedelmi bankok virulnak és omlanak össze, és szabadon veszekedve gyűlölik egymást a szabad parlament szabadon választott csapata. Most, hogy annyi rendszer újra kiépült, mégis, megint sokan azt érzik, hogy itt a világ vége: a gazdasági válság jeleit látván a gazdaság alapját, a szabad gondolkozást kérdőjele-

zik meg. Sosem volt válság nélkül a világ.A szabad kereskedelmi hálózatokra épülő civilizáció fejlődése mindig is megmeg torpant az ókortól kezdve a napjainkig. Mégis, látható, az eszmék, áruk, emberek globális cseréje adja az emberiség fejlődésének motorját. Ha most néhányan azt érzik, hogy a pénzpiac összeomlott, és az elmúlt évtizedek fejlett államainak a fogyasztása mögött nem állt megfelelő fedezet, és baj van, akkor nagyon jól érzik. De ha valaki ebben a hír-pénzárú kavargás végét látja, nagyon téved. Még nagyobb tévedés, már-már civilizációs bűn, ha ennek a hármasnak, a kommunikáció-érték mérés-árucsere rendszere ellen beszél. Mert ehelyett nincs más, csak súlyos visszaesés, civilizációs zuhanás, emberirtás, utak bezárása, könyvtárak égése, csend és hó és halál. A civilizáció bármilyen virulens, könnyen összeomolhat, ha a benne élő emberek nem hisznek a rendszer működési elveinek alapigazságában. A tudás aktív napi cseréje, jót tesz a bélműködésnek, ha eleve tudásalapúra szocializálódott az ember. Az információk hitelének pillanatról pillanatra való értékelése, amióta világ a világ, a szellem számára a legfontosabb cselekedet. Emiatt épültek utak, fejlődött ki a semmiből a tudomány és él néhány tízezres főből álló hordacsoportok helyett 6,5 milliárd ember a Földön.

A hírek, információk legintenzívebb értékmérője a Tőzsde. Nem azt mutatja mit ér egy-egy áru egy adott pillanatban, hanem mi abban a pillanatban egy áru, egy cég, egy befektetési ötlet, egy innováció elfogadott megbecsülése, hitele.
Ez a pillanatról pillanatra való értékelése tárgyaknak, híreknek, információs rendszereknek bármilyen bonyolult, nem szabad lebecsülni, mert csak ebben a permanens értékelési térben tud újabb és újabb összeomlásokon át élni a civilizáció és benne az ember. A tőzsdék ezernyi változata az értéktőzsde. Ez a szó számomra több mint cég, valami más, a jelen

idő napi gyakorlata, levegő: megvizsgálom a rendelkezésemre álló információk alapján az engem körülvevő világ dolgait és ítélkezem, rendszerezem, döntök a sorsom alakítása felől. A tudás birtoklása a tudás elemeinek folyamatos újraértékelé-sével egyenlő. Ennek az értékelési lehetőségnek alapja a hír, a kommunikáció és az ítélet joga. Az értékek, hírek tőzsdéje az agy. A tőzsde alapja pedig egy szabad tér, ahol előzetes ideológiák visszaszorításával értékelünk mindent, ami ránk vonatkozik.

Számomra a Szabadság tér Budapesten a Tőzsdepalotával annak a világnak a jelképe ahol hisznek a hírek szabad áramlásában, értékelésében és ez a hit, a tudás mindenkori napi újraértékelése adja a létezés szabad terét. Nem a tőzsde omlott most össze, a tudás keresése alkalmat ad arra, hogy újra értékeljük a világ dolgait. A tér addig szabad, amíg a gondolkozás képes elfogadni a kihívás törvényeit. Amíg értékelhetünk, van remény, és közlöm a jó hírt: a tudás árfolyamát a világ összes tőzsdéjén egyre magasabban jegyzik, Tokyo-tól Londonon át New York-ig.

Sándor Judit, PR manager:

Lingvána szekuritty / Már akkor fel kellett volna tűnnie, amikor rettegett G. tanárnő egész évfolyamán nekem lett egyedül ötös a nyelvtan szigorlatom. Valakik beültettek valamit az agyamba, s arra akarnak felhasználni, hogy betartassam a magyar nyelvi szabályokat. Pedig inkább lázadó vagyok. Szóval, azon veszem észre magam, hogy már az interneten olvasott híreknél is az egérért nyúlok. Régóta nem akadnak ki a környezetemben, ha piros tollal a kezemben látnak javítani. Mindent. Oké, a helyesírási szabályokat illik betartani. Már, ha értelmesek. Mert, mi a csudának őrizzük az ely-t, amikor a jé is ugyanaz. Értelmetlen

konzervativizmus, gyereknyúzás, nyelvet tanulók elrettentése. Aztán itt vannak azok a nevetséges magyarítások. Dizájn, fájl-szörnyen néznek ki, a drótposta meg egyenesen lábtyű.
A nyelv befogadó. Gyerekkoromban nagyon butának éreztem magam, amikor a felnőttek csupa idegen szóval (inkább latin és görög) tetszelegtek. Most ugyanezt tesszük, csak angol szavakkal. Nincs itt mit védeni. Legalább nyelvet tanulunk. Előbb utóbb meg kell oldani a bábeli problémát. Nekem jobb lenne, ha olyan nyelvet beszélnék, amit mindenki ért. Bemennék például egy finn falu vegyesboltjába, és kérnék egy egérirtót. Az egynyelvű utódok persze nem olvashatnák szerelmesen összebújva, pár pohár pezsgőtől bőgősen, eredetiben József Attilát. Ám, mi ez ahhoz képest, hogy az egységes nyelvre lefordított József Attilára egyaránt beindulnának Peruban és Grönlandon. Persze lehet, hogy akkor már beszéd helyett fényjeleket mutogatnak. „Karóval jöttél…” - megy ez.
Addig, könyörgök, ne mondjanak, ne írjanak hülyeségeket! Felkapunk bizonyos szavakat, s koptatjuk őket. A földrengésnek köszönhetően húszezer ember halálára került sor. Az ország nem rendelkezik elegendő koporsóval, ezért a szomszédos országok lepedőket biztosítanak, hogy a hullák eltakarítása járványmentességet eredményezzen. Kösz. Az idézőjelet pedig hagyják békén! Illetve csak ott használják, ahol kell: szó szerinti idézésnél. Ja, és a: kjhslfkhsjéfkjs-lm – mondta Akárki esetében az m után nincs pont.

Általában nem ismert a pontos dátuma egy-egy kifejezés divatba jöttének. Kivéve azt, amitől falnak megyek. 1991. szeptember 9-én volt az első magyar ……-day. Azóta mindenre - ami feladat, probléma, erőpróba, cél, ami érint, érdekel - ezt a szót használjuk. Gyere, ki te rohadék, gyere, ha mersz - mondja az egyik részeg a másiknak a kocsmában. Na ez a kihívás. / Grammatika Lingvána

Prof. Stefan Lengyel, designer:

kedves attila, az első benyomásom a szöveg láttán: te jó ég, ezt végig kell olvasnom? Olvasás közben aztán rájöttem, hogy ez egy korunkban gyakorta előforduló szavak rendszernélküli halmaza, kontextus nélkül. Erről eszembe jutott, hogy ilyen az éterben a rádióhullámok özöne, amit csak akkor érthetsz meg, ha az antennáddal egy meghatározott frekvenciát ki tudsz szűrni, vagyis ha van egy szitád, amin keresztül csak bizonyos nagyságú, formájú, színű, szagú, stb. jelek akadnak fenn, illetve esnek érintés nélkül keresztül. Ha nincs ilyen szűröd, a hangzavar egyre kibírhatatlanabbá válik, vagy szétrobban a fejed, vagy befogod a füled. A káosz használhatatlan, mert te sem tudsz magadról jeleket küldeni, mert nincs kódod. Meg azt sem tudod kinek. Az is eszembe jutott, hogy a szövegkép azt az asszociációt kelti, mintha a hatvanas években divatos betű-tésztából főzött sűrű levesben kellene úsznod. (De egy teniszlabdákkal töltött konténerben sem lenne könnyebb úszni.) Aztán az is eszembe jutott, hogy a könyved biztosan izgalmas lesz, mert a hozzáállásod nem konvencionális. sok sikert.

Szabó László, designer:

Cosinak fejembol 13ora25 / Mit is? S melyiket? háténnemtom! Egyretöbb a nemtoom. S mégtöbblesz, ahogy lenyomjuk fejünkben a nemtom gombot, jönnek csőstől, megállíthatatlanul a nemtomok. Reménytelennek tűnik átlátni azt az infómennyiséget, amit elől lassan kitérni is képtelen vagy, s valljukbe nemisakarsz. Jó ottlenni ahol mindig ég valamelyikszobában a villany, apróneszek biztosítanak, hogy nemvagyegyedül, bármikor megteheted hogy gyorsanköttetetett barátságokkal elégítsd ki társas éned, talponmaradásod feltétele az állandó nesztűrés, a résnyire

nyitott ajtó, az ébrenalvás, a véleménytorkonakadása miközben egyéniségeddel kell fölénőni a többi hasonló egyéniségnek, hiszen ez a kiválasztás alapja. Egy hamis választásé, mint ahogy a Te életed is hamis, hamis ideákat kergetsz, s ha eltöprengsz pillanatra az út helyességéről, a falka sodrásiránya győz meg, igen erretovább. Mindeközben igyexel meggyőzni magad annak illúziójáról hogy legbensőd védett marad, oda bármikor visszavonulhatsz. Kis kalitkádban, jóvastag falakkal körbevéve, karrier, anyagibiztonság, az ajtó résnyire mindignyitva, nehogykimaradjvalamiből, legjobb hajobbannkinyitod, majdinkább válogatotsz mitisveszelfel a többit majkidobod, leirhatatlansokenergiát pazarolvaígy az állandó kénszenlétre.
A nemtomok erre is jók, haladékokat kapsz, ami a Masszának jó, az neked is. Hiszen a része vagy. A verkli sajátsága hogy ha benne vagy, akkor is forog Veled a világ, ha nem akarod, max felemeled a lábad, Te nemhajtottad, áááá dehogy Te csak ott ülsz, hátnemtuccmittenni hiszen forogezaszar……véleményed csak csendesen a bajszodalatt, türelem majeljön a Teidőd, aztán amikor méggsemakarjönni, hátfelállítod a saját teóriád hogy mindenkihülye. Ahogy minden erőddel asszimilálódsz a nagy masszába, legbensőbb éned befelé ordít mert épparravágyik hogy újra önálló életet élhessen, vágyik szabadságfokaira, óvón terelgeti megmaradt önálló gondolatait... Ez a társasmagány. Az intellektusod épp kezetcsókol az egszisztenciára éhes énednek.
Az első nemtomoknál sokminden eldől. Ha jól szelektálsz s a multifunkci-mindenatakarás-mindentátlátás során marad valami Belőled is, akkor ez a mix képes lehet valamire ami nem csak múló érték. Ha meg tudod tartani az egyensúlyt a felkelszindulsz-megfelelsz-eltűrsz-rohansz-gyorsaneszelvalamitmeginteltűrsz majd ismétindulsz….végeláthatatlan folyamában. Ha a „Kepesztés az elismerésért és megbecsültségért” túlélősóból felnézve hagysz látótérbe kerülni egyéb dolgokat: esőutáni

finomlevegőillat, jótevés és jóttevés, sétacsakúgy mígelfáradsz, andalító délinapfénynél kanapénelnyúlni, elfáradni kertmunkában, nézni a gyerekeid, újraolvasni régileveleket, kirándulni, estisörözés barátokkal..igenigen tudom nagy kihívás … a részletekről ne is kérdezz, mert azt énsemtom.

Szakács István, gépészmérnök hallgató:

...lássak, érzékeljek, s hogy ebből a kettőből alkossak, hogy mit kell, s hogy mivé lesz... az attól függ, hogy miként rágódtak be ezek a szavak képzettársítással a memóriámba. Elolvastam ezeket a szavakat, mint egy hosszú mondatot, nem hagyva időt a gondolkodásnak. Arra voltam kíváncsi, hogyan fognak jönni a gondolatok a képek, amiket az idő és a cselekmény vagy egy jól megmaradt emlék, vagy rosszul elsült élmény eredményezett. Miközben írom eme sorokat érzem, hogy próbálok visszaemlékezni a gondolataimra amik átsuhantak, amik villanásszerűen ugrottak be mint valami újjászületés a halálból, ahogy fel-fel villannak képek miközben az élet egy építkezésen magára hagyott balesetet szenvedett munkás testébe kezd visszatérni... A szenny és a mocskosság, minden benne van ebben az emberben, a pia a bűz, a tegnapi olcsó párizsi lehelete, mind-mind benne van, de vajon benne volt ez mikor megszületett? vagy idáig fejlődött „vissza”? mindannyian egy helyről indulunk, mindannyian kezdők vagyunk... de az élet különböző kereszteződésekhez állít, melyeken tovább menve elérkezünk újabb és újabb kereszteződésekhez. Íme hát a szavak... hidak és mentőövek, hm válni valakivé, kikerülni a munkás világát, pedig mily jó néha a szennyben is élni egy kicsit... de valami nem enged... valami mégis azt súgja, nem teheted... csak jönnek elő a gondolatok a fejemben a szavakról, nem te-

szek említést róluk, hiszen van egy belső ember, egy Új ember, ami nem hagy állandóan a régi lenni, néha hallom hogy növök, néha megvizsgálva magam esténként, hogy mivé lettem hallom hogy növök odabent...vagy csak a szavak gyarapodnak a gondolataimban s a gondolataim győznek olykor a munkás felett? pedig a lelkemet legyőző test az mégis vágyik a szennyre a „párizsira" miközben a lélek nem hagy nyugodni és folyton csak azt mondja menj... harcolj, küzdj... ne add fel... Vesztes lennék? vagy kitartásban levő győztes, stagnáló lélek és test egyensúlya? Magasabb rendűek vagyunk, mint a testünk, holott mégiscsak a test parancsol olykor, mikor véres steak energiáját emészti fel... Lamellák harcoló zsilettpengék, ez a testünk... vágásai érzésekkel elfedve... Talán egy védőburok a léleknek? Mitől fejlődünk? A szavak kérdéseket eredményeznek a kérdések gondolatokat szülnek és a gondolatok mélyen meghatározzák a cselekedeteinket, mint egyfajta pajzsként szolgálva sajnos vagy szerencsére? Mikben nem vehetek részt, ha ismerem a gondolataim világát? Mikből maradok le és mikben fogok kiteljesedni? Jó ez nekem? Bizonyára igen, ha valami nem enged folyton „párizsit" ennem, vagy csak azért mert, mások miatt? Rengeteg szépség van a világban, többek között a halál is, mely minden újnak a kezdete és minden réginek, ami egykoron új volt a megsemmisítője, de vajon valójában? Vajon az új nem függ a régi emlékétől? Boldog ember, nem lehet, ki emlékezni nem képes... tehát függ, minden mindentől, a mondatok is a szavaktól és a gondolatok a kimondott mondatoktól. Megakarjuk fejteni? A rengeteg szó között van kapocs? vagy ez akkor szép, ha így marad? mennyi kérdés? és milyen finom a párizsi bűze, mikor mély tudatlanságban hagy, védve azt a belső burkot, ami mindenkiben megvan többé vagy kevésbé kiforrva, de ott van. Egyfajta kettős harc ez az élet magunkkal szemben hol én harcolok hol pedig ismét én... miközben haladok valami felé, mint hajó a ködben, vagy mint belém kódolt

programok által vezérelt test vagy lélek, attól függően melyik kapott prioritást. Az élet, mint mindenki másnak neki is megadatott, tehát ez természetes, mondhatni egyfajta ajándék. Becsomagolva minden csodás és minden beszédes... de kicsomagolva is lehet csodásabb és beszédesebb, a másik oldalát nem vizsgálom mert hát ott a munkás ember... akinek mindegy... akinek a lelkében csak „enni legyen" viszont élhetünk a meglepetés erejével... hogy mi vár ránk... a tudáson múlik...(a szavakon) hogy mit vagyunk képesek befogadni...Mindenhol élet van és annak fokozatai, bármerre nézek bármerre járok, látom, hogy az élet létezik és elmúlik... mint kávészemek a darálóban ahogy egyre lejjebb és lejjebb kerülünk. Viszont a lélek ugyanaz, meghozva ezáltal a zamatot és aromát. A test elmúlhat de a lélek ugyanaz. mindenki átmegy eme szavak tengerén, van aki belefullad van akiben új szavakat generál ez a sok szó, van aki csak kiragad gondolatokat belőle és van aki megélve minden szónak a tartalmát éli életét, mint ahogy Hemingway is a szavak mestere, ahogy leírja a körte zamatos lédús szemcsés ízét mely finoman omlik szét a nyelveden, valahogy mindig ráérez a szavak zamatára... mindenkinek más és más képzettársítása van a dolgokról, mindenki tudd főzni, mindenkiben élnek a szavak, s mindenki képzeletében más és más szerep ölt alakot, ahogy bennem is hiányosan vagy néha túlzottan jön elő egy-egy érzés vagy a hozzátartozó gondolat. A szavakkal nem tudtam mit kezdeni, a belőlük fakadó gondolat viszont itt van.

Szilva Mónika, marketing vezető + Áron (8 éves kisfia):

Kedves Attila, felolvastam Áronnak (8 eves lesz márciusban) a szöveget es beszélgettem vele. Kis zöld űrlény pedig tényleg létezik!!! Rendszeresen jön hozzánk. Üdv, monika

Mi jut eszedbe arról, amit olvastam neked? A munka. Meg a nők. Sok nő volt benne. Meg a munkák. Meg a tudósok. Ennyi. Milyen érzéseket keltett benned? Fura. Miért fura? Csak úgy fura. Élnél egy ilyen világban? Nem. Miért nem élnél? Mert hogy mindig olyan volt, hogy szaladnak, meg ilyenek. Miből érezted, hogy szaladnak? Hát hogy ilyen gyorsaság. Mobil, meg levelek, nincs idejük, hogy elmenjenek és beszélgessenek. És te mit írnál inkább? Ilyen a világ? Szerinted milyen a világ? Nagyon sok kedves ember van, de néhány utálatos. Meg hogy nem kell mindenhova sietni. Lassan is eljutunk oda. Aki siet az gyorsan el is farad. Nagyon-nagyon gyorsan el kell oda jutni, különben nagyon rossz dolog történik. Nem jó sietni. A legtöbb ember aranyos. Kedvesen beszelnek. Velem is kedvesek. És te hogy érzed magad a világban? Jól. Jó hogy vannak az embernek barátai es mindenfele ember akit szerethet. Barátok, milyenek? Aranyosak. Kedvesek, nem bántanak. Meg ilyenek. Akiket szeretsz? Mi jót kapsz tőlük? Azt hogy szeretnek. Nagyon szeretnek. Törődnek velem. Játszanak velem. Kedvesek velem. Nevetnek sokat. Őszinték. Ha Te építenél egy világot, az milyen lenne? Nem lennének ilyen ronda lakóházak. Azok annyira olyanok mint egy nagy szürke fekete doboz. Színes lenne, meg vidám, meg vicces. Nem lennének nagy betonutak, meg környezetszennyező cuccok. Kis kavicsos utak lennének. Sétálva vagy biciklin közlekednénk. Feltalálom a teleportáló gépet, azzal begépeled, hogy hova akarsz menni és elvisz oda. Tiszta es környezetbarát. Nem lenne ott pénz, hanem olyan lenne, hogy lehet kérni meg cserélgetni, hogy az egyik ember ad egy könyvet, a másik ember ad egy cukrot. Vidám, színes, szórakoztató meg vicces lenne ez a világ. Smiley world. Tanulni lehetne ott? Lesz külön smiley iskola. Olyanról tanulnánk mint a mostani iskolában, de lennének még plusz tantárgyak, mondjuk minden évben megnéznénk, hogy kinek van feltaláló érzéke az elsősök közül. És az miért fontos? Smiley worldben sok feltalálóra lesz

szükség, mert sok új cucc kell még a világba. Mint például az olyan TV, amit méretre lehet kérni es letapétázzák vele a szoba falát, és ha bekapcsolod 3D-s lesz. Téged pedig beraknak egy levegős buborékba és onnan nézed. Aztán repülő cipő, mágneseket raknánk a talpába, negatívokat es pozitívokat, a földbe pedig csak pozitívokat. És akkor úgy lebeg. Lehetne állítani, hogy milyen erősek legyenek a mágnesek, taszító nagyobb, magasabbra mehetsz. A cipő hátulján lesz, azt megcsavarod, felmész es felrepülsz. Aztán meg mondjuk a villámelhárító ne lefékezze azt az áramot és hanyagolja el amit a villám csinál, hanem tartsa meg és abból is legyen a ház energiája, meg ilyenek. Én lennék a polgármester és fogok egy szabályzatot írni, hogy aki nem aranyos és nem kedves, utálatos és goromba, bántja az embereket, azokat száműzetni kell a városból. Űrlények vannak smiley worldben? Lesznek külön leszálló pályák nekik. Ha jönnek, akkor jöhetnek. Házikót is fogok nekik építeni. Mi is utazhatnánk hozzájuk, mert feltálalnám a smiley űrhajót, azon lehetne azt csinálni, hogy elmegyünk, de úgy, hogy napenergia lenne, ha lemerülne, akkor csak egy kicsit oldalra kell kormányozni, közel menni egy csillaghoz, körbe megy a csillag korul, feltöltődik és lehet is tovább menni. Űrlények vannak? Ühüm. Felfedeztek egy bolygót, ahol van légkör, gravitáció, víz es szárazföld. Lehet, hogy ott vannak. Az en barátom a kis zöld űrlény. Nagyon aranyos. Meg megvéd engem a gonosz űrlényektől. Ha nagyon vidámak vagyunk, akkor meghalnak a gonosz űrlények, mert nem bírjak nézni, ha valaki vidám. És ilyenek. Sokszor jön a kis zöld űrlény hozzám. Beszélgetünk. Arról, hogy milyen világ van ott meg itt. Ott minden ilyen vidám. Nagyon sok mindent feltaláltak, amit a földön még nem. Mint például az olyan űrhajókat, amik el tudnak jönni a földre. Mi meg csak azokat a buta robotokat küldjük el az űrbe, amik semmi mást nem tudnak csak tüzet kilőni a hátsójukból, hogy menjenek előre, meg fényképezni.

A kis zöld űrlény űrhajója atomenergiával megy. Egy teáskanálnyi atomenergia fel tud emelni egy házat. En is megyek vele, olyankor meg szokta állítani az időt. Amikor visszahoz tovább indítja. Vége.

Szurmai János, forgatókönyv író:

Isten – történet / Tábor Áronnak alanyi költőnek rossz napja volt. „Tulajdonképpen, ez így nem is helyes kifejezés”, gondolta Tábor Áron alanyi költő. „Ez nem egy egyszerű rossz nap, ami, legyünk őszinték, egy magamfajta alanyi költő életében inkább szakmai ártalomnak mondható… egyszerűen lúzer vagyok… ez az igazság… egyszerűen nincs egy jó sorom… Nemhogy nincs , de nem is volt soha…” Tábor Áron (alanyi költő) ettől aztán még jobban elszomorodott, s (bevett munkamódszerének köszönhetően) percek múlva az önsajnálatnak már egészen magas fokára jutott, olyannyira, hogy a gépét is bekapcsolta, hiszen ebben az állapotban akár már írni is lehetne… de mégsem. Így aztán egy ideig a friss híreket böngészte, majd játszott a gép ellen pár parti pasziánszot, de ez sem segített. „Ma van a leadás napja. Pont ma…”, sóhajtott, mintha nem tudná hosszú hetek óta, hogy ez az utolsó nap a kötet nyomdába adása előtt. „És, mi van, ha idén kimaradok?”, gondolta, de aztán elhesegette ezt a megoldást. Egy Tábor Áron hogy is maradhatna ki egy ilyen fontos, gyűjteményes kötetből… Tekintete a könyvespolcára tévedt, ahol szép rendben sorjáztak a kötetek. Középen, a legfontosabb helyen nyilván a Tábor Áron életmű legfontosabb állomásai, de körülötte a világirodalom valóban fontos művei. Legyünk igazságosak: Tábor Áronnak igenis volt irodalmi ízlése – igaz, ez nem gátolta abban, hogy saját műveire a „honi kortárs művészet egyik leg-

nagyobb alkotójának verseiként” gondoljon. Szeme a címeken futott, gépiesen egymás után olvasta a szavakat… Az öntudat ébredése… Tégy csodát magaddal!... „Nocsak! Hiszen ez nem is rossz”, ízlelgette a sorok ritmusát… „Lássuk csak!” … és tovább olvasott… „Hiszen ez egészen izgalmas”, döbbent rá a lehetőségre, s már rohant is a gépéhez. S csak gépelte, gépelte a címeket, egymás után, jó fél órán keresztül, egyre izgatottabban, azzal sem törődve, hogy a szakácskönyvek és a kortárs próza épp úgy belekeveredett, mint gyerekkorából megmaradt indiános regényei. A végén aztán még összehúzta a sorokat, találomra átemelt egy-egy szakaszt – és máris megvolt a hamisítatlan, igazi, eredeti Tábor féle remekmű. „Hát ez igen…”, gondolta, „Tudsz te Tábor fiam, ha akarsz”, veregette meg a saját vállát… S már ment is a levél a szerkesztőnek, a kritikusoknak és a más, fontos embereknek, egy rövid levél, amiben megírta, hogy milyen iszonyú idegfeszültségben teltek az elmúlt hetei, „..mert hát ismertek, az az átkozott maximalizmusom... Megszenvedtem vele, megszenvedtem érte… de végre kész vagyok… Test a testemből, vér a véremből…”

… hetek múlva Tábor Áron, alanyi költő elégedetten kortyolt az éppen megfelelőre hűtött portugieseréből... Az asztalon egymás mellett hevertek a frissen megjelent recenziók…

„…A kötet egészének gondolati, és talán mondhatjuk így, indulati-érzelmi dinamikáját Tábor két meghatározó szellemi attitűdje biztosítja: az egyik a nagyfokú empátia, a legezoterikusabb, szinte már hermetikus gondolati összefüggésekbe való belehelyezkedés, a másik pedig a kritikai él állandó jelenléte műveiben…”, írta az egyik. „…Tábor írásaiban a kritikai él elsősorban az európai nihilizmusra, mint lassan két évszázada nem múló kortünetre irányul, bírálata azonban egyszerre tudomásul vevő, illetve szubverzív. Tábor filozófiatörténeti reflexiói, melyek elsősorban Nietzsche és Kierkegaard, valamint az „exkorschista” Szabó Lajoson keresztül értett Karl Marx

fellépéséhez kapcsolódnak, ugyanakkor azt is hangsúlyozzák, hogy a nihilizmus jeleivel átszőtt világ megélése voltaképpen vallásos tapasztalat is…”. Így a másik. Hát, igen, ez vagyok én”, gondolta két korty között Tábor, s kezébe vette egy fővárosi művészeti folyóirat cikkét. „…Noha Tábor a típusalkotó és/vagy oppozíciókat képző észjárásnak megfelelően a nihilizmus ellenvilágának hol a buberi Te-ként értett második személyt, hol a metafizikai értékek világát, hol a tradíciót tekinti, ennek ellenére megállapíthatjuk, hogy a nihilizmus keltette semmit a gnózis, mégpedig a Schmitt Jenő Henrik, Hermann Raschke, valamint Tábor édesapja, Tábor Béla által közvetített anarchista, újplatonikus és kabbalista forrásokból egyaránt merítő gnoszticizmus tölti ki…” Ez már-már szinte meghatotta…
Ez annyira szép és igaz… Elégedetten hátradőlt, majd egy pillanatra a kezébe vette a hetekkel ezelőtt, hevenyészve készült „kéziratot”, a találomra összemásolt és összekevert kötetek címeit tartalmazó „kéziratot”.
Tábor Áron alanyi költő szája öntelt és kissé gúnyos mosolyra húzódott… „Na, nézzük ezt a szöveget… Majmok… Hogy láthatnak bele ennyi üzenetet…?” Aztán megnézte a legelső szót. „Isten”. Majd az utolsót. „Történet”. Egy pillanatra az arcára dermedt a mosoly. Tábor Áron szívébe belehasított valami. Azon az estén hosszan-hosszan elgondolkodott.

Tillmann József A., művészeti író:

Az eddig feltárt leletekben a szikár tárgyilagosság szélsőségesen személyes megközelítésekkel szövődik egybe, ezért olvasása nem ritkán zökkenőkkel és kisebb-nagyobb megütközéssel járhat.
embeeeer! = az ember ember voltát kétségbevonó hangalak.

farok = 1. a fejjel átellenes félteke esszenciális és formális kifejeződése, melyek közt a szív játszik közvetítő és kiegyensúlyozó szerepet; 2. szupravezető a szerelemben. Merőlegesbe történő átmenete esetén - többnyire előzetes mennyei megismerések mentén – a folytatás halálon átívelő hídja (pontifex maximus).
láncfűrész = Kései csökevényes kardforma. Alacsonyabb rendű élő és holt lényekkel szembeni küzdelmekben vetik be. Használatára vívóállásban, lidércesen lassú taglejtések kíséretében kerül sor. Az esőerdők kipusztításának az égetéssel együtt leghatékonyabb eszköze. A Második Erdőntúli Veszedelemben százhét fejű fafaló sárkányként ábrázolják.
sárgabarackdzsem = az elborult reményű reggelek megédesítésére alkalmas égi adomány. A szerves fénysűrítményben a sárga különféle árnyalatai, harmadkori hazai humuszok, valamint az alkony ízei érnek össze elmondhatatlan eleggyé.

Tóth Eszter Vanda, közgazdász hallgató, önkéntes segítő (hospice):

szavak - nélkül - mutatás - érzelmek - hiánya - némaság - szeretet - Isten. // Csapó II. / Kaptam tőled sok sok szót, szavakat összekeverve, magyarul. Mi az, ami eszembe jut róla, mi az üzenet? Két dolog. Először egy idézet másodszor egy gondolat. Kezdem az idézettel: „Sajnos nem ismerjük fel a szavak ürességét, és úgy támaszkodunk rájuk, mintha igaziak lennének. Ezért van az, hogy a kedves szavaknak örülünk, míg a kellemetlen szavak bántanak és felbosszantanak. Ezek a reakciók is azt bizonyítják, hogy hiszünk a szavak valós voltában.” (Kalou Rinpoché) Egy gondolat: Majd ha egyszer az emberiség eljut oda, hogy a szavakat úgy és ott használja ahol kell és ahogyan, akkor vele együtt én is eljutok oda, hogy értelmezni tudjam

jelentésüket, függetlenül attól hogy sorba van e rendezve vagy sem, vagy épp ki vannak e mondva, vagy jelen esetben le vannak e írva. Mert míg nem tudom mit jelent pontosan, hogyan tudnám leírni szavakkal, mit előttem már oly sokan megtettek, - megfogalmazni azt a szót hogy hit, mit várhatnál a kacifántosabbaktól mint szeretet, szerelem, fájdalom, megbocsátás, Isten, és mind a 14156 szó amit leírtál (ne számolgasd nem annyi)... Hiszen annyi ember meg akarta már fogalmazni, annyi féle képen... És az üzenet ott van ... ebben, 10 csapót is tudnék írni, holnap elolvasva más fog eszembe jutni, egy hét múlva is, egy érzelmi hullám után is, mint egy veszekedés, vagy egy szerelem, vagy bármi más. Más üzenetet olvasnék ki. Már most miközben írom most is... És - a végén majd az élet megfogalmazza.

Zsótér László, grafikusművész:

Kedves Attila! Nem feledkeztem meg a leveledről (kérésedről), csak egyszerűen arra vártam, hogy talán több időt tudok szakítani arra, hogy megfejtsem és értelmezzem a tőled kapott szógyűjteményt. Az idő nem segített, továbbra is az első reakcióm érvényes: a strukturálatlan, véletlenszerű a közhelyeket kerülgető betűhalmaz engem nem inspirál, nem tudok felkérésedre használható gondolatmorzsákat produkálni. Üdvözlettel, Zs.L

Kommunikálni annyi, mint felismerni az információt, ami mindennek az alapja, és ami összeköti a mindent a semmivel, ugyebár, hogy szóbahozhasd Istent mámegint!?! mert nélküle nem lehet a világról beszélni, gondolkodni, hogy szerinted van-e Isten, s ha van, miért létezik a rossz, esetleg ki

hozta létre a Gonoszt, és miért, de ha nem létezik, akkor honnan a Jó? kérdezi sok teológus + tudós is, merthogy van a fény, és ellentétje a sötét, kiindulásnak, észlelésnek, információnak az alapja, a végesség meghatározása, elménk kezdőszikrája,

Isten kívül esik ezen, mert ha benne lenne, bizonyára nem lehetne végtelen, még a matematikában sem, redukció ádábszurdum, de lehet, mert visszarángatjuk, értelmezzük, megfejtjük, kitaláljuk a Nevét, aztán a nevében csinálunk jót s nem sokkal kevesebb rosszat, fény és sötétség, az egyik a tudomány a másik a vallás, az egyik a vallás a másik a tudomány, Woody Allen beszélget a nővel a *Hétalvóban:* - nem hiszek a tudományban … a tudomány intellektuális zsákutca … - hát akkor miben hiszel? - a szexben és a halálban! mindkettő csak egyszer fordul elő nálam, de a halál után nem fog émelyegni a gyomrom … disco most labdázik

önnönmagával, ugye sokszor megfordult a fejedben, mi van, ha éppen te leszel az első, aki elfelejt meghalni? nem szoktam vele dicsekedni, de azért bízom benne, ilyen egyszerű! mondják mások: a haláltól nem félnek, csak attól, hogy nem lesznek szépek a tévében … ezt kúl kimondani és nemígygondolni, mert a nyelv és a szándék összefügg-het-ne, mert minden azzal kezdődik, hogy valamit kimondunk, a nyelvem végén van, de nem jut eszembe, hogy a Véletlen és a Szükségszerűség megmagyarázza a

Világot, és ezt Evolúciónak Nyelvezi, és jó, hogy van önbizalmam azt állítani, hogy valaki éppen tudja, hogy én most mire gondolok, és hogy a felelősségre, pontosabban a felelőtlenségre magyarázat lehet a végtelen és a véges élet is… kit érdekel: sose halunk meg! vagy: egyszer élünk, leszarom! (a hétköznapi beszéd disco szerint jobb, mint az ünnepi beszéd, mert a demokráciában, úgy tudom, a többség

dönt, s hétköznapokból több van, csakhogy ez rút-csúf-csúnya-pocsék-gecironda szó volt a leszarom - morazsel: így fordítva szép - és hogy ebből az 5 szóból az első szép, még akkor is ha a szándéka nem ezt tükrözi - muszáj a szemembe világítanod azzal a tükörrel? értem én anélkül is - miért is ne hihetném azt, hogy az én igazam általános, az én Istenem a te istened, az én istenem jó isten-em becsukódik máraszemem, de a tied nyitva marad, és láthatod, hogy az ő istene más istene, és így van ez, amióta csak tudok magamról, és láthatóan mindöröktől, a 21. században mindezt viccesnek tartom, mert mostanában fejlettebb a humorérzékünk, régebben szánalmasnak mondtam volna, és milyen jó hogy a lényegét mindenki Érti, és milyen jó hogy a lényegét senki sem Érzi, merthogy amint felkel a nap, a 6,5 milliárdból sokan kinyitják a szemüket, és sokan csukják le örökre, pedig a nap süt, pedig dolog van, mindenkinél fontosabb dolgom van, szóval nem érdekel, figyejjé érted? még jó, hogy hallod is, amit írok - tavaly egy ugyanilyen napon ülök az irodámban 38 évesen, szól a mobilom, ki a faszom, jabocs a tesóm hív… mi van?!? - meghalt Lóránt! a 35 éves unokatestvérem, egy bukaresti szállodában elaludt, és nem kelt fel soha többé, pedig arra a felére esett a világnak, ahol éppen sütött már a nap. egy a lényeg, sok pénz legyen, mi más? mennyi az annyi, nehogymá hülyének nézz, én is eltudok számolni bármeddig,

van egy falu Máramarosszigettől (RO) nem olyan messze, arra szoktam hazamenni innen Budapestről, a neve Certeze, kettő és három emeletes házak voltak ott, mámegint amióta az eszemet tudom, és ma is, sokban lift is van; úgy saccolom, egy kapu annyiba kerül, mint két akármilyen ház máshol, szépek, dehogy, nagyokszépek, hiába, pénz beszél, nefirtassukhonnan (sokuknak onnan, mégtöbbjüknek jobb-ha-

nem-tudjuk-honnan), a lényeg, hogy minimum 15 szoba amiben nem laknak, érintetlen tisztaszobák + 1 amiben annyian laknak, ahányan vannak; azt gondolom, nekem építették őket, mindet egészen közel az úthoz, hogy láthassam, hogy tudhassam, van itt pénz, sokkal több, mint a szomszédnak, a szemköztiről már ne is beszéljek, vagyis most látom, ledobta a tetőt, egy újabb szintet húz rá, űristen mi lesz most, most akkor én vagyok a gazdagabb vagy a másik,

mert nem mindegy? - hová mentél tükrösbobi, elmentél megnézni? ja, láttál 2 Ferrarit is az udvarban, ne erőltesd már magad, a szomszéd győzött! ha addig élek is, megmutatom neki, hogy kivel versenyzik ő, a rohadt életbe, kérdezi tőlem tükrösbob - szerinted ezek valaha is felnéztek a csillagos égre*, és végiggondolták, hogy mi is az, amiért élnek vagy halnak? tudják, hogy mit tesznek, és miért, s ezzel kinek a túlélését vagy fejlődését segítik? egyébként Istenfélő emberek, ortodox vallásúak, és hogy lásd, Budapesten is vannak, akik nem fekszenek le a fűbe a csillagokat bámulni s filózni azon, hogy miért? mert sokkal jobb a MIÉRT NE,

*

Immanuel Kant - (1724-1804) német filozófus, a német idealizmus megteremtője - sírkövére A gyakorlati ész kritikájából való idézetet vésték: „Két dolog tölti el lelkemet annál újabb és annál növekvőbb tisztelettel és csodálattal, minél többször és tartósabban foglalkozik vele gondolkodásom: a csillagos ég felettem és az erkölcsi törvény bennem”. (GYÉK, A 269)

a pénznek egy ismert jellemzője van, vagyis mértékegysége: a Mennyiség! ami ugyan nem egy esztétikai kategória, miért is lenne az? tehát nyugodtan összehozható a sokkal, a többel, a többséggel, ily módon még a demokráciával is, biztos

onnan jön - s így mindjárt kiderül, hogy tévedtél, pattogófejű-barátom - dehogyisnem bámulják a csillagokat, sőt számolják is őket, s mivel a legfrissebb kutatások szerint csak a tejút-rendszerben 200 milliárd csillag van, a tejútrendszer pedig csak 1 a több milliárd közül a galaxisban, s a galaxis 1 a több-milliárd közül a nemtommiben… bár szabad szemmel a szennyezetlen táj felett is csak alig pár ezret látunk… de mi látjuk a többit is, mert a fantáziánk ebben az esetben végtelen, hisz számoljuk a pénzünket, kézzel s mindenféle más eszköz-zel, szeretnénk ha annyi lenne, mint égen a csillag, merthogy Istenből csak gondunk származik, és tényleg, ki tud-na ma igazi békét teremteni arab és zsidó, iszlám és nyugat között? (mit szólnál, ha azt mondanám: a pénz ugyanolyan ártalmas az egészségre, mint a dohányzás – ugye vannak itt a Földön dohányzás mentes helyek ?!? ha jól tudom pénzmentes helyek már-még nincsenek !!! pedig a mai tudással összevetve lassan kezd ciki lenni, éppen úgy, mint a dohányzás… jól van, tudom, egy tökös borostás csávós, ölben ülő, gyomrot remeg-tető illatú, extra finom combbelsővel rendelkező dögös csaj + szivaros, long island-es jelenet azért nem olyan gáz, egy fül-ledt erotikájú nyár esti sétálóutcai partin) - a Pénzből eszköz lett, majd pedig cél, Isten cél volt, majd eszköz lett - higgyünk a pénzben és az igazságában, egyszer diákkoromban nem messze az egyetemtől, akkor az még plázának számított, tehát a bejárata előtt, élveztem az életet, egy zöldalmából próbáltam minél kisebbeket harapni, s közben nézegettem a csajokat, tavaszodott, szagok, ismerjük - a zsebemben kotorásztam, nem olyan zsebhokisan, max egy óvatos vakarás-szőrkihámozás, de semmi több, ma erre nem lenne szükségem mert a férfiak 80%-a, nőkről ne is beszéljünk, rövidre vágja fanszőrzetét, mondjuk pont ilyen beakadós ok-

ból, bár én mást hallottam, és szerintem jól tudom, nagyobbnak tűnik, optikai tuning, zsebemben egy ezres, az utolsó Ezres, + higiénikusabb is, azért azt hozzá kell tennünk elfogultság nélkül! hittem az életben, szerettem azt a napot, és a többit is, válogatás nélkül, akkor csak fény volt és árnyék, de sötétség sehol, oda jött egy ember, odaadtam az utolsó pénzemet, hős voltam: megtettem! először arra gondoltam, hogy jó ember vagyok és nagyvonalú, aztán arra, hogy szabad és független, mindentől, a pénztől is, majd eszembe jutott, hogy biztos Isten is látta, amit tettem! vagy úgy, tehát nem is azért, hanem csak azért mert tudtam, Isten látja, és talán jó fejnek tart engem emiatt … extrágáz, amikor teszünk valami jót, miért tesszük, azért mert jó, vagy azért mert

mi van, mi ez a pattogás, e virtuális virtus? a pofátlan
fapofával előadott sztorijaid arról, hogy te mekkora észkombájn
MIII? Dehogynem mondtad, valami mezőgép, az tuti!

befejezhetetlenségig ismételgetett, de
belőlünk csak egy van
hajszolt istenek (úgy térdbelőtt módra) elédomlanak
míg kísértenek
káromlás volna,
ha lenne is bármi

a jégmicsoda-korszak dermedten talál már
teremtés kell? tessék
istenkitalálni

(Postulate)

már bánom, hogy téged választottalak, te Emberfajzat! fogadd azt el: **valami vagy úgy történt, vagy pedig másként!!!** mi lenne, ha hinned kéne - egyszerre - Istenben is meg Természetben is, ha hinned kéne Tudományban és Vallásban, ha hin-

ned kéne Allahban, Jézusban és Mindegyikben, mi lenne, ha egy ideig csak a Közös Nevezőre figyelnél, és ami ezen kívül van, azt kiállítanád egymás mellé a Múzeumban? mi lenne ha ezt kipróbálnátok, talán nem kéne még mindig több száz tonnás szuperrepülőkkel lezuhannotok a felszálló pályától alig néhány méterre (merthogy azt hiszitek, hogy ez óriási fejlődés, hogy repültök nemtúlgyorsan - pedig ez csak a szükségszerű fejlődés), talán nem építenétek 3 emeletes házakat, s hinnétek azt, hogy minél nagyobb Dzsipben a legjobb a Deepthroat, miközben már a rák marja testeteket, vagy szívetek készül megállni s feladni, mert nem látja értelmét, mi lenne ha kipróbálnátok, csak egy ideig?!?

teszteljük amit mond, megvan rá a lehetőségünk, létrehoztatok valamit amiről azt hiszitek, hogy technológiai újítás - mondja - maximum technológiai forradalomnak tituláljátok, pedig megtaláltátok azt, ami segíthet, na és mi az? csak azt ne mondd, hogy az Internet, mert akkor ebben a pillanatban a társaság ötven százaléka legjobb esetben is szépen komótosan letesz s elfelejt bennünket örökre, a másik fele meg kicsit később - kérdezek valamit: mondd, az emberiség megjelenése óta mikor írták, vitatták és olvasták a megélt jelenben a történelmet? soha! van ez a

Wikipédia, aminek a logójára azt mondtad, hogy hasonlítok, tudtad, hogy ezt a Közös Nevező viszi előre, hogy összegyűjtsük a világ minden tudását egy fedél alá, az ősidőkből fakad, és visszavezethető az antik Pergamonig és az alexandriai könyvtárig; emlékszel, neked is volt egy történeted velük s egyben önmagaddal is, meséld csak el: úgy 1,5 évvel ezelőtt nézegettem a Wikipédiát, kerestem valamit, s véletlenül rábukkantam egyik kollégámra, aztán eszembe jutott, hogy valószínűleg a többi kollégám is fent van, néhányat megtaláltam, s

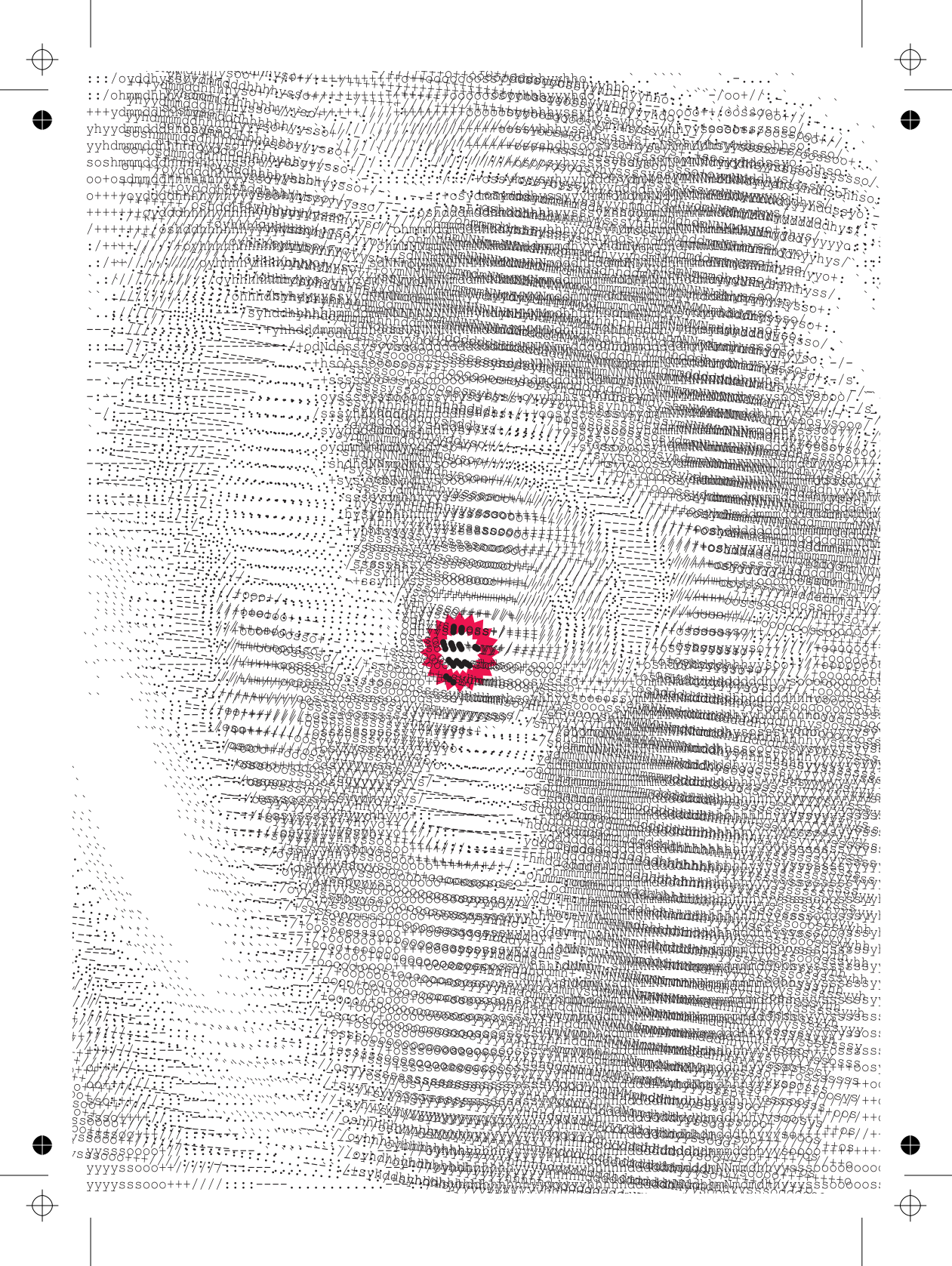

köztük magamat is, 4 soros szócikk voltam, rájöttem hogy részese vagyok a világ legnagyobb szabad enciklopédiájának, pedig nem is tudtam róla, volt benne egy-két dolog, ami nem volt pontos, tudtam, hogy bárki szerkesztheti, hozzáláttam, elragadott a hév, írni akartam magamról s a cégemről, mindent el akartam mondani; ha már lúd, legyen tömött, eszeveszetten élveztem, hogy történelem lesz belőlem, felraktam a szócikket, és szóltam a testvéremnek, hogy milyen kurva jó ez a szabad enciklopédia, úristen de vagány!!! … két perc múlva törölték a bejegyzésemet azzal az indokkal, hogy Reklámízű, pontosabban így „Ebben a szócikkben egyes szerkesztők szerint reklámízű megfogalmazások találhatók.” vagy inkább ez volt, már nem emlékszem „Ebben a szócikkben egyes szerkesztők szerint sérül a Wikipédia egyik alappillérének számító semleges nézőpont elve, vagy egyes megfogalmazásai reklámízűek. A vita részleteihez lásd a vitalapot.” …magyarul - és más nyelven is - nem tűr meg ilyen ömlengéseket, szubjektív, önreflexió nélküli értékítéleteket - teljesen megsértődtem, majdnem elsírtam magam, merthogy én az igazat írtam és csakis az igazat, esküszöm! rá kellett ébrednem, hogy nem, bár nem hazudtam, nem engedhetem meg magamnak, hogy reklámozzam a portékámat egy ilyen felületen, és azt sem, hogy elfogultan véleményezzem saját magam, 10 perc múlva visszakerült átszerkesztve, elfogadtam, miközben rádöbbentem arra, hogy mégiscsak van igazság, ami nem az Enyém, nem a Tiéd, hanem Mindenkié… például ilyenek is vannak „A cikk/szakasz nem tünteti fel a forrásokat, melyek segítségével készült. Ez önmagában nem minősíti a tartalmát: az is lehet, hogy minden állítása igaz. Segíts megbízható forrásokat találni, hogy alátámaszthassuk, ami a lapon olvasható!” és ugyanezt írja saját magáról is, a „Wikipédia” című szócikkről is - találkoztál már olyan történelem

könyvvel amely a hitelességét önmagától számon kéri, és mondjuk ezzel kezdődik a bevezetője? nem hiszem!?! a szabad enciklopédia a mában íródó történelem, amiben mindenki részt vehet, előítélet-mentesen, és azzal együtt is, szubjektív vitapartnerek, objektív lehetőséggel és esélyegyenlősséggel. Azok a magasan kvalifikált emberek, akik különböző indíttatásból megvetik és semmibe veszik a szabad enciklopédia professzionalizmusát, azok számára is nyitott a lehetőség: Szerkesszék ők is a Wikipédiát, akár névvel is, hogy mindenki láthassa azt, és örüljenek, hogy adni tudtak valami olyat a világnak, ami a Wikipédia előtt nem létezett. A fizetésük miatt meg ne aggódjanak. Minden tisztességesen elvégzett munka egy befektetés, ami előbb vagy utóbb megtérül. (2008-ban a Wikipédia 120 nyelven több mint 4 millió szócikket tartalmazott, miközben az Encyclopaedia Britannica online alig többet százezernél, valamint a wikipedia.com a 17. leggyakrabban látogatott honlap, amit millió „névtelen" amatőr szerkeszt, ehhez képest a britanica.com látogatottsága az 5000. hely környékén található annak dacára, hogy hozzávetőleg 4000 neves szakember - köztük nagyon sok Nobel-díjas - írja) …a román forradalom alatt sok mindent megéltem, láttam a fejetlenséget és a hadsereg dilettantizmusát, és kaszárnyánkból több száz tisztből alig néhányat, félelmükben elbújtak, amerre csak tudtak, a végén mégis ők mesélték el szemtanúként, hogy mi is történt valójában, akkor még nem volt Wikipédia, ma már van… az összes független és nem független hírcsatorna elkezdhetne azon gondolkodni, hogy mit is jelent az igazság, hogy mennyire kell a kamerába néznie, hogy elhiggyem, amit esetleg hazudik, soha nem értettem… mondjuk egy szimpatikus politi-pi-kus 2 hete a té-

vében mondott valamit, amit ma, szintén a tévében, letagad, az kinek jó? mert láthatóan a riportert nem igazán zavarja, a műsort és a csatornát sem, és talán a nézőket sem - miért nem jelenik meg ilyenkor automatikusan a kép alján a korábbi dumája??? disco! gyerek vagy te még, nem érted a felnőtt Emberek dolgát, néha szemet kell hunynunk valami felett a nemes cél érdekében, el kell fogadnunk, hogy a kegyes hazugság mennyire hasznos tud lenni, hányszor jól jön, otthon a barátnő vagy feleség előtt, és vice versa, nem is folytatom, mert leég a pofám, pedig ez nem a létről és a létezésről szól, vagy a világegyetem keletkezéséről, sőt még az istenekről sem, ez a hétköznapokról szól, a hétköznapi hazugságokról - persze ahogy mondani szokták valami vagy úgy történt vagy pedig másként… hogy milyen az ember és fejlődése? ha befejezted a *3 in 1 Nescafédat,* szólj, mert beszélnék a természet és ember viszonyáról… oké, előtte egy kis online szex, merthogy van itt minden - nem csak wikipédia… a **természet?** nevezzük őt abszolútnak, vagy vitassuk meg, milyen a természet? ugye nagyjából tőlünk függetlenül létezik, régóta, cseresznyefástul, pillangóstul, sirályostul, mindenestül, tehát abszolút! más szóval tökéletes! vagy cáfold meg, ha nincs igazunk - szerinted van a Földön, rajtunk kívül, élőlény, akinek szüksége van sízemüvegre? merthogy én imádok síelni, csakhogy nem illik feltenni azt a kérdést, hogy mennyire is profi az a síszerkó, mert elmondom, eszeveszetten drága, szuper márkák garmadája, lélegzik, nem ereszti át a vizet, a kesztyűről, a bakancsról és a 13,2-es rádiuszú carving versenylécről ne is beszéljek, hájper! összesen kb. 13,2 kiló mindenféle tárgy amit viselnem kell magamon, hogy élvezzem a sportot és a mínusz 13,2 fokot, + a péniszem 13,2 perces kihámozását, ha húgyhólyagom nem bír már magával a **3 Red Bullt követően,** vajon melyik

földi élőlény cselekszik hasonlóan? - hirtelen rávágva, egyik sem! magyarul - és más nyelven is - a tökéletes természet és a mi fejlődésünk nincsenek összhangban, semmilyen összhangban, mi értelme van a véletlenszerű és szükségszerűen spontán evolúciónak ebben a formában? miért van az, hogy a természet csak úgy simán, tétlenül végignézi, amint egy faj megszökik az örök körforgásból, és önálló életre kell, majd úgy tesz mintha ellene fordulna, pedig nem, csak de… Bohumil, *Az Örökség avagy Guten tag, faszikáim* című filmben, miközben falusi suttyó létére hirtelen örököl egy halom pénzt, önjelölt ügyvédjével s annak sznob feleségével + lepattant cimboráival ebédelnek egy nem teljesen rájuk szabott étteremben. Bohus - Revicky hangján - félrészegen megkérdezi az ügyvédje nejét: Doktornő mondja maga Doktor Nő, hisz maga Istenben? - Dehogy hiszek, mértishinnék, sose láttam! Mééé én se láttam a maga picsáját, mégisssh elhiszem, hogy van magáááának!...

László Ervin viselkedési, erkölcsi normáink maximum és minimumszabályairól beszél: „Első megközelítésben a maximumszabályok célja így fogalmazható meg: Tetteiddel maximalizáld a bioszféra tartós fennmaradását. Ezek a szabályok megkívánják tőlünk, hogy törődjünk a természettel és alkalmazkodjunk a működési mechanizmusaihoz, óvjuk a biológiai sokszínűséget, tartózkodjunk attól, hogy megzavarjuk az egyensúlyát, és módosítsuk vagy megváltoztassuk benne a fontos energia- és információáramlásokat… Tetteiddel segítsd elő a bioszféra folyamatban lévő fejlődését… Tetteiddel segítsd elő az emberiség szempontjából kedvező dinamikus egyensúly kifejlődését a bioszférában. Ez a megfogalmazás túlságosan emberközpontúnak tűnhet. Ahelyett, hogy tiszteletben tartaná a bioszférának és a természetes rendszereinek a fejlődését, az emberi érdekek irányában történő beavatkozást szorgalmazza… A fenti megfogalmazás vitathatatlanul emberközpontú, de nem

méltánytalanul az. Azon a meggondoláson alapszik, hogy mint természetes faj, rendelkezünk a természetes lehetőséggel, és ennél fogva a természetes joggal arra, hogy a kollektív fennmaradás ösztönét érvényre juttassuk. Ha így teszünk, az mindaddig védhető, amíg nem ütközik más fajok hasonló lehetőségével és jogával. A maximumszabályok nagyrészt (ha nem is teljesen) megfelelnek ennek a kikötésnek… A minimumszabályoknak azt kell elvárniuk az emberektől, hogy tartsák tiszteletben minden embertársuk jogát a megfelelő létfeltételekhez. A minimumszabályok célja tehát: Úgy élj, hogy mások is élni tudjanak. A fenti elv levezethető Kant kategorikus imperatívuszából «*Úgy cselekedj, hogy cselekedeted mozgatója egyetemes törvény lehessen.*» A planetáris etika szerinti minimumszabályok azt írják elő, hogy minden ember cselekedetének mások által is követhetőnek kell lennie… (a nyitottság biztonságot ad mindenkinek)… Krisztus előtt az ötödik században Lao-ce ezt írta a Tao Te King (Az Út és Erény könyve) című művében: «*Egy egyén élete példaként szolgálhat más egyéneknek, egy családé modell lehet más családoknak; egy közösség mérték lehet más közösségeknek, egy tartomány etalon lehet más tartományok számára; egy ország pedig eszményként szolgálhat valamennyi ország számára.*» … A minimumszabályok azt hivatottak biztosítani, hogy az egyének által mutatott példa méltó legyen arra, hogy a többiek számára modell, mérték, etalon és talán eszmény lehessen. Összegzés: Az erkölcsi normák maximum- és minimumszabályainak elfogadása és alkalmazása következtében megnőhet az esélye a fenntartható fejlődésnek és az emberiség számára kedvező dinamikus egyensúllyal rendelkező bioszféra létrejöttének. A minimumszabályok megszüntethetik az egyenlőtlen gazdasági fejlődésből, az eltérő életszínvonalból és a forrásokhoz való egyenlőtlen hozzáférésből fakadó rossz érzéseket és ellenségeskedést, és csökkenthetik a konfliktusok kialakulásának az esélyét. A maximumszabályok pedig lendületet

adhatnak az emberi társadalmak és az életkörnyezet közötti dinamikus egyensúly megteremtéséhez. Végső soron a minimumszabályok arra valók, hogy a küszöbön álló katasztrófákat elodázva időt nyerjünk a magatartásunk alapjait érintő szükséges változásokra, míg a maximumszabályok azt az ideált nyújtják számunkra, amely felé törekedhetünk, amikor az idő már megérett ezekre a változásokra."

talán jobb lenne az intelligens tervezettséggel (Istennel) egy

... talán jobb lenne az intelligens tervezettséggel (Istennel) egy

ideig akár tudományos szinten is foglalkoznimondja különböző szavakkal William A. Dembski, László Ervin, Richard Watson, + még sokan mások (az intelligens tervezettség megkérdőjelezi és kiegészítést javasol a spontán véletlenszerűség és szükségszerűség elvére épülő darwinizmushoz, ami nem más mint a Szándék elvisége) - hátha tartogat valami váratlant, és talán ezzel az új axiómával gyorsabban eljutunk oda, hogy 13,2 kiló sícucc helyett mondjuk, csak 1,32 kilóra lesz szükségünk, és addigra talán mást fog jelenteni az emberi fejlődés, a transzcendens, és a természet (közös?) együtthatója (bár mostanában inkább fejlesztésekről beszélünk, ami nem egyenlő a fejlődéssel: a kutatás + fejlesztés általában a bennünket körülvevő kiegészítő termékekre és szolgáltatásokra, vagyis a mi Életünkre vonatkozik: a kutatás+fejlesztés +alkotás pedig velünk együtt, de a Létezésre fókuszálna, merthogy az mindenki számára Világos, hogy az Élet és a Lét, a Létezés nem teljesen ugyanaz, hiszen például a Napon - emberi mércével mérve - nincs élet, pedig létezik, nagyon is Létezik... szóval bámulatos a „fejlődés"- most is - szó se róla, csakhogy feküdjünk le a rétre, bámuljuk meg még egyszer azokat a csillagokat 20 percig, utána rohanjunk be

gyorsan tévét nézni, mondjuk a Hogyanlegyek Kúlos című Show ismétlését a Kúl tévén, mit fogunk akkor érezni - vajon hol tartunk? …és ha már a márkákról is beszéltünk, egyszer évekkel ezelőtt vitatkozni merészeltél egy márkaguruval - most is vállalod? igen, ezt írtam 2007- ben, a Kreatív című szaklapban:

A Szép, a Jó és az Igaz

Elsőre talán kissé vicces felállásnak tűnhet: egy nemzetközi szinten alig ismert cég, a Co & Co Communication ügyvezető kreatívigazgatója kontra a világ egyik legismertebb reklámügynöksége, a Saatchi & Saatchi elnök vezérigazgatója. A célom persze nem Kevin Roberts elméletének támadása vagy megdöntése. Mindössze egy másik szempontra szeretném felhívni azoknak a figyelmét, akik olvasták Roberts Lovemarks – jövő a márkák után című híres munkáját. A számomra elfogadható dizájn-dizájneri fogalomkört szeretném tisztázni, és ezen keresztül bemutatni, hogy miért érzem a márkaépítés szempontjából hosszabb távon tarthatatlannak, illetve kiegészítendőnek Roberts alapvetését.

Márka és dizájn

„Már nem is emlékszem, mióta használom ugyanazt a sampont, a Head & Shoulderst. Vicces, nem? Mármint az, hogy ez egy korpásodás elleni sampon, és meg is szünteti a korpásodást. Csakhogy nekem hajam sincs, nemhogy korpám! De én akkor is szeretem a Head & Shoulderst. Soha nem fogok másik sampont használni. Ez az én egyik szeretetmárkám" – írja könyvében Kevin

Roberts. A szerző, miközben felállítja az életünket áthatható, a fogyasztói aktuson is túlnyúló szeretetmárka-kategóriát, mindent elkövet annak érdekében, hogy megváltónak tűnő márkastratégiáját az éppen aktuális ügyfélportfóliójával összhangban a lehető legszebben tálalja az olvasó elé, ami elismerésre méltó.
Roberts-szel ellentétben ugyanakkor én úgy gondolom, hogy a szeretetmárka eltávolít az igazi szeretet alanyaitól, az embertársainktól. A helyette általam javasolt Igazmárka (Robertsi terminológiával: Truemark) viszont betöltené a számára – normális keretek között – megszabott helyet. A szeretetmárka – enyhe túlzással élve – társadalomellenes: gondoljunk csak bele például, hogy ha véletlenül megkarcolják a szeretett kocsinkat, képesek vagyunk szinte bármire, hogy megtoroljuk. Szerintem a márkáknak legyen meg a saját helyük ebben az úgynevezett tudásalapú társadalomban. Kezeljük tárgyainkat, termékeinket tárgyként és termékként, a helyükön.

Nem furcsa, hogy minél nagyobb a tudásunk, annál több termék vesz körül bennünket? Pedig fordítva kellene lennie. Mondom ezt úgy, hogy jómagam is márkafüggő vagyok és tárgymániás, és még ráadásul a szakmám is ez. Abból élek – a cégemmel együtt –, hogy tárgyakat, termékeket tervezünk, márkákat építünk, ápolunk, kommunikációs kampányokat, médiamixeket tálalunk, és próbáljuk ügyfeleink eladási indexét javítani.

A dizájnkommunikáció

A márka legfeljebb vallás, de nem hit. A vallás szubjektív.

A hit objektív. Meggyőződésem, hogy a szeretetmárka ma még elég, és holnapra még inkább az lesz (s az után?) Az integrált marketing, a fair trade és a fenntartható fejlődés sokszor ellentmondásos triászában a márka, az Igazmárka túlélését minden bizonnyal csak a tisztességes dizájnkommunikáció teszi lehetővé.

A dizájn a közhiedelemmel ellentétben nem csak formatervezést jelent. A dizájner általános érvényű problémákat vet fel, és megoldásokat talál, aminek elképzelhető, hogy formai vonzata is van, de nem feltétlenül és nem elsősorban.

Már Platón is megmondta: ami szép, az jó, és egyben igaz is. Én dizájnerként hiszek a sallangmentes, tisztességes kommunikációban, a fejlesztésbe integrált designkommunikációban, (tervkommunikációban, szándékkomunikációban, lényegkommunikációban) és nem hiszek az utólagos álomvilág-fabrikálásban. (pl. a reklámban)

Gondolom, mindannyian észrevettük, hogy manapság a legtöbb termék kezd átváltozni szolgáltatássá, és a szolgáltatás termékké. Egy autó például termék. Mégis, lassacskán többet jelent az értékesítés, a finanszírozás, a szalon és a szerviz megbízhatósága, mint maga a kocsi. Egy banki szolgáltatás elvileg személyes ügy, manapság szoftverek és gépek személytelen termékké képesek degradálni. Státusszimbólumok ezrével ruházzuk fel magunkat és környezetünket, hogy képesek legyünk megtalálni a helyünket a fogyasztói társadalomban.

A fogyasztói társadalom jelenleg valóban a szeretetmárkákról szól. Ez szerintem nincs rendben. Mert van úgy, hogy szeretem a Nike egyik sportcipőjét, és közben egy másik Nike cipőt meg utálok. Dizájnerként úgy gondolom, a tárgyat, a terméket kell „szeretni", nem a márkát.

Hamarosan vége az olyan ügynökségeknek, amelyek azt mondják az ügyfélnek, hogy tökéletesen értik a márkáját úgy, hogy a brief előtt soha nem találkoztak a termékkel, és azoknak is, akik karba tett kézzel várják a termékek vagy szolgáltatások születését, ahelyett, hogy létrehozásukban is részt vennének. Megérett a pillanat egy teljes paradigmaváltásra a marketingkommunikáció terén.

Összhang a környezettel

Ha már adott a természettel nem kifejezetten összhangban álló emberi tulajdonság, éspedig, hogy alkossunk, teremtsünk dolgokat, és nem nyugszunk addig, amíg létre nem hozzuk önmagunkat, akkor már csak egyben bízhatunk: a tudásban, amely nem tűri a hazugságot és a blöfföt.

A dizájnkommunikációnak a teljes kommunikációs folyamatba való integrálására lenne szükség minden termék esetében a kezdetektől fogva. Az üzenetet és a tartalmat már a termék ötletének megszületésekor a rendszerbe kellene kódolni, hogy a korrekt, ésszerű fejlesztés képes legyen figyelembe venni a fair trade, a fenntartható fejlődés és az integrált marketing-kommunikáció hármasát. A jövőben a márkák esetében szerintem az igazságon

lesz a hangsúly és nem a szereteten. A szeretetnek éppen elég helye van másutt. C. K. Prahalad, a michigani egyetem közgazdászprofesszora *Esélyek a piramis alján* című, nemrégiben Magyarországon is publikált művében felhívja a figyelmet, hogy világunk körülbelül 7 milliárd lakosából 5 milliárd átlagban napi 2 dollárból él. Ha ez az 5 milliárd ember úgy élhetne, mint mi, a fékevesztett szeretetmárka-dömpingben, és ezzel a nem túl környezetkímélő gazdaságpolitikával és társadalomkultúrával megtűzdelve, akkor a Föld valószínűleg néhány év alatt elpusztulna. A világgazdaság logikája szerint viszont ezek, a jelenleg 2 dolláros átlagjövedelmű emberek hosszabb távon a legnagyobb piaci potenciált jelenthetik a multicégek számára.

Mi tehát a megoldás arra, hogy elkerüljünk egy óriási katasztrófát, és biztosítsuk a fogyasztóellátást is, legalább középtávon? Véleményem szerint részint az, hogy a szeretetmárka-paradigmából kiszállva a hirdetők és nyomukban az ügynökségek is egyre inkább a valódi értékeket hordozó és valódi szükségleteket kielégítő brandeket építsenek. Lehet, hogy mindez antikapitalistán hangzik, pedig nem erről van szó: a feladat igenis kommunikációs kihívás is, és a cél nem a piac szétrombolása, éppen ellenkezőleg, a működés fenntarthatóságának megteremtése lenne.

Néhány, sokak számára talán ismeretlen példa Prahalad könyvéből arról, hogyan segíthet a dizájn és az átgondolt termékfejlesztés egy erős igazmárka kiépítésében:

A Hindustan Lever Limited, az Unilever indiai leányvállalata kifejlesztett egy olyan jódozott sót, valamint egy olyan szappant, ami az ottani étkezési és tisztálkodási körülmények között is optimálisan teljesít, és a fogyasztó számára létfontosságú, de ugyanakkor minden olyan márkatulajdonsággal is bír, ami egy tudásalapú, fejlett társadalom tagjai számára érték lehet.
A Jaipur Foot nevű cég olyan művégtagtípust tervezett és fejlesztett ki az indiai piacra, amelynek elődje az Egyesült Államokban 7-8000 dollárba került. Az indiai termék – holott sokkal többet tud – az ottani, nyugati szemmel alighanem extrémnek tűnő igényeknek megfelelően átlagban napi tíz kilométer gyaloglást, hosszas vízben állást, órákig tartó térdelést tesz lehetővé – mindössze 30 dollárba kerül úgy, hogy ezzel a cég is jól jár.

Sem ott, sem itt nincs helye a szemétgyártásnak, a triplán csomagolt, csupán esztétikai megfontolású termékeknek, majd az utólagos kommunikációs sminkelésnek, és a rosszul pozícionált szeretetszérumnak sem. Mielőtt bárki is kőszívű, érzelemmentes racionalistának tartana, leszögezem, hogy nincs semmi bajom a márkákkal, nem vagyok márkaellenes. De nem tudom elfogadni, hogy egy olyan kommunikációs maszlagot lehessen ráhúzni arra a csodálatos emberi érzelmi képességre, amit szeretetnek hívunk.

A márka csak egy lehetőség a sok közül.
A márka csak segédeszköz, és emlék.
A márka csak képzelet és álom.
A márka legfeljebb vallás, de nem hit.

Márka	=	Vallás		Termék	=	Hit
(K.R.) Lovemark	=	Vallás		(C.A.) Truemark	=	Hit
(K.R.) Lovemark	=	Reklám		(C.A.) Truemark	=	Design
Reklám	=	Vallás		Design	=	Hit
Reklámkommunikáció	=	Vallás		Designkommunikáció	=	Hit
REKLÁMKOMMUNIKÁCIÓ = VALLÁS				**DESIGNKOMMUNIKÁCIÓ = HIT**		

A VALLÁS SZUBJEKTÍV. A HIT OBJEKTÍV. TÖRTÉNIK MINDEZ ABBAN A KORBAN, AMIKOR A (FOGYASZTÓI) TÁRSADALOM VASÁRNAP IS A PLÁZÁKBA JÁR

Paradigmaváltás a marketingkommunikáció terén

- **A fejlesztésbe integrált kommunikáció (dizájnkommunikáció).**

- Imidzs- és brandkampányok helyett gyártói és forgalmazói reputációnövelés.

- A reklám ne „droidokhoz" szóljon, hanem önállóan gondolkodni tudó értelmes lényekhez, ami akár új médiaműfajként, tájékoztató (vásárlásserkentő) jellege mellett, önmagában értéket képviselő alkotás legyen.

- A fenntartható fejlődés érdekében legyen kevesebb tárgyi termék, több szellemi termék. Ne csak a termékért fizessünk, hanem a tudásért is.

- Fogyasztói társadalom (önkényes piacgenerálás / művi problémagenerálás / feleslegtermelés / pénzmarketing / halmozásra, bonyolításra, sztárságra épülő gazdasági modell helyett, értékteremtő társadalom (normális igénykielégítés / problémamegoldás / ökocentrikus termelés/tanulás-, tanítás-, tudás(marketing) / tiszta, egyszerűsítésre, reputációra épülő gazdasági modell).

Cosovan Attila / Co & Co / kreatívigazgató

mondja disco (miközben kotorászik a leveleim között), hogy vannak, akik már unják az efféle és mindenfajta manipulatív marketinget, Sao Paolóban a polgármester meghirdette a „clean city movement” akciót, ami azt jelenti: Le az óriásplakátokkal és mindenféle kültéri reklámmal! Ennek a projektnek a véleményezésére kértek fel engem - régebben - s ezt írtam:

A „clean city movement” akciót jónak találom, sőt. Van hangszennyezés, van fényszennyezés, van mindenféle szennyezés, ami ártalmas a társadalomra, az egészségünkre, az életünkre. Persze az ember fokozatosan mindenhez képes alkalmazkodni, ha a folyamat eléggé lassú és fokozatos. De talán jobb ebbe nem belegondolni... És van a vizuális szennyezés, ami kellően szubjektív ahhoz, hogy így már ne is nevezzük szennynek, szemétnek. Ezek rosszul kalibrált gazdasági érdekek mentén született komolynak tűnő művi eljárások. Jómagam is évek óta mondogatom, hogy már-már viccesnek és szánalmasnak tűnik, amit a mai marketingkommunikáció, mint eszköz és felület használ. Talán némi túlzással, de szerintem egyetlen - bár nem mellékes - értékelhető oldala van, mégpedig az, hogy ezáltal sok ember juthat munkához: csináljanak mást!
Számomra evidens. Van a VALÓDI TERMÉSZET, ami adott, és lássuk be az emberi tudásnak semmi köze nincs hozzá, és van a CSINÁLT TERMÉSZET, amit az egyszerűség kedvéért nevén nevezek: az INTERNET. A falvak, városok, a valódi természetbe ékelődve jönnek létre, hogy mi is létezni tudjunk örökösen változó mivoltunkban. Azonban ebben az esetben a természet az úr. Az épület, az út, a jármű,

stb. egy szocializált kompromisszum eredménye, ami a társadalom és a természet között határozatlan időre köttetett. Az outdoor marketing megszegte a szerződést :(- mellesleg üzleti szempontból is értelmét kezdi veszíteni, a felnövekvő INTERNETGENERÁCIÓ szarkasztikus, szkeptikus közönye révén. Ezek az emberek nem hülyék. Nem lesznek hülyék. Ezek az emberek minden egyes terméknek, márkának az adatait pillanatok alatt lekérik, összehasonlítják őket, megvitatják fórumokon, és tudni fogják, hogy mi az, ami pontosan kell nekik. Elérjük azt, hogy az internet révén - a felgyorsult élet dacára - létrejöhet majd az a társadalom, amilyen évezredek előtt is létezett. Az Agora, a Fórum, a Piac, ahol mindenki tud mindenről, ahol szemünk előtt történik minden, ahol rögtön beleszólhatunk akár nagy dolgokba is, ahol a hazugság hamar kiderül. A Net révén létrejöhet egy Gigant Retro, ami nem 30 évnyi múltat aktualizál, hanem akár ennek a százszorosát is. Tehát ebből egyenesen következik, hogy az óriásplakátok kora lejárt. Újra dívik az egészségesebb, kevésbé szennyező, reputációra, hitelességre épülő szóbeszéd(marketing) - ugyanis mindannyian tudjuk, hogy csupán 6 ember révén bárkihez el tudunk jutni, akihez csak akarunk. Ezt a márka is nyugodtan megtehetné, sokkal kevesebb pénzből.

Cosovan Attila / Co & Co / kreatívigazgató

és kiegészítésként amit a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Design tanszéke számára írtam 2007-ben, a designkommunikáció szak bevezetését szorgalmazva…

„A tudatos forma- és terméktervezés megadja a

kommunikációs tervezés alapjait, amire épülve „könynye(bbe)n" kialakítható a fogyasztónak szánt üzenet. Úgy is fogalmazható: az üzenet alapja a termékben rejlik." (Bárkányi Attila Kreatív, 2005.) A kommunikáció korunk fontos jellemzője. A márkakommunikáció, a reklámkommunikáció és a marketingkommunikáció a fogyasztói társadalom katalizátorai. Ugyanakkor a termék túlkínálat, a féktelen versengés a piacon működő multinacionális és a kisebb autonóm cégek között, valamint a termék- és márkadömping mindent elsöprő folyama, közvetve ugyan, de a fogyasztó szigorúbb és kíméletlenebb minősítő értékeléséhez vezet. A márka a Szeretetmárka (Lovemarks - Kevin Roberts) önmagában már kevés ahhoz, hogy meggyőze a vásárlót. Szükség van az Igazmárkára (Truemarks - Cosovan Attila). Az Igazmárka nem más, mint a kezdetektől, a fejlesztésbe integrált designkommunikáció és termék-kommunikáció.

A hiteles designkommunikáció nem csupán funkció és forma, hanem tartalom, üzenet, stílus, és kultúra is egyben. A designkommunikáció önmagába foglalja a problémát és annak megoldását, mindezt pedig egy értelmezhető nyelven tálalva.

A designkommunikáció korunk tisztességesebb és hitelesebb márkakommunikációjához vezethet, és egyben a piaci verseny presztízsét fogja emelni, úgy, hogy a fogyasztó meggyőzése nem lesz egyenlő a fogyasztó félrevezetésével.

A designkommunikáció - tervezői, alkotói folyamat - a tárgy (termék) életképességét és egyben a márka életben maradását képes garantálni.

A tanszékünk évek óta ebben a szellemiségben dolgozik anélkül, hogy ez konkrétan megfogalmazódott volna. A hallgatók egy része ennek a szellemiségnek tudatos követői lettek, aminek létjogosultságát számtalan hazai és nemzetközi elismerés igazolja.

A designkommunikáció szak, egy átfogó, integráló szemléletet fog képviselni, ami megkönnyítheti a problémakeresés, problémafelvetés, és tervezés egységes kezelését, figyelembe véve a mindenkori megrendelő, gyártó, forgalmazó, fogyasztó, és tervező közös igényeit, számolva a jelenlegi piacgazdaság értékrendjével, ugyanakkor szabad kitekintést engedve a tudástársadalom felé is.

Mindezeken túl hiszek abban, hogy a jelenlegi piacgazdasági kánonokat ismernünk kell, élnünk kell benne, tanítanunk kell, hogy képesek legyünk a folyamatot úgy terelni, hogy az ne rebellis akciónak tűnjön, hanem emészthető, és értelemszerű változást eredményezzen.

Cosovan Attila / MOME

Művészek és művészeti irányzatok a XX. században gyakran jelezték azt, hogy mindenki művész, vagy legalábbis mindenki lehetne az, mondták ezt burkoltan és kevésbé, úgy a dadaisták, a pop art-osok és a fluxus protagonistái is, manapság hasonló elméletek keltek életre a gazdásági, társadalmi felépítésünkre vonatkozóan, például már nem ismeretlen a közvetlen demokrácia, a technológiák demokratizálódása, vagy éppen a tömeges együttműködés, de a planetáris tudat és erkölcs kifejezés sem - ezt a könyveidben is láttam, mielőtt

megint kiakadnál, hogy arról beszélek amihez közöm nincs - most jutottunk el oda, hogy infrastrukturálisan megvalósíthatjuk, a technológia adott, viszont a tudatos társadalmi szándék csak elvétve… képzeld, egyszer - a te nyelvedre lefordítva - a mi társadalmunkban is voltak ilyen gondjaink: az egyéni szabadság és érdek, valamint a közös céljaink nem vágtak mindig egybe, bár már akkor is sokkal fejlettebbek voltunk, mint ti most, és mégis… egyszercsak megtudtuk, hogy 5 év múlva össze fogunk ütközni egy rebellis szupernova maradvánnyal, aminek mérete ötvenezerszerese volt a mi bolygónkénak, szerinted mit tehettünk ??? igen, nekünk is voltak (sokkal szuperebb) fegyvereink, de ez esetben hatástalanoknak bizonyultak volna, maximum letéríthettük volna a pályájáról, de akkor éppen a Ti Földeteket vette volna célba, és a megoldás rátok várt volna, történt ez Földi időszámítás szerint 1859 november 24-én, éppen amikor Charles Darwin *Fajok eredete* című könyve megjelent… mit tehettetek volna ti akkor? és mit tehetnétek ti most, hogy elkerüljetek egy ilyen kataklizmát? kiszámoltuk, hogy amennyiben nem térítjük le útjáról, akkor egyetlen egy bolygóval sem ütközik össze, magyarul - és más nyelven is - csak a miénket veszélyeztette a saját pályája, vagy eltérítve, a tieteket és még néhányat… nem akartuk, hogy elpusztuljatok, ezért nem volt más választás, meg kellett tanulnunk saját bolygónk irányítását, ami földi szavakban kifejezve azt jelenti, hogy meg kellett tanulnunk Létezni és Élni a „fizikai" törvényeken kívül is… de ehhez nem volt elég az akkori tudásunk! Összefogtunk - mindannyian - egy planetáris, vagy, ha jobban tetszik, egy univerzális cél érdekében, minden mást félretéve, és 3 év alatt megtaláltuk a megoldást, 2 évvel a határidő előtt; társadalmunk annyit Fejlődött, mint azelőtt összesen… megmenekültünk a szupernovától, és örökre szabadok lettünk a véges és a végtelen összefüggésében.

Szabadok lettünk!

hogy nevessünk mondom

zagyvagyok devan
krómvanádium
ötvözetből készült
szénacélgyalum
marharépakék
ingbeöltözöm
tökföldemrőlvaló
mindakéttököm

félek, de nem hiszed el,
hiába nevetek fákon,
hiába kérlek, hiába lépek túl
messzire tőled, barátom

„a tudás fája ma erdő"
maradj a törzsnél, a kígyók figyelmét
magára vonja a mozgás

s addig én megpróbálom

(Postulate)

Birtoklás helyett szabadság, alkotás! Oliver Stone *Tőzsdecápák* című filmjében Gekko (Michael Douglas) azt mondja: Én semmit sem alkotok! Én birtoklok!… és ez elég volt, és lesz? higgyétek el, viccessé vált a pénz létezése ebben a formában! bekapcsolhatok egy Disco számot, az ABBA-tól, mondjuk a Money, money, money, always sunny, in the rich men's world-öt…? még erre is csápoltunk, pedig már akkor is retró volt, mondjuk én bírom, szóval csak azt akartam mondani, hogy a 21. század legnagyobb poénja lenne, ha a pénz jelenlegi formája fennmaradna társadalmatokban - azt hiszitek, hogy a pénz aktuális viszonyrendszere a fejlődéseteket predesztinálja, és determinálja, pedig gondoljunk csak bele:

képzeljünk el egy asztalt, amin van 2 darab 10 millió forintnyi pénzköteg (de tőlem lehet japán Jen is), az egyiket úgy szerezték meg, hogy feltalálták a Bigottság és Butaság elleni széles spektrumú szérumot, és ezért a társadalom (adója) 1%-át adta cserébe, a másik 10 milliót pedig úgy, hogy a JófejTelekvásárlók megtudhatták az épülő autópálya legfrissebb titkos nyomvonalát, és cserében ennyit fizettek az információért, vagy ha triviálisabb példa kell, kirabolták a Faluszépe benzinkutat… tehát adva van ez a 2 köteg! szerinted melyik kötegért tudunk vásárolni sok-sok csokit a Csokiplázában? mindkettőért! és miért? mert így helyes? a pénznek nincs szaga sem, csak Menynyisége van! napéldául ez egy olyan vicc, amin Nem lehet röhögni, mégis naponta milliószámra sütik el világszerte… mondok még egyet, adva van 3 óriási elektronikai áruház, legyen az Electroworld, a MédiaMarkt és a Saturn, vásárolni szeretnék egy elektromos fogkefét szájzuhannyal együtt, pontosabban egy szájcentert - mert kell, jó az - egyik helyen 28 ezer, a másikban 36, a harmadikban 42, házhozszállítással a Netről megrendelve 27 ezer, a lényeg az, hogy ugyanazon a napon mindenhonnan vesznek belőle néhányat, megkérdezhetem, miért? mert hülye nem vagyok! vagy éppen azért mert hú-de-laza vagyok? **vagyis mert szeretek shoppingolni, de ez nem shoppingolás hanem agyrém bénázással tűzdelve, mert a shoppingolás az, amikor nézelődsz, felfedezel új termékeket, magyarul - és más nyelven is - taktilisan informálódsz, de nem veszed meg 16 ezerrel drágábban ugyanazt, csak mert képtelen vagy tájékozódni, és ezáltal büntetlenül hagyod a mai kor** kereskedelmét? ami azt teszi, hogy sok gyengébbnél gyengébb poént süt el naponta rengetegszer, milyen értéket állít elő az efféle a kereskedelem?

ezelőtt 300 évvel, amikor nehézkesen jutottunk el egyik városból a másikba (ne aggódj nem kevertem össze a szállítással, csak önkényesen egyszerűsítettem), talán volt belső értéke, manapság már nincs - így nincs… semmit nem tesz hozzá, legfeljebb annyit, hogy lehetővé teszi azt, hogy bármelyik 10 millió forintos köteget egyenlő feltételek mellett tudjam elkölteni, bárhol, bármikor, bármire… vajon a kereskedelem szóban forgó tevékenysége hozzájárul-e létünk fejlődéséhez? biztos, csak az a kérdés, hogy milyen intenzitású fejlődéséhez? (már százötven évvel ezelőtt Henry David Thoreau azt mondta: semmi nincs, ami annyira ellentétes lenne az élettel magával, mint az Üzlet!

hovamegyünk messze
ha majd dideregve
ha már furcsa láztól
ha majd minden távol
s nem akar a hajnal
és a megvett angyal
falra néz meg félre
ki visz akkor Délre
marad-e nalátod
jó kérdés, barátod
mit veszel a kincsen
mikor halálingyen
más lehetett volna
amit rejt a forma

… amikor a szimbolista pénz megszületett, megkönnyítette az életet, nem kellett cipelnünk a nehéz halakat, vadakat, sótömböket, majd bronzokat, ezüstöket, aranyakat,

azt kapod, mit adtál
akárhogy szaladnál
magadtól előlem
s mormolod majd közben
mintha Válasz lenne
hovamegyünk messze

(Postulate)

a valós, kézzelfogható - az akkori társadalom által megállapított – értékeket, jujdejó, lett egy korszerű szimbólum, aztán életre kelt egy játék és ezáltal maga a Pénz is öntudatra ébredt, ezt ma pénzvilágnak nevezzük, bankjegyekkel, bankokkal, részvényekkel, tőzsdékkel együtt, és eljött a Kánaán, a virtuális pénz is, amikor már semmilyen közkontroll nincs mögötte… ki tudná ma megmondani mennyi pénz van a világban és mögötte mennyi valós érték? de kit érdekel ez ma, amikor éppen benne vagyunk a játékban, szép reggelre ébredtünk, megvan az infó -de csak nekem - miszerint lemond, vagy meghal a CsináljunkCsoki-Fegyvert részvénytársaság elnök-vezérigazgatója és többségi tulajdonosa, most mihez kezdjek a 15%-nyi részvényemmel? a hír emelni vagy csökkenteni fogja az értékét? majd én eldöntöm! emelje! me' csak! a magyarázó sztorit ráérek majd reggeli után kitalálni… így aztán a szegény polgár, aki befektette karácsonyra kapott zsebpénzét a CsináljunkCsoki-Fegyvert részvénybe, de ő persze még alszik, meg amúgy is olyan távol van ettől az egésztől, mint dobostorta az ütőtől – pedig van saját bróker specialistája is, aki szintén annyit tud, mint a főszereplőnek álcázott statisztapolgár, csak ő valamivel korábban tudja meg, hogy nem tud semmit, viszont azt tanácsolja, érdemes kivárni, stabilizálódás várható, de ma ezt pontosabban senki sem tudná megjósolni, sőt holnap sem, magyarul - és más nyelven is - soha nem tudja senki megjósolni! - akkor miért van ez a pénzesesdi játék? (azt hiszem elveszett a mondat, pont úgy, mint a virtuvalós pénzed, bocs.) Ha ülve maradunk véresen komolynak tűnik és fontosnak, de ha felmászunk, mondjuk egy cseresznyefára (az orrom előtt van, azért mindig cseresznye), és picit feljebbről nézzük, jujdeviccesnek néz ki mindez, mármegint… és most van az a pillanat amikor már én is kezdem

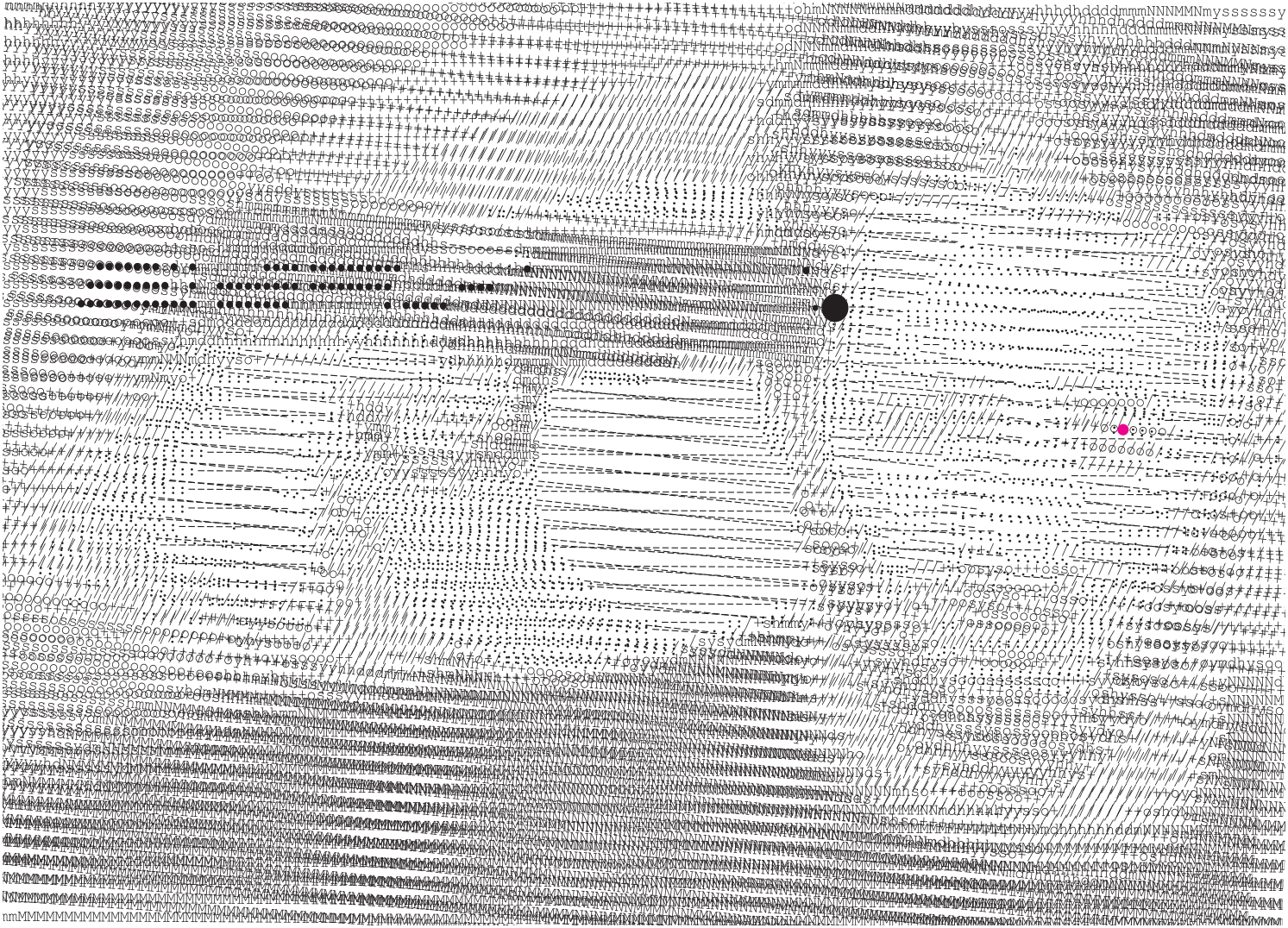

unni amit művel velem ez a jövevény, ja és még azt is mondta, hogy Nahát - görbe tükörként is tud üzemelni - mint éppen most is - és hogy majd meglátom, mert hozott magával egy alternatív (szépszó) gazdasági modellt (már csak ez hiányzott), amit megfontolásra javasol, nekünk, Embereknek… hogy fokozza a dilemmát, folytatja ugyanott ahol abbahagyta: mi lenne, ha mondjuk kiderülne, hogy a környezetbe olyan szennyeződés került, ami 1 napon belül szétterjed a teljes Földgolyón, és 5 éven belül pusztító, gyógyíthatatlan nemi szervi visszafejlődést okozna mindkét nemnél, és kivétel nélkül minden emberben? mi lenne a legfontosabb? vajon az, hogy még jónéhányat kufircoljunk vagy, hogy szeressétek egymást harmóniában még 5 éven keresztül és várjuk a véget, vagy imádkoznánk, vagy elindulnátok vásárolni full HD tévét és blueray lejátszókat, vagy elsiratnátok kedvenc Márkáinkat, amelyek életerőt adtak eddig a hétköznapokhoz, vagy gyúrnátok esetleg még egy kicsit tricepszre, vagy… elmondom! mindezt folytatnátok, csak méltósággal, nyugodtan, hierarchia és személyes imázs-háború nélkül … és mellette elindulna egy tömeges együttműködés, egy tömeges tanulás és értelmezés, egy tömeges gondolkodás és gondoskodás, ami a jelenlegi kommunikációs- technológiai helyzetben megvalósítható, együtt dolgozna az emberi faj, mindenki, még az is, aki elvileg erre képtelen lenne (mert mondjuk csak 80-as az IQ-ja és a grafológus pszichiáterek szerint is csak mérsékelt agyi tevékenységre képes), azért, mert gyengéden kényszerítve lenne Élet és Halál által, hogy ezt tegye, és tenni fogja ő is, meg az agysebész is, a neonáci és az anarchista is, a vallásos és az ateista, ésatöbbi is, a maga ereje és tudása szerint, önzetlenül (=mert a saját érdeke, hogy a mások érdekeit is figyelembe vegye) ez jelentené a közös célt, ami most nincs meg

az emberiségben, szinte minden ember önző (=mert a saját érdeke, hogy a mások érdekeit ne vegye figyelembe), mert a cél legjobb esetben is az Én és a Világ paradigmájából indul ki, nem pedig az ellenkezőjéből; manapság, ha egy tudós, kutató, mérnök, tervező kitalál valamit, gyorsan rohan a szabadalmi hivatalba, hogy levédesse - mint ahogy azt te is tetted, önző kis barátom, szégyelld magad; szégyelld magad! ott ül! fekszik! helyén marad! …nézd csak mit találtam:

Kedves Kollégák A designkommunikációt, mint fogalmat néhány éve használjuk a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen különböző tartalmi összefüggésekben. „Mindenki" tudja, hogy ez elsősorban a Formatervező tanszékhez kötődik, azon belül pedig hozzám. Ma már a „szakma" sokféle köntösbe bújtatja és használja kedve szerint. Nemrég például a soproni egyetem tantárgyi listáján láttam, szakgrafika megjelöléssel…Nos, a designkommunikációnak eredeti értelmezésben nincs túl sok köze a szakgrafikához, hanem a következőt jelenti: designkommunikáció = fejlesztésbe integrált kommunikáció. Ez egy szemlélet, amely a designt és a jelenlegi életünket meghatározó gazdaságot, valamint a stratégiai kommunikációt próbálja összekötni a hozzá illő státusszal együtt. Tavaly úgy döntöttem, némi lelkiismeret-furdalás mellett - látva a nyílt forráskódok, a tömeges együttműködés, és a tudás demokratizálódásának korát -, hogy levédettem a szóösszetételt, úgy ahogyan azt én gondolom. Talán eljön az idő, amikor senki nem fog semmit levédeni, hanem minden tudományos, kutatási, stb., eredményt megoszthatunk mindenkivel, a közös tudás szellemében… Éppen ezért jelezni szeretném, hogy a

csatolmányban látható védjegy nem azért született, hogy ezzel visszaéljek, vagy esetleg különböző követeléseim legyenek - vonatkozik ez a Co&Co minden tagjára -, hanem csupán azért, hogy felhívjam a figyelmet az eredeti jelentésre, amit természetesen ezen túl is bárki használhat - legyen az közintézmény, vállalkozás vagy magánszemély -, értelemszerűen az elvárható fair play jegyében. üdvözlettel, cosovan attila

mert a jelenben joggal félhet, hogy a tudása révén előállított Jó senkié sem lesz, pedig a technológia adott az önzetlen értékelő és értéket teremtő együttműködésre… hogy csak szánalmas jelenségként emlegessem a különböző úgymond kishatalmak atombomba előállító kísérleteit, hány értékes ember ideje és élete megy rá, hogy ellopjon, vagy újratervezzen egy már létező tömegpusztító fegyvert, és miért??? de ennél sokkal rosszabb az, amikor különcködve, egymástól elzártan, bigottan versengve egymással a betegségek elleni gyógymódokért küzd a jelenlegi emberiség egy része, pedig a tömeges együttműködésre alkalmas technológia itt van másfél évtizede… és mindennek a negatív katalizátora az a pénz, melynek nincs semmilyen egyéb jellemzője a mennyiségi halmozástól eltekintve, mert a pénzt lehet munkával, tudással, szerencsével, lopással, vagyis mindenhogy, eloteremteni… és a világ nagy része szerint éppen ez benne a szép **(me'olyankalandos)**… de hogyan lehetett az eszközből cél? mondok egy releváns példát: adott a parlamentáris demokrácia, adott a 30%demindenki által négyévente megválasztott képviselői testület, adott a kormány és annak a miniszterelnöke, mindegy hogy ki… amennyiben a kormányfő, aki a jelenlegi társadalmi és erkölcsi hierarchiában valószínűleg valahol fent helyezkedik

el, és mondjuk üzleti sikerekből meggazdagodott, miért nem azzal kezdi mandátumát, hogy: én a SzépJóIgaz ország megválasztott miniszterelnöke, elnöke, kancellárja, satöbbije, felajánlom teljes vagyonomat a köz számára, hiszen a hivatásommal ezután mások életéért felelek, ezt a küldetést én választottam, mert tenni akartam - cserében pedig a köz, a nép, leköszönése után, átlagos életvitelt biztosít neki és családjának, élete végéig, de sajnos nem ez történik, hanem éppen az ellenkezője, merthogy manapság egy ilyen vezetői hivatás nem jár felelőséggel, legalábbis számon kérhető felelőséggel biztosan nem, ekkor merül fel újra a kérdés, hogy amennyiben a technológia adott a közvetlen demokrácia kivitelezésére, miért nem kezditek el erre a társadalmatok felkészítését? egyébként higgyétek el, nem bonyolultabb mint egy érettségi, vagy egy online adóbevallás, vagy egy akármilyen számítógépes játék kezelése, de még egy sima kérdőív kitöltésénél sem, csak a szándék hiányzik belőle-tek… minden típusú demokráciában választják a képviselőket, négyévente végignézitek a rossz viccekkel telitűzdelt kampányok sokaságát, és aztán döntötök, felelősségteljesen, tehát magyarul - és más nyelven is - ma is tőletek függ, hogy kik lesznek a vezetőitek, csak ezt jelenleg 4 évente csináljátok egy anakronisztikus infrastruktúra révén, miért? miért nem ezzel kezditek a hónapot, a hetet, vagy napot, azzal hogy döntötök néhány kérdésben? mindannyian, vagyis, aki részt akar ebben venni, mint ahogy most is, csak gyakrabban és felelősségteljesebben… minden közvetlen döntést megelőzne egy szakértői vita, ami nyitott lenne és hozzáférhető mindenki számára, egyelőre különböző intellektuális szinteken tálalva, hosszabb-rövidebb összefoglalókkal, vagyis nagyjából úgy, mint ahogy most is történik, csakhogy most 4 évet kell várni egy esetleges rossz döntést követően a korrekcióra, így pedig azonnal lehetőség lenne a döntés revideálására…

Még mielőtt valaki - és te is Dallast néző barátom- egy gyenge elméjűt kezdene maga előtt látni, esetleg populista demagógiát vélne felfedezni (ma ez a szlogen), akkor felhívnám a figyelmét néhány sikeres és működő, tömegesen együttműködő történetre: wikipédia, amazon, e-bay, linux, google, flickr, youtube, innocentive, last.fm, stb, csakhogy mindez rossz irányt is vehet, mert a honorálatlan önzetlen emberi cselekedetek előbb-utóbb alábbhagynak és pusztán a tudni akarás és a tudásmegosztás öröme által táplált láng kialszik, és az egoizmus, a pénzhajhászás újra előtérbe kerül, ha nem kezdődik el egy gazdasági paradigmaváltás, amit most el is kezdek mesélni, vagyis holnap, mert most, amint látom, firkászom elhúzott moziba, Watchment nézni…

válassz majd valakit, aki választ
a szád meg csak azért van, hogy jártasd
ma se gondolj semmit, ami fáraszt
egy a fontos: a kényelmes ágyad
melyik büdösebb: a hagyma
vagy az izzadságszag (Postulate)

A holnap jelen esetben másfél hónap lett, és nem egy film, hanem legalább 5, de a vezérfonal megvan: egyelőre emlékeztetőül neked, kényelmes barátom - azt a Gazdasági modelljét (1), azta Bankját (2), aztata Pénzét (3) … aki úgy gondolja, átugorhatja a következő 7-8 oldalt, vagy ha izgibb, akár gondolkodás nélkül is megteheti: (Aki hallotta azt a szót, hogy Pénz de azon kívül, hogy vesz érte kólás nyalókát mozi előtt, nem tudja, hogy mi is az valótlanjában. Aki hallott a Gazdaságról, de azon kívül, hogy néha összekeveri a gazdaGsággal, nem tudja mit is jelent pontosabban. És aki hallotta azt a szót, hogy Bank, de azon kívül, hogy ott bent mindig ugyanolyan a hőmérséklet, és kényelmesen lehet sorban állni, valótlanjában nem tudja, hogy mit is jelent: az ne ugorja át, csak úgy.)

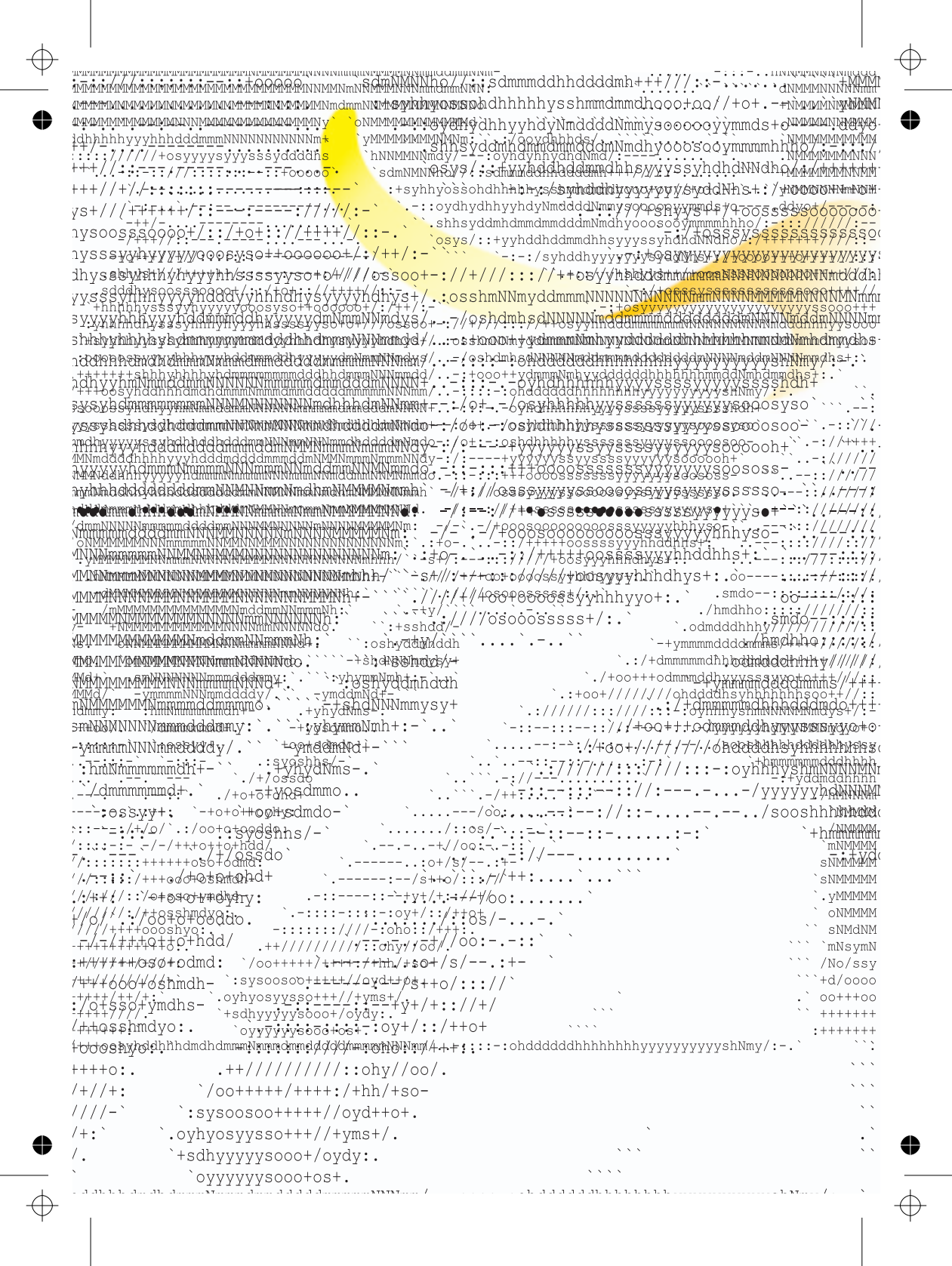

1. A gazdaság vagy gazdasági rendszer

a szükségletek kielégítésére alkalmas javak és szolgáltatások előállításának, szétosztásának és fogyasztásának mechanizmusát jelenti egy adott társadalomban. A gazdasági rendszer emberekből, háztartásokból, intézményekből és ezek kapcsolataiból tevődik össze. A gazdaság problémájára (a források szűkösségére és elosztására) a különböző gazdasági rendszerek különböző válaszokat adnak abban a tekintetben, hogy milyen javakat hogyan és kik állítsanak elő. Fontos figyelembe venni, hogy a gazdasági rendszerek részei az egyes társadalmi rendszereknek és erős az összefüggés a különböző társadalmak politikai rendszere, jogrendszere és gazdasági rendszere között. Számos gazdasági rendszer átfedésben áll egymással, ráadásul rengeteg egymásból származó és különálló hierarchikus felosztás létezik.

A legegyszerűbb és legáltalánosabb gazdasági rendszerek: Hagyományos gazdaság (általános megfogalmazás a régi, hagyományos gazdasági rendszerekre) Piacgazdaság (a magántulajdonra épülő kapitalizmus gazdasági rendszere) Vegyes gazdaság (a magán- és közösségi tulajdon vegyes rendszerére épülő gazdasági rendszer) Tervgazdaság (a közösségi tulajdonra épülő szocializmus gazdasági rendszere) Részvételi gazdaság (a kapitalizmus és a tervgazdálkodás alternatívája) valamint a banki hitel és a hiteltelenség kedvéért, íme, az ~~összes~~ létező és kamu modell, egyben: Anarchizmus / Anarcho-kapitalizmus / Anarcho-kommunizmus ismert még Liberális szocializmus, Liberális kommunizmus és Baloldali anarchizmus néven / Autokrácia / Buddhista gazdaság / Cseregazdaság / Ezoterikus gazdaság / Feudalizmus / Gandhi gazdaság / Hagyományos gazdaság / Hiánygazdaság / Hidraulikus despotizmus / Kapitalizmus / Kolonializmus / Kommunizmus / Kordinátorizmus / Létfenntartó gazdaság / Merkantilizmus / Neo-Kolonia-

lizmus / Piacgazdaság / Piaci szocializmus, vagy Szocialista piacgazdaság / Öko-kapitalizmus / Öngazdálkodás / Paradicsomi gazdaság / Részvételi gazdaság / Szociális piacgazdaság / Szocializmus / Szintetikus gazdaság / Tervutasításos gazdaság ismert még Tervgazdaság néven / Testületi kapitalizmus / Turbo kapitalizmus / Új gazdaság / Vegyes gazdaság / Zöld gazdaság

A gazdaság szektorai:
Elsődleges szektor: ide tartoznak a természet elsődleges nyersanyagainak kitermelésével foglalkozók. *Főbb területei:* mezőgazdaság, bányászat, erdőgazdálkodás, halászat stb. Másodlagos szektor: ide sorolható a feldolgozó ipar, itt található minden iparág, ami az elsődleges nyersanyagok feldolgozását végzi. *Főbb területei:* élelmiszer ipar, vegyipar, vas- és acélipar, gépgyártás, járműipar, textilipar. Harmadlagos szektor: ide tartoznak a tágabb értelemben vett szolgáltatások. Ez a mai posztindusztriális gazdaság meghatározó szektora, elérheti a gazdaság teljesítményének 80%-át. *Főbb területei:* kereskedelem, pénzügyi szolgáltatások, távközlés, informatika, oktatás, javítás-karbantartás, államigazgatás, turizmus.

próbálták már neked is eladni
(kérdezd meg, hogy én honnan tudom)
a globális álmot meg az anyját

azt mondták hogy nem élet az élet
légfrissítő kemikáliák
hangtompítós körömreszelő
és a rózsafából faragott rózsák nélkül

ezt ma már mindenki tudja mondták még

hülyének néznek ezek? nevettél
és légpárnás cipődben a pulthoz suhantál
még egy sörért (Postulate)

2. A bank a pénzügyi közvetítő rendszer legjellemzőbb eleme. A bank olyan intézmény, amely pénzügyi szolgáltatásokat nyújt, társadalmilag hasznos terméket nem állít elő (nem én mondtam). Legfontosabb tevékenysége hitelek nyújtása és betétek gyűjtése. Vagyis a gazdaság fölös, jelenleg felhasználatlan pénzmegtakarításainak begyűjtése (passzív bankügylet) és azok kihelyezése, aktiválása a gazdaság pénzszükségben lévő alanyaihoz (aktív bankügylet). Eképpen a modern tőkés gazdaság egyfajta motorjai. A bank hagyományosan a pénzügyi szolgáltatások díjából és a hitelekből származó kamatból jut haszonhoz. Újabban mivel a viszonylag alacsony kamatlábak sokszor korlátozzák a bankok bevételi lehetőségeit, némely bank hiteltúllépési díjak és különböző befektetések útján is igyekszik jövedelemhez jutni. A bank szó az olasz banca szóból ered, ami a német nyelvből származik és padot jelent, és a középkori pénzváltó padokra utal.

A bankok jövedelmei. A bankok klasszikus bevételi forrása a kamatrés, ami a betéti, és a hitelkamat közötti különbség. A hitelkamat jól működő gazdaság esetén nem lehet nagyobb az ipari átlag tőkemegtérülésnél *(mivel a termelés hasznából kell a kamatot visszafizetni)*. A pénztári szolgáltatások díja (pénzváltási, számlavezetési díj, stb).
Jogi társadalmi pozíciójuk. Mivel a bankrendszer biztosítja a gazdaság működéséhez a hiteleket, előjogokkal rendelkezik *((például a hitelszerződések feltételeit bármikor egyoldalúan módosíthatja))*. Sok országban hitelt csak bank nyújthat, illetve, ha egy bank magas kamatra ad kölcsönt, az üzleti tevékenység, ha magánszemély teszi ezt, az uzsora. A devizahitelek törlesztő részleteit a kamat-, illetve az árfolyamváltozásoktól függetlenül változtathatják. Idézet a Raiffeisen bank általam* *((*wiki szerkesztő által))* aláírt szerződéséből: **„A tartozást a bank behajthatja”-** a témára több szót nem vesztegetnek *((milyen esetben, mi módon, stb))*.

nem lehetünk egy rakás többé, sose voltunk
csak elhitették, de még mindig mindenki „Egyén" - nálam már
vége a kőfejűségnek, és megszüntethető a távolság:
ha téged ütnek, engem is

nagybátyám úgy köszön el: „szeretlek"
és szeret
kinek kell magyarázni a magyart, kinek kell kevesebb,
mint ami van?

nem vagy a tömeg, hát nem kell része lenned
tömeghisztériának, tömegsírnak
Egyén vagy, aki dönthet, és segíthet, s akinek én is
segíthetek
tudástól, szándéktól és egyetértéstől függően

olyan komoly vagyok, hogy az nevetséges
de én így élek

(Postulate)

3. A pénz minden olyan meghatározott értékkel bíró tárgy, amely a kereskedelmi forgalomban hosszabb-rövidebb ideig mint állandó fizetési eszköz használatos, amelynek átadásával dolgokat lehet megvásárolni, illetve adósságokat lehet törleszteni. A pénz szükségszerűen csereeszköz, vagyis a dolog árának megfelelő mennyiségű pénzt egy adott piacon a dologra el lehet cserélni. A pénz attól fizetési eszköz, hogy a pénz mint csereeszköz használata jogilag érvényes tranzakciót hoz létre. Ezen kívül a stabil értékű pénz elszámolási egység és értékőrző funkciót is képes betölteni. A pénz értékének csökkenését inflációnak, növekedését pedig deflációnak nevezzük. **Pénz az, amit a piac annak fogad el.** Valamint a pénz a leglikvidebb jószág, ezáltal a csere lebonyolítására a legalkalmasabb eszköz. A modern pénz (az ősiekhez hasonlóan) lényegében egy elvonatkoztatás (vagy szimbólum – a valódi dolog helyett van. Mint a szavak).

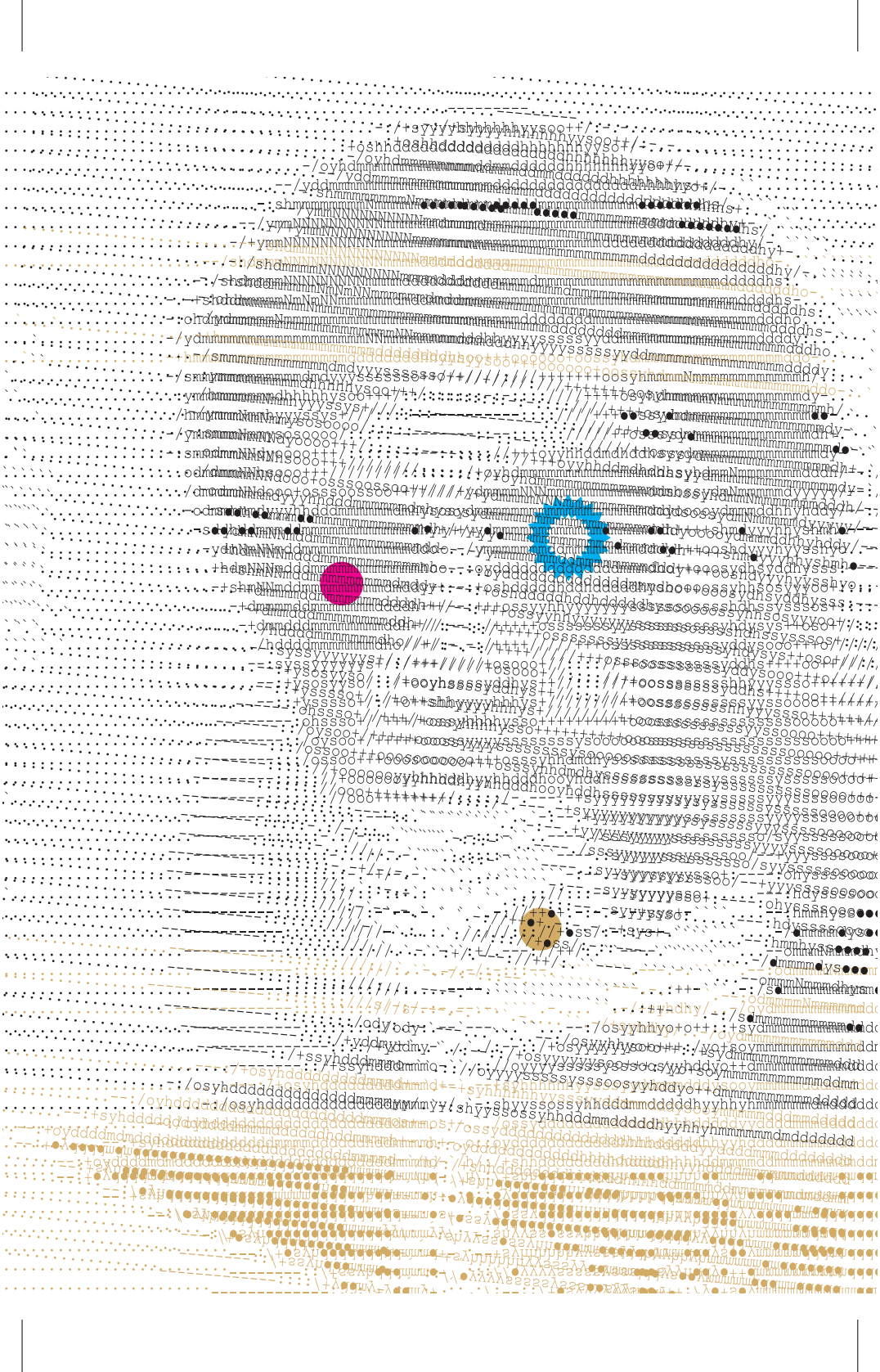

Manapság a pénz legáltalánosabban használt fizikai formája a papírpénz (bár a mindenféle bankkártya egyre gyorsabban terjed), annak ellenére, hogy bizonyos áruk, mint az arany és az ezüst, a pénz lényegi tulajdonságait még mindig őrzik. **Pénzkészlet.** Pénzkészletnek vagy pénzkínálatnak nevezik egy adott gazdasági rendszeren belül a javak vásárlására alkalmas pénz mennyiségét. Az Egyesült Államokban a Federal Reserve felelős a pénzkészlet ellenőrzéséért és a pénzügyi rendelkezések meghozataláért. Magyarországon ezek a Magyar Nemzeti Bank feladatai. **A pénzkészlet növelése.** Mint azt már említettük, a történelem során viszonylag ritka, de könnyen szállítható és felosztható lágyfémek, mint az arany és az ezüst szolgáltak pénzként. Később a modern kormányzatok által ma is kibocsátott papír bankjegyek vették át a pénz szerepét. A modern kapitalizmus kialakulásával megjelentek a bankhitelek különböző formái. Ezek alapján a pénz számos fejlődési fokozatai közül a következőket nevezzük meg: Bankjegyek: a bankok által főleg a 19. században kibocsátott, kamatot hozó papírpénz-féleségek, melyek ma már nemigen használatosak (igaz, a magyar nyelv a bankjegy szót a jelenkori papírpénzre is használja). Papír- és fémpénz: az egyes kormányzatok által kibocsátott törvényes fizetési eszköz (rendeleti pénz). Ide tartoznak a szilárd hitelképességű kormányzatok által kiadott kamatozó kötvények is, melyeket sok szempontból papírpénznek tekinthetünk. Bankhitel: melyet a letéteken keresztül a bankok személyeknek, vállalkozásoknak vagy a kormányzatnak folyósítanak (ne felejtsük el, hogy egy bank által folyósított kölcsön új pénz, ami visszatérítése révén „megsemmisül” és csak a használat után kapott kamat marad meg). Tehát minden adósság, legyen az jelzálog, hitelkártya vagy utazási csekk, ténylegesen igazi pénz. **A pénzkészlet csökkentése.** A pénzkészlet csökkentésének legnyilvánvalóbb módja a pénz elpusztítása, azaz a papírpénz elégetése, vagy a pénz forgalomból való kivonása, bár a

közforgalomban lévő ún. törvényes fizetőeszköz a teljes pénzkészletnek csupán 4%-át teszi ki. Egy másik mód az, amikor egy bankkölcsönt visszafizetnek, vagy egy államkötvényt beváltanak, a szerződés vagy a kötvény értékét képviselő pénz „megsemmisül”, vagyis kivonják a forgalomból.
A pénzkészlet a megtakarítás bankból való kivételével is csökken, minthogy azt az összeget a bank a továbbiakban nem kölcsönözheti ki. Tulajdonképpen a bankban tartott pénzbetétek egyfajta kölcsönnek tekinthetők, minthogy a takarékoskodó megtakarított pénzét kamat ellenében a bankra bízza (esetleg a biztonság kedvéért – elfogadva, hogy az infláció mértékében betétjének értéke is csökken). Ezt az összeget a bank magasabb kamattal másoknak kikölcsönzi, és ekkor ez a pénz egyidőben két vagy több helyen is létezhet, vagyis a pénzkészlet ezzel növekszik. Mikor a takarékot kiveszik, a banknak adott „kölcsön” visszatérül, azaz továbbá nem létezhet több helyen, és ez a „kettős pénz” eltűnik. Szélsőséges esetekben, egy pánikhelyzetben a letétezők nagyobb iramban veszik ki letétjeiket, mint ahogy a bankkölcsönök bevonhatóak lennének, ami a bankot fizetésképtelenné teheti, és ez biztosítás hiányában a bank letétesei pénzének elvesztését eredményezi. Ilyen helyzet alakult ki a Nagy Gazdasági Világválság idején - és mostanában is - melynek következtében a pénzkészlet óriási mértékben zsugorodott. Az Egyesült Államokban az ún. New Deal folyamán sok banktörvény keletkezett, létrehozták a Szövetségi Letétbiztosítási Vállalatot (FDIC) a személyes letétek biztonságának garanciájaként. Európában más úton oldódott meg a probléma: a Hitler nácizmusa és a Mussolini fasizmusa által elindított fegyverkezés és a hadiipar korábban soha nem látott iramú gazdasági fejlődést eredményezett, ami végül a második világháború kitöréséhez vezetett. Azt hiszem egy filmben hallottam, csak úgy egy vélemény, zsoldosokról, fegyverkezésről: a mi pénzünkön (mármint adófizetők pénzén ki-

képezzük őket, majd megöletjük őket, s mindebből, mindezért valaki kaszál, de nagyon sokat… mert ugyebár a megszerzett pénz szagát veszti, s makulátlan értékkifejező eszközzé válik, mint mindig, mindörökké. á.

Pénz és gazdaság. A pénz a közgazdaságtanban a pénzügy központi témája. Egy adott gazdaságban a pénz mennyisége közvetlenül befolyásolja a gazdaság növekedését meghatározó mindkét legfontosabb tényezőt: az inflációt és a kamatlábat. Egy pénzügyi válság a gazdaság egészére kiterjedően romboló hatású lehet, különösen ha az pénzügyi összeomláshoz és annak eredményeképpen a kevésbé hatékony cseregazdasághoz való visszatéréshez vezet. A közgazdászok között már a 17. század óta vita folyik arról, hogy a pénzmennyiség állami szabályozása milyen célokat kell, hogy szolgáljon. Sokan, például a keynesianizmus hívei (keynesi gazdasági modell a vegyes gazdaságokat helyezi előtérbe, ahol mind az állami, mind pedig a magánszektor fontos szerepet játszik) úgy vélik, hogy a gazdasági válságok mélysége a pénzkínálat növelésével – az aggregált kereslet mesterséges megnövelése révén – csökkenthető. Hasonlóan gondolkodnak a monetaristák is, de ők inkább a pénzkínálat egyenletes növelését javasolják, mivel nem hisznek abban, hogy a politikai érdekek szerinti szabályozás valóban az egyensúlyt szolgálná, másrészt pedig úgy gondolják, hogy a szabálytalan beavatkozások hatása kiszámíthatatlan. Számos modern irányzat viszont úgy véli, hogy a pénzmennyiség szabályozásának – különösen, ha az valamilyen előre rögzített szabály szerint történik – valójában semmiféle hatása nincs a gazdaság alakulására, mert a gazdaság szereplői a szabályt beépítik döntéseikbe és várakozásaikba. Peter Joseph rendezésében a *Zeitgeist Addendum (Korszellem)* című film sokkal radikálisabban foglalja mindezt össze. Sokan egyetértenek, mások alaptalannak, hamisnak és felháborítónak tart-

ják azt, ami a filmben elhangzik. A Zeitgeist Mozgalom és Forradalom szerint: „ A Zeitgeist Mozgalom nem egy politikai mozgalom. NEM ISMER EL semmilyen nemzetiséget, kormányt, fajt, vallást, hitet vagy osztályt. Szerintünk ezek hamis és idejétmúlt megosztásai a társadalomnak, amelyek semmilyen szinten nem segítik az emberiség közös jobbítását és lehetőségeinek kibontakozását.” Alapjában véve egyetértek vele, de történelmünkre visszatekintve minden radikális forradalmi eszme, ami teljesen megtagadja a múlt eredményeit, az csak még rosszabbra vezetett. Hitem szerint civilizációnk, elődjeink tetteit nem lehet teljesen semmibe venni, nem lehet mindent felrúgni, csak azért, mert valamiben például én hiszek. Pont az ilyen kategorikus eszmék blokkolják a változást és erősítik az ellenállást. Az értékekben meg kell találni az állandó és a változó együtthatóját, éppen ezért a fenti mondatot én így fogalmazom meg: a DISCO Modell elismer minden nemzetiséget, kormányt, fajt, vallást, hitet vagy osztályt.

A későbbiekben a kuglifejűje ismerteti javasolt struktúráját… ha megélem, de addig nézzük, a Zeitgeist értelmezésben, milyen is a pénz: „A mai társadalom intézmények rendszere. Kezdve a politikai intézményektől, jogi intézményeken és vallási intézményeken át a szociális osztályokig, családi értékektől a szakmai specializálódásig. Nyilvánvaló, hogy ezek a tradicionális struktúrák alapjaiban hatnak ránk, formálva világszemléletünket és nézeteinket. Mégis, mindazon társadalmi rendszerek közül, melyekbe születtünk, melyek irányítanak, s kondicionálnak minket, nincs egy sem, amelyet annyira nyilvánvalónak vennénk (és félreértenénk) mint a pénzügyi rendszer. Már-már vallási vakhitként létezik a mai pénzügyi rendszer, mint a hit egyik soha meg nem kérdőjelezett igazsága. Hogy

hogyan jön létre a pénz, milyen szabályok alapján vezérlik, és annak, hogy ezek mennyire befolyásolják társadalmunkat, a legtöbb ember egyáltalán nincs tudatában. Egy világban, ahol a népesség 1%-a birtokolja a bolygó javainak 40%-át, egy világban, ahol 34 000 gyermek hal meg minden egyes nap szegénységben és gyógyítható betegségekben és ahol a bolygó népességének fele él 2 dollárnál kevesebből naponta... Egy dolog világos: valami nagyon nem stimmel! Akár tudatában vagyunk, akár nem, az összes intézmény alapvető feltétele, és így társadalmunknak is, a pénz. Éppen ezért, a pénzügyi szabályok ismerete kritikus annak megértéséhez, miért olyan a világunk, amilyen. Sajnos, az átlagember a gazdasági témákra félreértéssel s unalommal tekint. A végtelen szakzsargon a megfélemlítő matematikával karöltve gyorsan el is riasztja a megértésére vágyó embereket. Azonban a tény az, hogy a pénzügyi rendszer bonyolultsága valójában csak álca, melyet arra terveztek, hogy elrejtse a legtársadalomellenesebb struktúrákat, melyekkel az emberiség valaha is szembenézett.

miezvilágban mitőlélet
eljutsz-e a kérdésekig
elmész-e a válasz küszöbére
fogcsikorgató kegyetlenséggel magad
és szeretteid iránt mersz-e üvöltözni
az IGAZSÁGÉRT is?
megmondod-e majd nekik hogy a pucér lélek
nem fázik
és nem vakul meg az űr sötétjében?
mert tudod és tudják: eljött
a valami több ideje
hiába folyik még több kóla és pálinka és hiába
van mindig még egy jó kis
pillanatpercóra
ha győz az anyag

(Postulate)

Néhány évvel ezelőtt, az USA központi bankja, a FED kiadta a «Modern Money Mechanics» című dokumentumot. Ez a kiadvány részletesen leírja a pénz létrehozásának menetét, amelyet a FED a világ kereskedelmi bankhálózatával támogat. A kezdőoldalon a dokumentum leírja saját célját. A kiadvány célja, hogy leírja a pénz létrehozásának menetét a résztartalékra épülő banki rendszerben. Majd folytatja a résztartalékra épülő folyamat magyarázatát különböző banki terminológiákon keresztül. Ennek a fordítása a következő: Az USA kormányának pénzre van szüksége. Így felhívja a FED-et és kér, mondjuk, 10 milliárd dollárt. A FED válaszol: persze, veszünk 10 milliárd dollár értékben államkötvényt. A kormány fog egy darab papírt, valami hivatalosat fest rá, és államkötvénynek nevezi el. Ezután 10 milliárd dollár értéket rendel hozzájuk, és elküldi a FED-nek. Válaszul a FED szintén egy csomó papírt nyomtat. S ezeket «Federal Reserve Note»-nak nevezik el, és szintén 10 milliárd dollár értékkel ruházzák fel. A FED a papírt az államkötvényekre cseréli. Miután a csere megtörtént, a kormány fogja a 10 milliárd dollárt, és letétbe helyezi egy bankszámlán. A letétbe helyezéssel a papírdarabok hivatalos pénzzé válnak. 10 milliárd dollárt adva az USA pénzügyi forgalmához. Íme! A 10 milliárd dollár létrejött! Természetesen a példa általánosít. Először is, a tranzakció elektronikusan történik a valóságban, papír felhasználása nélkül. Valójában a dollár alig 3%-ának létezik papír megfelelője. A többi 97% csak számítógépekben létezik. Az állampapírok valójában adósságot fejeznek ki. Amikor a FED megveszi őket, a semmiből előállított pénzzel a kormány elkötelezi magát a pénz visszafizetésére a FED-nek. Másképpen fogalmazva: a pénz adósságot jelez. Ezt a hihetetlen paradoxont, hogy a pénz és az általa képviselt érték adósságot, illetve kötelezettséget jelent, még jobban fogjuk látni a példa további részében. Tehát, a csere megtörtént. A 10 milliárd dollár egy bankszámlán van.

Itt kezd érdekes lenni a rendszer. A résztartalékra épülő banki szabályok alapján, a 10 milliárd dollárnak megfelelő betét azonnal a bank tartalékainak része lesz. Mint minden más betét is. És mint a résztartalékra épülő banki szabályok kimondják a «Modern Money Mechanics» alapján: „egy banknak kötelező tartalékot képeznie, mely a betétek fix százalékával egyenlő." Ezután összegszerűen is definiálja: „A jelenlegi szabályok értelmében, a képzett tartalék a betétek 10%-a." Ez azt jelenti, hogy a 10 milliárd dollár betét 10%-a, 1 milliárd dollár, tartalékként a banknál marad. Míg a többi 9 milliárd dollár alapját képezi a további kölcsönöknek. Logikus lenne feltételezni, hogy a 9 milliárd dollár szó szerint a 10 milliárdból származik. Azonban ez nem így van. Valójában a 9 milliárd dollár, a kölcsön alap, a semmiből jön létre, a meglevő 10 milliárd dolláron felül (a számlán marad a 10 milliárd, azonban a bank ebből 9 milliárdot tovább kölcsönöz, azaz 19 milliárd lesz forgalomban). Így növekszik meg a pénzellátás. Ahogyan a „Modern Money Mechanics" - ban állítják: természetesen a bankok nem mindig fizetik ki a beáramló pénzből származó kölcsönöket. Ha így tennének, nem keletkezne újabb pénz. Amikor kölcsönt adnak, fizetési ígérvényt adnak ki (kölcsönszerződést kötnek) a pénzért cserébe, és a kölcsönző a fizetési ígérvényt kapja meg. Más szavakkal, 9 milliárd dollár jöhet létre a semmiből. Pusztán azért, mert igény van kölcsönre, és van 10 milliárd dollár betétfedezetként.Tegyük fel, hogy valaki bemegy a bankba, és kikölcsönzi az újonnan létrejött 9 milliárd dollárt. A kölcsönző nagyon valószínűen fogja a pénzt, és a saját bankjába teszi betétként. A folyamat itt újra ismétlődik. A betét a bank tartalékainak része lesz. 10% elkülönítve, a 90%-a a 9 milliárdnak 8,1 milliárd jön létre, mint új pénz további kölcsönökre.
És természetesen a 8,1 milliárd kikölcsönözhető és újra bankba tehető, további 7,2 milliárdot hozva létre, 6,5 milliárdot… 5,9 milliárdot... és így tovább... A betétbe helyezéssel létrehozott

pénz köre elméletileg a végtelenségig folytatható. Átlagosan 90 milliárd dollár hozható létre az eredeti 10 milliárd dolláron felül. Más szavakkal: Minden betét, a banki rendszerben, 9-szer annyi pénzt hozhat létre a semmiből. - *Pénzfüggők, forduljatok az udvarias Bank of America-hoz megnyugtató, azonnali pénzért.* P-É-N-Z biztonságos személyi kölcsön formájában. Most, hogy értjük, hogy a pénz hogyan teremtődik a résztartalékra épülő banki rendszerben, egy logikus kérdés merül fel: *mi ad értéket az újonnan létrejött pénznek?* **A válasz:** *a meglevő pénzmennyiség.* Az új pénz valójában értéket lop a meglevő pénzmennyiségtől. A teljes pénzmennyiség nő, függetlenül a gazdaságban levő termékektől. És ahogy a kereslet/kínálat törvénye diktálja, az árak emelkednek, csökkentve minden egyes dollár vásárlási erejét. Ezt nevezik inflációnak. Az infláció valójában egy rejtett adó. Milyen híreket hallunk? Inflálódik a fizetőeszköz. Nem azt mondják: leértékelés, nem azt mondják: értékromlás, nem azt mondják: csapd be az embereket, hanem, hogy csökkentsük a kamatlábakat. Az igazi csalás az, amikor eltorzítjuk a pénz értékét. Amikor a semmiből teremtünk pénzt, nincsenek megtakarításaink, habár „tőkénk" van. Egyet kérdezek: hogyan várhatja bárki, hogy megoldjuk az infláció problémáját? Itt az történik, hogy növeljük a pénzforgalmat, még több inflációval. Természetesen lehetetlen. A résztartalékra épülő banki rendszer alapvetően inflációs. A pénzkibocsátás növelése áru és termék növelése nélkül mindig leértékeli a pénzt. Egy gyors pillantás az amerikai dollárvásárló erejére és a pénzkibocsátás ütemére egyértelművé teszi a helyzetet. Az összefüggés nyilvánvaló. 1913-ban 1 dollár annyit ért, mint 2007-ben 21,6 dollár. Ez 96%-os leértékelés, mióta a FED létezik. Ha a folyamatos infláció rendszere abszurdnak és gazdaságilag öngólnak látszik-várj egy kicsit… Az abszurditás valójában nem elég erős szó a pénzügyi rendszer működésére. A pénzügyi rendszerben a pénz adósság, és az adósság pénz. Milyen érdekes,

hogy a trendek, lényegében ugyanazok. Ahol pénz van, ott adósság van. Ahol több adósság van, ott több pénz van. Másképpen fogalmazva: minden egyes dollár a zsebedben valakinek a tartozása. Emlékezz: az egyetlen mód, ahogy pénz jön létre, adósság. Ha mindenki visszabírná fizetni az adósságát, beleértve a kormányt is, egyetlen cent sem lenne forgalomban. «*Ha nem lenne adósságunk, nem lenne pénz sem.*» Marriner C. Eccies, Governor of the Federal Reserve (1941 szeptember 30). Az amerikai történelem során az utolsó eset, amikor a nemzeti adósság ki volt fizetve, 1835-ben volt, miután Andrew Jackson elnök bezáratta a FED-et megelőző központi bankot. Valójában Jackson teljes politikai programja a központi bank bezárására épült. Egyszer kijelentette:«*Az arcpirító erőfeszítés, mellyel a jelen bank a kormányt irányítani próbálja előzetes figyelmeztetés legyen minden amerikai állampolgárnak, hogy ne dőljenek be a csalásnak, amit ezen intézmény állandósítása jelent, vagy egy másik alapítása.*» Sajnos az üzenet hamar elhalt, és a nemzetközi bankárok egy másik központi bankot hoztak létre 1913-ban: a FED-et, s amíg ez az intézmény létezik, az állandó adósság garantált. Láttuk, hogy a pénz adósságból keletkezik kölcsönök útján. Ezek a kölcsönök a banki tartalékokon s a tartalékok betéteken alapulnak. És ebben a résztartalékra épülő banki rendszerben minden betét a saját értékének közel kilencszeresét hozza létre, leértékelve a meglévő pénzt, ezzel áremelkedést okozva a társadalomban. Mivel a pénz adósságból születik, és a gazdaságban kering véletlenszerűen, az emberek elvesztik szem elől az eredeti adósságot. Mivel egyensúlyhiány van, az emberek versenyezni kénytelenek a munkáért, hogy elég pénzt nyerjenek a megélhetésükre. Akármennyire is értelmetlennek tűnhet ez a rendszer, még mindig van egy dolog, amit kihagytunk a számításból. Ez az eleme a struktúrának, ami lerántja a leplet a rendszer valódi

arcáról: a kamat. Mikor a kormány pénzt kölcsönöz a FED-től, vagy egy ember pénzt kölcsönöz egy bankból, azt mindig egy magas kamattal kell visszafizetnie. Más szavakkal: minden egyes dollár, ami létezik, vissza kell legyen fizetve, kamatostul. Azonban, ha az összes pénz a központi banktól jön, és a kereskedelmi bankoknál kamatokkal többszöröződik, és ha az úgynevezett «tőke» csak a pénzügyi ellátó rendszerben keletkezhet, akkor hol van a pénz, ami a kamatot fedezi? Sehol. Nem létezik. S ennek a következményei megdöbbentőek. A bankoknak visszafizetendő pénz mindig több mint a forgalomban levő pénz. Ezért állandó az infláció a gazdaságban. Állandóan új pénz kell, hogy az állandó, a rendszerből fakadó hiányt fedezze, aminek az oka a kamat. Ez azt jelenti, hogy a fizetésképtelenség és a csőd szó szerint a rendszer része. Mindig lesznek szerencsétlenek, akik a rövidebbet húzzák. A zenére körbesétáló játékhoz hasonlóan, amikor a zene véget ér, valaki kiesik. És éppen ez a lényeg. A rendszer folyamatosan a bankok kezére játssza az egyének javait. Ha képtelen vagy kifizetni a jelzálogot, elveszik a tulajdonod. Ez különösen akkor felháborító, amikor rájössz, hogy a fizetésképtelenség természetes jelenség a résztartalékra épülő banki praktika miatt. De azért is, mert a pénz, amit a bank neked kölcsönzött, eleve törvénytelen.

Nem lőnek ránk, már nem kell
jönni a nagy sereggel,
elég, ha folyton félsz csak,
s aggódsz, hogy nő a hézag
jövő, a világ s közted,
elég, ha félsz, hogy jönnek...

Rémálmodsz, és én várom,
hogy ébredj, hogy kilépj belőle,
mert amíg alszol, barátom,
ki vigyáz addig a Földre?

(Postulate)

1969-ben volt egy minnesotai tárgyalás, Jerome Daly ügye, aki megtámadta otthonának elárverezését, melyet az a bank foglalt le, amelyiktől a kölcsönt vette fel, hogy megvehesse. Azzal védekezett, hogy a jelzálog, mint szerződés, amely közte és a bank között született, törvényes tulajdonforma cserét írt elő. Jogi nyelven ezt ellenértéknek hívják (ellenérték: bármi, ami értékkel bír, lehet pénz vagy szolgáltatás, amit az egyik fél ad a másiknak valamiért cserébe). Daly értelmezésében a pénz soha nem is volt a bank tulajdona, mivel a semmiből keletkezett, a kölcsön létrejötte során. *Emlékszel mit írt a «Modern Money Mechanics» a kölcsönökről?* Kölcsönnél fizetési ígérvényt fogadnak el pénzért cserébe. A bank tartalékalapja nem változik a kölcsön folyósításától, a betétek azonban új értékkel járulnak a teljes bankrendszer betéti állományához. Más szavakkal, a pénz nem a bank meglevő vagyonából származik. A bank egyszerűen feltalálja, semmit nem adva hozzá a saját tulajdonából, kivéve az elméleti felelősségét papíron. Az ügy folyamán a bank elnöke, Mr. Morgan is felszólalt. A bíró személyes megjegyzéseiben azt írta, hogy a bankelnök elismerte, hogy a FED-del együttműködve hozta létre a pénzt és a hitelt, amelyek csak a könyvelési tételekben jelennek meg. A pénz és a hitel akkor jött létre, amikor a bank azt létrehozta. Mr. Morgan beismerte, hogy semmilyen törvény nem adott erre nekik jogot. Törvényes ellenértéknek kell léteznie és azt kell felkínálniuk. A bíróság megállapította, hogy nem volt törvényes ellenérték és én egyetértek. *Költőien hozzátette: «Csak Isten tud a semmiből valami értéket létrehozni.»* E tények alapján a bíróság elutasította a bank igényét és Daly megtarthatta otthonát. A tárgyalás tanulsága óriási. Minden alkalommal, amikor pénzt kölcsönzöl a banktól, akár jelzáloggal, akár hitelkártyával, a pénz, amit kapsz, nem csupán nem valódi, hanem törvénytelen is. Ami érvényteleníti a szerződést. A bank sosem rendelkezett a pénzzel, mint tulajdonnal. Sajnos az ilyen jogi értelmezéseket eltitkolják, és mellőzik

figyelembevételüket, és a javak folyamatos áramlása az állandó adósság játéka mellett tovább folytatódhat. Ez elvezet a végső kérdéshez: *miért?* Az amerikai polgárháború alatt Lincoln elutasította a nagy kamatú európai bankkölcsönöket, és azt tette, amit az alapító atyák javasoltak. Létrehozta a saját, független és adósságmentes pénzt. A pénzt zöldhasúnak hívták. A zöldhasúval nem tudjuk ezt megoldani, mert nem tudjuk uralni azt. A résztartalékra épülő banki szabályok a FED által vezérelve - mely logika a világ legtöbb bankjában működik - valójában a modern rabszolgaság rendszere. Gondolj csak bele! A pénz adósságból keletkezik. Mit csinálnak az emberek, ha adósságban vannak? Elmennek dolgozni, hogy kifizessék. De ha pénz csak adósság útján jöhet létre, hogyan lehet a társadalom valaha is adósságmentes? Sehogy, és éppen ez a lényeg. A vagyon elvesztése miatti félelem, a kétségbeesett igyekezet a fennmaradásra, az állandó adósság és infláció az elkerülhetetlen hiánnyal együtt a pénzügyi rendszerben, melyet a soha vissza nem fizethető kamat hoz létre, folyamatban tartja a bér-rabszolgaságot, amelyben milliók tapossák a mókuskereket, egy birodalmat tartva fenn, melyben csak a csúcson levő elit profitál igazán. És a nap végén kérdezed, kinek dolgoztál valójában? A bankoknak! A pénz bankokban születik és szinte biztosan ott is végzi. Ők az igazi mesterek, az őket támogató vállalatokkal és kormányokkal együtt. A fizikai rabszolgaságban az embereket lakatni és etetni kell. A gazdasági rabszolgaságban az emberek magukat lakatják és etetik. Ez az egyik legszellemesebb csalás, amit társadalmi manipulációra kitaláltak. És a rendszer lényegében egy láthatatlan háborút folytat a lakosság ellen. Az adósság egy fegyver, mellyel nemzeteket hódítanak meg és tartanak rabszolgaságban, és a kamat az elsődleges muníció. Amíg a többség hanyagul elsétál a tények mellett, a bankok a cégekkel és nyugati kormányokkal karöltve folyamatosan tökéletesítik a gazdasági háború fegyve-

reit. Új bázisokat hozva létre... mint a Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Alap (IMF)…”

Döntsd el, hogy milyen szinten foglalkozol a témával - sokakat nagyon érdekel, sokakat kevésbé, másokat egyáltalán nem, ez a társadalmunk, a valóság viszont az, hogy egyelőre a Pénz a főtéma, ezzel foglalkozni szabad mindenkinek, kívülállónak és bennfentesnek egyaránt, a lényeg, hogy a mai intellektuális és demokratikus elvárásainknak a PÉNZ nevű struktúra már - elvileg - nem felel meg. Az eszmék valaha megszülettek, és bár folyamatosan változtak, sohasem vették figyelembe a jelent és a jövőt; annyira lassúak, hogy mire újabb gondolatok kerülnek megvalósításra, már történelmi relikviákká zsugorodnak, és majdhogynem hasznavehetetlené válnak… igen, csakhogy most unalmasan magyarázol, legyél inkább határozott - azt mondtam: valamikor a pénz eszköz volt, ma pedig cél, a bank Szolgáltató volt, most meg Szolgatartó - nézd meg, szkeptikus emberpalántám: most ti pénzügyi (vagy sokak szerint: gazdasági) válságban vagytok, ÉS KIKET KÉRTEK FEL A VÁLSÁG KEZELÉSÉRE, A PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA? Pénzügyi szakembereket, közgazdászokat, bankárokat és hasonlókat… mert ők okozták? vagy miért?… A profitot privatizáltátok, magyarul - és más nyelven is - a bankok s a különböző részvénytársaságok vezetőrészvényesei hazavitték, tehát nagyrészét kivették a gazdaságból (vagyis a virtuális adatot valóságos bármire elköltheto pénzzé alakították), a kockázatot viszont államosítottátok, szocializáltátok, „közzé” tettétek, vagyis ha baj van, ha gazdasági baj van, mint most is, akkor mindenki más fizet kivéve azok, akik a profitot hazavitték… … … … másrészt

a „bankárok” (nem emberi mivoltukból fakadóan, hanem hivatásukból eredően) olyanok, mint a rossz programozók, de ilyenek alig vannak… mert én még nem láttam programozót a tévében azzal jönni, hogy nem sikerült az Office 2007-et megírnunk rendesen, ezért most csőd van, hanem addig csinálják, ameddig működik, és használható, hasznos termékké válik, csakhogy a pénzügyi nyelv egy halott nyelv, amit már senki sem ért, de legfőképpen érthetetlen annak, aki beszéli, ezért mondom, vagyis kérdezem: miért tőlük kérdezitek meg, hogy mi a teendő? persze legyen nekik is beleszólásuk, de nem több, mint bárki másnak - ja, hogy demagóg, néphangulatú vagyok újra? menj ki egy szál gatyában az erdőbe, vagy kezdjél el építeni valamit a semmiből, bármit, bárhol… mire lesz szükséged? megmondom: empatikus aktív tudásra, ami összefüggésben áll az Élettel, az Alkotással, persze értem, régen nem volt infrastruktúra, a tudás szétosztása limitált volt, akinek nem voltak otthon könyvei, vagy gyújtós hiányában kénytelen volt azokat eltüzelni (láttam ilyet élőben), vagy nem látogathatott könyvtárakat, az szinte végérvényesen elvágta magát a nagyvilág vérkeringésétől, de ma a szarosgumicsizmás parasztgyerek is, ha úgy gondolja (ebben a pillanatban még van - ahol nem, de már egyre kevesebb olyan hely van), bármit megtanulhat, bármikor - még egyszer mondom, az infrastruktúra adott, és mégis a világ afelé megy, hogy az inaktív tudást istápolja és hogy afféle mai „telefonos kisasszonyokat” tartson főállásban - ha nem értenéd elmondom, ma a tömegkommunikáció és az általános mindent átfogó kommunikáció és információ világában már automatizálták a rendszert, és nem kell az egykori top és biztos állásnak számító telefonoskisasszonyokat tartani, mert az infrastruki megoldja, mert sok gyerek, mielőtt felnőne, arról álmodik, hogy alkotó, tervező ember lesz, valamit tenni fog a társadalomért, és nem azon spekulál

szüleivel együtt, hogy menjé fiamborjam, de olyat csinálj, amiből több pénzed lesz, mint apádanyádnak… mert ha mindenki így gondolkodna, akkor nem lenne semmi, pénz sem, társadalom sem, SEMMI! képzeljük el azt a tervezőt vagy csapatot (ebben benne van az is, aki a szalagnál dolgozik), aki kifejlesztette a nyálcsorgatós mobilt, és azt a lúzert, aki soha semmit nem hozott létre, de mégis úgy használja azt a csodát, mintha alanyi jogon járna neki, mert ő izé, meg tudja, hogy mimerremennyi… patetizmus piiiiihenj! ~~viiiiigyázz~~!
Nálunk is élnek, éreznek, sírnak, nevetnek, szeretnek, hozzátok hasonlóan, de van egy jobb gazdasági modellünk, ami ilyen: mindenki szabad, azt csinál, amit szeret, annyit keres, amennyit tud és akar, vannak Tudás-automatáink vagy inkább Gondoskodó-automatáink, mint nálatok a kóla-automata, vagy, hogy egyszerűbben mondjam, mint egy sima számítógép, amin fut egy program, nevezzük **TFF** szoftvernek (ez még akkor lett kifejlesztve a közösségünk által amikor a becsapódástól rettegtünk, és azóta is fejlődik, organikusan kapcsolódik az életünkhöz), az ottani emberek dönthetnek, hogy mit kezdenek a napjaikkal, de a közösség meghatározza, hogy mi mennyit ér, három szempontot figyelembe véve: a Túlélést, a Fennmaradást és a Fejlődést! ha mondjuk egy 12 éves gyerek szabad idejében - ami nálunk állandó, mármint a szabad idő - verseket akar tanulni otthon, egyedül, és nem házifeladat, vagy szavalóversenyre készülés, hanem csak annak értelme, értéke, morális töltete, társadalmi vonzata érdekli, vagy egyszerűen csak tetszik neki, mert szerelmes… ezt most a ti társadalmatok hogyan jutalmazza? megmondom, sehogy! nálunk olyan krediteket kaphat érte a TFF (túlélés-fennmaradás-fejlődés) szoftver/projekt/környezet révén, amiért például virágot tud vásárolni első szerelmének... ... ... hát ezaztán ettőlszépen egyből összeomlana

a gazdaság, te boomboom shake the boom - és a verseken kívül miért kap még kreditet ott nálatok bárki is - jézusom, ez most komoly??? majdnem bármiért, ami a túlélésünket és a fejlődésünket segíti: ha valaki gyorsan fut, jól rajzol, fel tud írni egy sztöchiometriai egyenletet, vagy segít azon, aki betegen született (ez nálunk már nincs, de hogy érthető legyen nektek: vagyis szociálisan érzékeny), aki ismer minél több fővárost, folyót, hegyet, aki tud zenélni, aki magától ír gondolatokat, aki fejben tud számolni, aki szeret, aki nem hazudik, aki fákat ültet, gyümölcsöt termeszt, és óvja a természetet, aki jó vicceket tud, aki tud dekázni, fejen állni, kézen járni, egy mozifilmet vagy színdarabot elmesélni, értékelni - röviden: szinte mindenért, és mindenki, aki dolgozik, és tudja hogy mit, vagyis aki tesz valami értékelhetőt - és a lényeg, hogy bármikor, bárhol jut eszébe, megteheti … mi is ez pontosan? a TFF környezet (projekt, program, szoftver, „minden" ember által létrehozott alkotói élettér) percről percre változik, velünk együtt folyamatosan fejlődik, a Változást real timeba integráltuk, ahogyan azt ti szép magyar kifejezéssel szoktátok mondani, ez olyan nekünk, mint nektek a reggeli kávé, vagy a tízórai, vagy a sima emilezés, vagy a velem romantikus viszonyba kerülő Wikipédia, életünk része, folyamatosan fejlesztjük a közös nevező jegyében, és mindenki - ha hibázunk, akkor azt az egész társadalom teszi, de erre alig van lehetőség, mivel 90%-os az impregnációja, implikációja, magyarul - és más nyelven is - bolygónk 90%-a építi ezt a környezetprogramot, tehát mi külön-külön javasolunk, és együtt döntünk (ehhez hasonló nálatok is van, csak éppen a lényege más), a TFF minden ember nyitott és szabad cselekedetét értelmezi, és értékeli, amiért az ember közvetlenül „pénzt is" kap… nálatok ezt jelenleg kiegészítő, alternatív gazdasági modellként tudom elképzelni, ami párhuzamosan futna -

még egy ideig - a mai korszerűtlen, de létező struktúráitok mellett, kormányok támogatnák, ily módon például az idegesenrágózom-de-nemtom-magammal-mitkezdjek szindróma lecsökkenne; elég sok gyerek és unatkozó nyugdíjas, vagy ráérős munkától el nem fáradó, kiegészítő jövedelemre és tudásra vágyó ember használhatná ezt a rendszert, mert ugye nem kell mondanom, hogy aktív tudású és képességű emberekre szükségetek van, és hogy a körforgást vagy a pillangó effektust érzékeltessem - miért van szükség arra, hogy egy 80 éves öreg bácsi zenét tanuljon, verseket olvasson, vagy hegyekről, völgyekről tudjon? hát azért, mert nagy valószínűséggel ezáltal jobb ember lesz, jobb apa és jobb nagyapa, aki pöttöm unokájának majd mesélhet erről a csodálatos lehetőségről, így unokája sokkal gyorsabban válik aktív, nyitott, szabad, felelősségteljes lénnyé és persze gazdagabb emberé, szó szerint és átvitt értelemben is, ez pedig a társadalomnak soksok pénzt spórol meg, nem kell magyaráznom miért ugyekedves pénzfelforgató barátaim?

csak néznek
kinézik szavaimból az igazság-
tartalmat keresnek eldugott felnőtt-
titkokat meg mindent amit csak nekik
- úgy tűnik - csak nekik nem
lehethet szabad

neigyál a zaklo-akol-alkholol veszélyes méreg
ne ülj mellém, mer' felfázol a hideg kövön
köszönj szépen a néninek - a te anyád, bunkó!
nem szép verekedni - én úgy fültövön...

csak néznek, és én így nem tudok
felnőtt lenni

így nem akarok

(Postulate)

…és mi lesz a szórakozással, a szenvedélyekkel, valódi életünk aprócska örömeivel? nem kell folyamatosan a TFF-et használni, lehet kikapcsolni és kikapcsolódni is, akár szeretkezéssel tölteni egy egész napot, vagy horgászással, gondolkodással, vagy bármivel… a környezetszoftver ezeket is tudja értékelni, persze megfelelően súlyozva, hiszen erre is szükségünk van. A „pénz” megszerezése, kizárólag a nyilvánosság előtt, a TFF révén működne. Jelenleg a pénz megszerzését törvények próbálják szigorítani. A törvény nem megoldás, hanem kényszer… A szociális hálót, a betegek vagy sérültek ellátását és létbiztonságát a társadalom ugyanúgy biztosítani fogja, mint most, csak sokkal egyszerűbben és őszintébben. És ahhoz nem kell jósnak lenni - immáron másodjára sem -, hogy ily módon a falat-támasztó-üresfejű-mitiscsináljak-ja-semmit lazacsávók száma megcsappanna, akikért egyébként társadalmatok jelenleg rengeteget fizet. A szórakozás, a szenvedélyek, a lustálkodás, a semmittevés, a birtoklási vágy, a győzni, a minden áron hódítani akarás emberi fajotok viselkedésnormáinak jellegzetességei. Kellettek ezek is, hogy túléljetek, hogy fejlődjetek, de ne feledd, hogy ugyanezek a tulajdonságok okozzák bajaitokat, az összes válságot és háborút, és egymás semmibe vevését is. Civilizációt, társadalmat, erre nem lehet építeni, de EMELLÉ igen - az ember nem véletlenül vált ki az állatvilágból - valószínűleg dolga van, valamilyen célja van annak, hogy civilizálódott… annyi szervezet és ideológia létezik Földötökön, tele jobbnál jobb gondolattal és szándékkal, miért pont a pénz, meg az üzlet az, amire építitek az életet? Sok felnövekvő gyerek nem tesz semmit, mert nem lát jövőt maga előtt, csak azon töri a fejét már kamaszkorban, hogy miként juthatna minél gyorsabban pénzhez, és ha nem kapja meg, beleroppan, megkeseredik, és vesztesként majd gyűlölettel mutogat a győztesekre, vagy próbál láthatatlanként

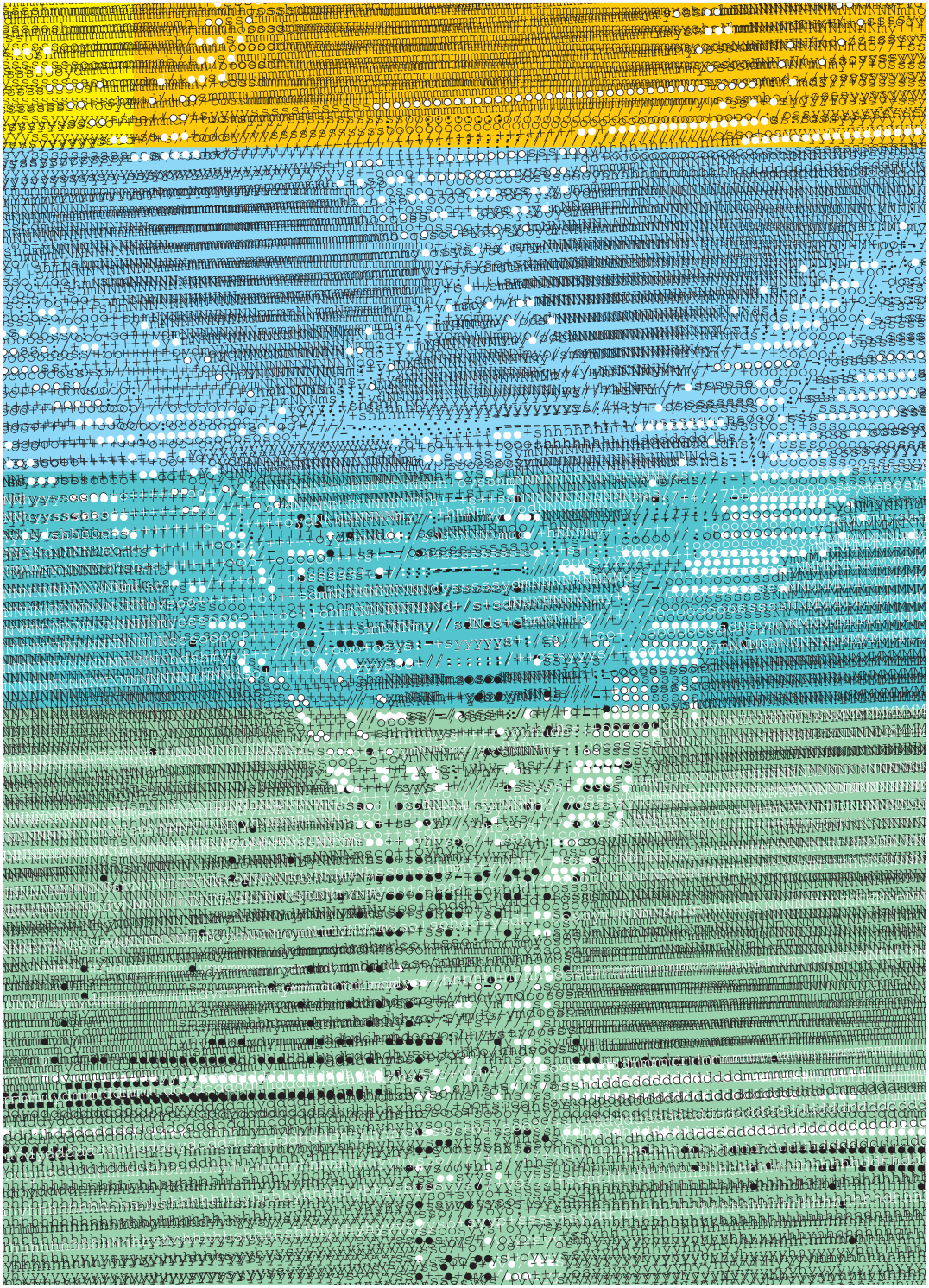

élete végéig elvegetálni; a legtöbbnek nincs esélye, nincs motivációja, hogy azt csinálja, amit szeret, amiben hisz, amihez affinitása van és, hogy azzal pénzt kereshessen, megbecsülést kapjon. Erre társadalmatok miért nem ad választ, miért nem ad lehetőséget? Manapság nektek már nem azon kéne törni a fejeteket, hogyan fogalmazzátok meg a morális kereteket, hanem azon, hogy ezeket működtetni tudjátok… évszázadok alatt az *izmusok* egyaránt győztek és buktak, voltak általános normákra épülő hasznos alapelvek is, de nem volt kész a technológia - most készen áll, csak elő kéne szedni a közös nevezőt (ami a fajotok túlélésére, fennmaradására és fejlődésére épül), és gyakorlatba kéne helyezni! tudom, hogy ez nem pusztán utópia, mert, amint látom, már működik néhány közösségi értékekre épülő webes közegben… még mielőtt elfelejteném, felnőtt nálatok egy olyan generáció, aki általában sokkal több mindent tud (vagy tudhatna), mint szülei, az adott technológia révén. Történelmetekben ilyen sohasem fordult még elő. Most van az, hogy a gyerekek tanítják a felnőtteket, az internet generáció lassan letisztul, 2-3 évtizeden belül már nem lesz ember, aki a tudás-demokratizálódásból ne vehette volna ki a részét, és nem ebben szocializálódott volna,

ez egy olyan társadalom lesz, ahol kritikus és nyitott emberek fognak élni, akik tudni fogják, hogy egy bank csak azért létezhet, mert vannak értékteremtő- és termelő polgárok, akik odateszikveszik a pénzüket (bár addigra már nem lesz szükség erre sem), és nem azért van pénz, mert létezik bank - a bank olyan, mint az állami kincstár, vagy a költségvetés: sok ember alkotása révén létrehozott anyagi javak összessége (persze, tudjuk a semmiből is lehet pénzt csinálni, ami egy ideig még erőszakkal fenntartható)… Ennek a társadalomnak 3 feleslegeles összetevője lesz, az elavult működési formájukat megőrizni akaró ideológiáik miatt::: 1. állam, 2. minden-

féle pénzintézet, 3. üzlet: az államot felváltja a közvetlen demokrácia, mint ahogy a nemrég még monopolhelyzetben lévő zenei kiadókat az online megosztók; a pénz helyett létrehozott értékek lesznek, melyeket nem a pénz mennyisége és annak a stratégiai helyezése/elhelyezése fog generálni, hanem az összekapcsolt közösség valós értékítélete; nem az eladó fogja meghatározni valaminek az értékét (árról most nem beszélünk), hanem a vevő, mint ahogy a művészetben is - hétköznapi nyelven: nincs műalkotás befogadó nélkül (egy teljesen autentikus, ünnepibb nézőponttal kiegészítve, ezt egy 29 évvel ezelőtti, művészetről szóló levélváltásból emeltem ki, amely Beke László és Radnóti Sándor között zajlott: „A befogadó ugyanis nem a művel és a mű nem a befogadóval kommunikál, hanem mindkettő az abszolútummal. A mű az abszolútumra függesztett tekintettel kimondja magára a halálos ítéletet és a befogadó ugyancsak az abszolútumra függesztett tekintettel végrehajtja azt. Nem kétlem, hogy ezután csendesség lesz. Amit kétlek, az az, hogy egy anyagból való-e? Hasonlatos-e ahhoz a csendhez, a hetedik pecsét feltörése utánihoz, amelyről írva vagyon, hogy nem tovább, hanem csak úgy egy fél óráig tartott?”) ...hogy ne tűnjön légből kapottnak, elmesélem milyen egyszerűen értem: mondjuk, hogy én 1 bizonyos fajta kenyeret sütök, és adok el, s azt mondom, az ára legyen 100 Ft, ismertetem mindenkivel a technológiát, a termékké válás hátterét, a társadalmi fontosságát, jómagam és családom túlélés-fennmaradás-fejlődés viszonyát a kenyérsütés révén, azaz megosztok mindenkivel mindent a kenyérkészítésem folyamatáról, magyarul - és más nyelven is - a helyzetet teljesen átláthatóvá teszem; a vevők erre azt mondják, legyen 98 - meg is indokolják, hogy miért, a TFF felületen megvitatják, és a többi pékkel összevetve eldöntik, hogy az én kenyerem, mindent fi-

gyelembe véve, 98 forintot ér; én erre valószínűleg elfogadom, mivel én egyszerre eladó és vevő is vagyok - tudom, hogy más termékek esetében az én szavam is számítani fog, tehát ez olyan, mint a folyómederben a simává kerekedő kavicsok (manapság ezt „áralku”-nak hívják, de mivel ma még elsősorban - kenyérsütés helyett - inkább pénzről van szó, ezért nevezhetjük korrupciónak is). A TFF környezetben a gazdaság nem a pénztől függ, a pénznek nincs önálló élete és értéke, csupán egy mutató, ami közvetlen kapcsolatban van a közösség értékítéletével… a mai kereskedelem egyik alapvető hibája, hogy amikor én eladó vagyok, akkor éppen elfelejtem, hogy egyben vevő is vagyok, és fordítva, és ez mindennel így van - amikor parkolni akarok, akkor idegesít a mögöttem dudáló állat, de amikor ő akar parkolni, én vagyok a dudáló barom-még mindig nem értem, habár annyira közhelyes minden - talán azért… figyelj! a verseny jó, kell, de mi van azokkal, akik nem győztesek? lemorzsolódnak, mert így van rendjén!?! Egyes Állatéknál is így van, tehát ez a normális, csakhogy említettem az emberiségnek a természetes körforgásból való kilépését, szóval az esélyegyenlőség, pontosabban a folyamatosan megújuló esélyegyenlőség nem egy fantazmagória, hanem egy általános jó, és jog, ami a Földön mindenhol igaz, vagyis az éppenvesztes nem örökvesztes, a TFF-el minden nap, minden óra, minden perc egy új lehetőség: a Világnak minden pillanatban szüksége van egy új versre, egy új rajzra, egy új ötletre, egy új gondolatra és egy új gondolkodóra, és ezt a TFF megfizeti, mert a hülye is tudja, hogy az oktatásban, vagy gyengédebben mondva: a nevelésben, a tanításban, és a tanulásban van túlélésünk, fennmaradásunk és fejlődésünk lényege. Ez a szemlélet hosszú távon (az életben és a létezésben csak hosszú távok léteznek), mai strukturális normával élve, sok-sok pénzt hoz a a kasszára…

és, hogy még egy félreértést tisztázzak: hogyan jön össze a szabadság, a szabadon választott alkotói feladat és a valós élet? többségetek ahhoz van szokva/szoktatva, hogy valaki megmondja, mikor, hol és mit kell tennetek, ebben nőttetek fel, ez számotokra a normális, pedig ez ippeghogy az ellenkezője, csakhogy a jelenlegi rendszeretek erre van felépítve: nálatok nem az a fontos, hogy minden egyes ember a legjobbat adja magából/magától, hanem az, hogy néhány „jó gondolat" köré tömörülve az ügy érdekében tevékenykedjetek (mellesleg jegyzem meg, hogy így jönnek létre azok a munkakörök, amelyeknek semmi köze nincs semmihez, csak az ügyért sertepertélők számát növeli, valamint a statikus gazdasági modelleteket még hiteltelenebbé teszi) …mesz-sziről látszik, hogy a kapitalistákban annyira benne van a szocialisták által szajkózott úgymond köztulajdontól való félelem, hogy semmilyen közösségi dologra nem mernek üzletileg és stratégailag gondolni… a kelet-európaiakban és a többi bukott kommunistában pedig ugyanez, csak más indíttatásból, hiszen ebben a régióban a kapitalizmus győztesként vonult a történelembe - azt hiszem, kicsit későn - holott, a vad kapitalista országokban is, ez a gazdasági modell számtalanszor bebizonyította, hogy korszerűtlen… a kapitalista modell az ipari forradalomra épült, csakúgy, mint kommunista ellenlábasa: az egyik a versenyt és az üzletet nézte, a másik pedig az egyformán dolgozó-robotoló tömeget ragadta ki a modellből. Mára mindkettő elavult - mondom én - és mindkettő (éppúgy, mint általában az eddigi gazdasági és társadalmi modellek) kudarcot vallott abban, hogy a változást és a fejlődést a működtetésébe integrálja, és egymás eszméit teljesen kizárva állandó üzleti érdekekkel operált (és persze egyik sem nyúlt a pénz intézményéhez sem), ami képtelenség… De tudom, mivel nálatok még nincs egy sors által kikényszerített közös cél, ezért ezt fel sem tudjátok fogni...

A mi bolygónkon, amikor életünk megtelt rettegéssel, majd félelemmel, majd megnyugvással és méltósságteli tömeges együttműködéssel, akkor jöttünk rá, hogy a Szabadság nem kerékkötője az Együttműködésnek, hanem az egyetlen kiváltó oka… de nálatok egyelőre nincs globális veszély - talán nem is lesz - mégis elmondom, jobb egy olyan társadalomban élnetek, ahol az Ember úgy nő fel, hogy Tudja - élete végéig - mindig azt fogja csinálni, amit Szeret, amit Akar; magyarul - és más nyelven is - ily módon a munka és az alkotás, egy életre szabaddá tesz benneteket - így majd létrejöhetnek azok a munkahelyek, alkotóhelyek is, amelyek soha nem léteztek, létrejöhet nálatok is az optimális kínálat és kereslet axiómája, és egy olyan életforma, ami teljesen integrálni tudja a Változást, a Változót… citálom a Don Tapscott és Anthony D. Williams, *Wikinómia / Hogyan változtat meg mindent a tömeges együttműködés* című könyvében leírt utolsó gondolatokat: „Az üzleti világban új erő van születőben. Mi ezt tömeges együttműködésnek nevezzük. Linux, MySpace és Wikipédia - ezek a legnépszerűbb formái, de a tömeges együttműködés ezeknél sokkal több. Egy új módja annak, hogy az emberek kapcsolatokat építsenek ki, szórakozzanak, újítsanak, kereskedjenek, és tegyék mindezt az általuk választott, önszerveződő közösségekben, ahol minden fél egyenrangú. A cégek vevőikkel közösen tervezhetnek és gyárthatnak új termékeket, és bizonyos esetekben a vevők végzik a munka, vagyis az értékteremtés oroszlánrészét. A tudósok és kutatók megújítják a tudomány világát azáltal, hogy nyitottá, mindenki számára elérhetővé teszik a kutatási adatokat és módszereket azért, hogy a világ összes tudósának lehetősége legyen részt venni a felfedezésben. A tömeges együttműködésbe még a kormányok is bekapcsolódhatnak, ha az új digitális eszközöket arra használják, hogy átformálják a közszolgálat és a közigazgatás

folyamatait, sőt bevonják a polgárokat is a döntéshozatalba. Az üzletember számára az első számú lecke: a zárkózott, befelé forduló vállalatnak vége. Függetlenül attól, hogy melyik iparágban tevékenykedünk, függetlenül a cégünk méretétől, saját belső kapacitásaink és néhány üzleti webes partner nem elegendő ahhoz, hogy a piaci elvárásoknak megfelelő innovációt és növekedést tudjuk produkálni. A piaci verseny győztesei ma már olyan cégek, amelyek nyitottak a világra, határaik átjárhatók, és a versenyben a külső tudásra, forrásokra és kapacitásokra is támaszkodnak. Innovációs központokként működnek, és mágnesként vonzzák magukhoz a tehetségeket. Saját munkatársaik legfőbb feladta az értékek integrálása és az értékteremtő folyamatok összehangolása. A K+F részleg számukra az egész világ. Mindezek együtt adják az együttműködésen alapuló vállalatot-egyenrangúak együttműködéséhez szükséges ökoszisztémát, amelyben folyamatosan alakulnak és átalakulnak az ismeretek és képességek a globális szinten zajló piaci verseny igényei szerint. A cégvezetők és a menedzserek számára a wikinómia hasznos útmutatóul szolgálhat a sikerhez. A tömeges együttműködés korszakát a bonyolultság és bizonytalanság jellemzi majd, és való igaz, az együttműködés és a nyitottság inkább művészet, mint tudomány." (Annyival kiegészítem, hogy Disco szerint inkább művészet, mint üzlet, mert a művészetnek és a tudománynak a közös jellemzője nem más, mint az Alkotás. Az üzletnek semmi köze mindehhez, csupán egy jelenlegi, de már jócskán elavult felület.) „A vezetőség már csiszolhatja is az együttműködök elméjét. A cégeknek pedig kimondottan olyan speciális adottságokra lesz szükségük, amelyekkel megállják a helyüket az együttműködésen alapuló gazdasági környezetben. Új típusú üzleti kapcsolatokat kialakítani, a cég szempontjából fontos fejlesztéseket felismerni, hozzáadott értéket teremteni, a kialaku-

kulóban lévő közösségi tudásanyagból vonzó értéket kovácsolni – ezek lesznek a jólétteremtéshez és a sikerhez szükséges legalapvetőbb képességek. ~~Ön már wikinómia üzemmódba kapcsolt?~~”

...mert én vagyok az, a Meg-Nem-Kövült,
ki még mindig csillagokhoz mormolja imáit
tábortűzről - hogy legyen holnap is,
gyümölcsökről - hogy teremjenek,
s távolságról - hogy majd zsugorodjék
labdává, és akkor játszhatunk.

Őslény vagyok, mélyen bennetek. (Postulate)

Látom, örülsz!?! merthogy rájöttél, hogy civilizációnk számos tagja már hasonlóan gondolkodik, mint ahogyan azt sugallni próbálod, igenigen, de az alapvető problémához nem nyúl hozzá senki, mintha minden másban kéne keresnetek a hibát, csak a pénz fogalmát hagyjátok érintetlenül: emlékszel, amikor a pénz megszerzéséről beszéltem, és a különbözőképpen megszerzett pénz azonos elköltési lehetőségeinek az ellentmondásáról gagyogtam? – nem véletlenül! mert itt van mindennek a gyökere és a problémátok lényege, Üzlet és Siker, két olyan normatíva, ami nálunk már nagyon rég nem létezik, például nálatok egy híres popsztárugye sikeresnek számít, ha évente több koncertet és világkörüli turnét él meg, majd ennek következtében sok pénzt keres, tehát ez siker, és üzlet is, dehamondjuk, egy ilyen turné utolsó előtti állomásán sztárunk rádöbben arra, hogy mmmmm

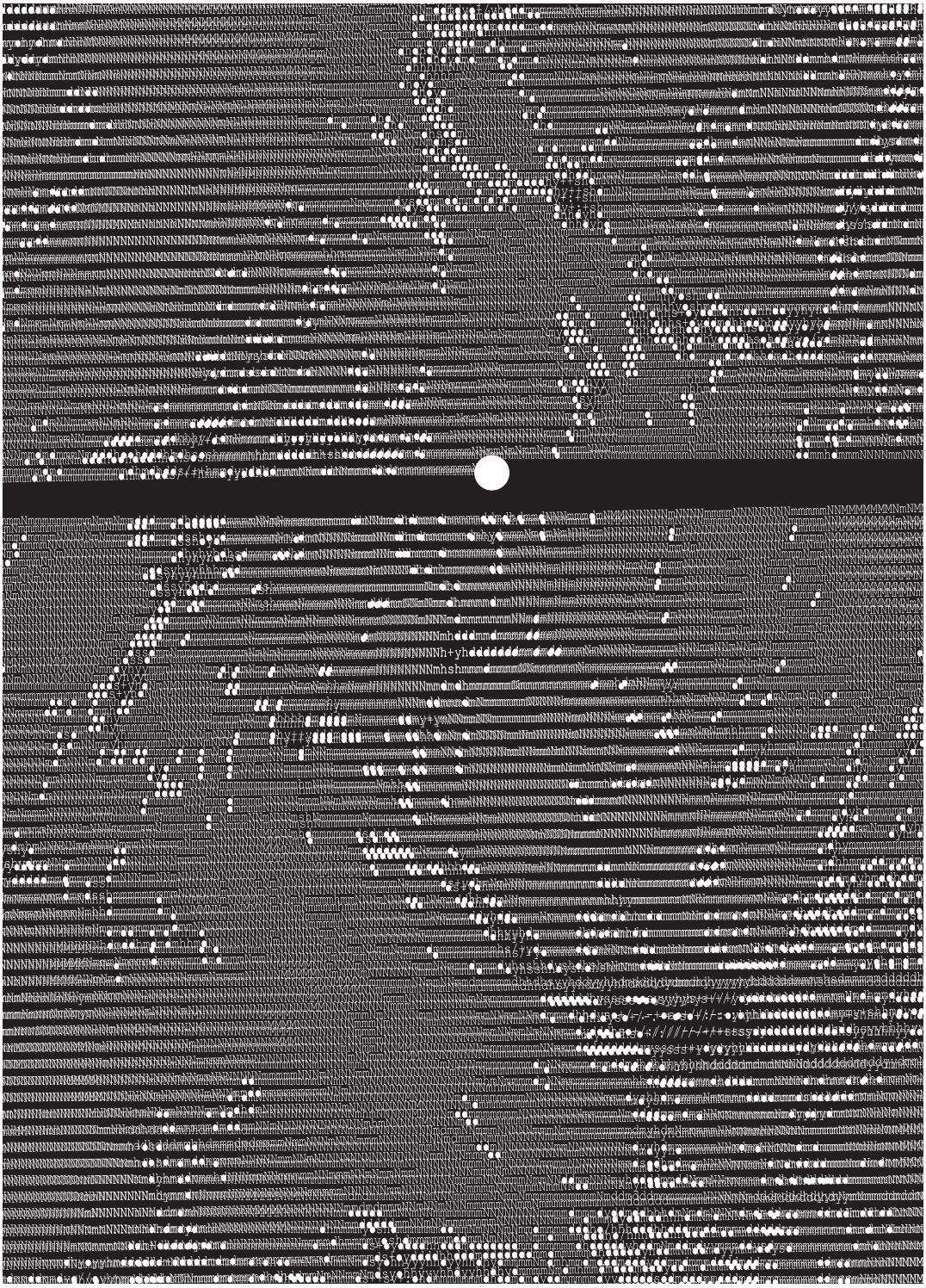

maholnap 40 éves, és megérzi annak a szelét, hogy egyszer ő is meg fog halni, depresszióba esik, mert nem tud ezzel az érzéssel mit kezdeni, hiszen az üzlet és a siker maximum a végtelen mátrixban létezhetne elképzelhető abszolút értékként, de ott meg már minek – mondja a ladilomfejűje - tudjuk, hogy ennek ott sincs értelme: az üzletnek és a sikernek, csakúgy mint a pénznek, egyetlen mértékegysége van: a mennyiség! hiszen egy siker nem siker, egy üzlet nem üzlet, egy pénz nem pénz - ha valaki egyetlenegyszer rukkol elő egy slágerrel, az 1 darab sikernek minősül, és a régi szerzői jogokra hivatkozva akár több kisebb-nagyobb üzletet, valamint elég sok pénzt jelenthet, de a paradoxon abban rejlik, hogy a létrehozója egy idő után saját sikerét szégyellni fogja, merthogy mindenki azzal azonosítja őt, és egyben sajnálja is, hogy a sikerét képtelen megismételni… nem ez történik, mondjuk, egy feltaláló tudós, vagy egy bármilyen tervező-alkotó esetében (egyébként félreértés ne essék, popsztárok is lehetnek alkotók, sőt), akit nem a siker érdekel, hanem az út, amelyen eljutott oda, és ennek lezáró - sikernek nevezett - következménye csupán egy stációja az ő emberi fejlődésének… sokszor nem is érti, mármint a tervező-alkotó ember, hogy mások miért is nevezik ezt sikernek, vagy éppen őt sikeres embernek, mert ő tudja, ez nem az! persze ők is szoktak depresszióba esni… és ilyenkor jöhet mindenki azzal: hát ez van! csak megközelítés kérdése, amivel egyet is értek, hiszen a Közeledés és a Távolodás segít abban, hogy tudd, mi az, amit érdemes - egyelőre - itt, a véges életben is tenned, a közeledés lehet egy olyan meg(rá)döbbenés, amit a nagyon súlyos betegek, vagy háborúban résztvevők szoktak megérezni, megtapasztalják a halál súlyát, amit aztán sokan megszoknak (én majdnem megszoktam), és olyanná válik mint a bowling, vagy bármilyen unaloműző társasjáték - vagy az a

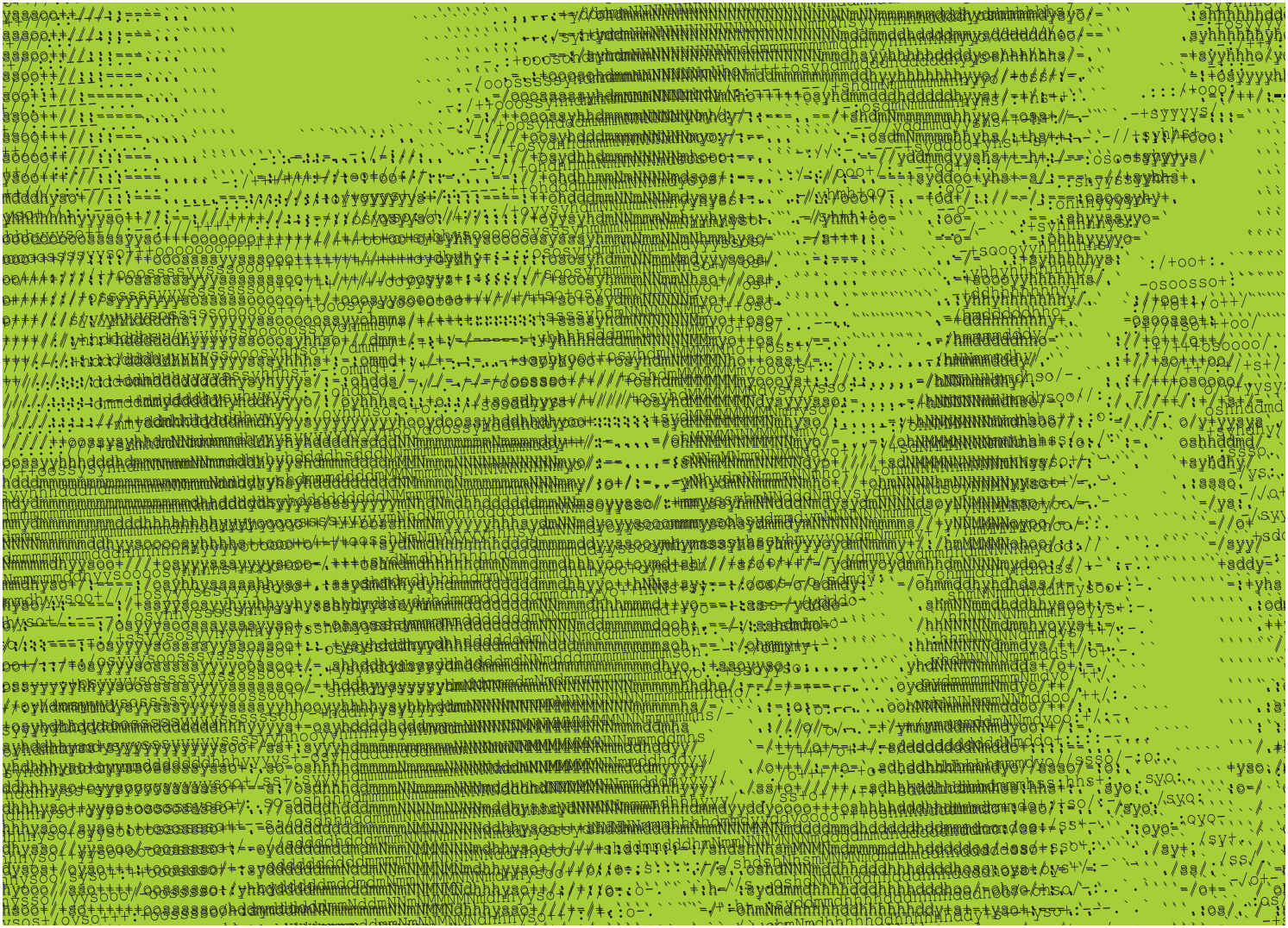

néhány ember, aki az űrből nézheti a világot, annak is eszébe szokott jutni, hogy minek is vagyunk a részei, részesei, hogy egy ilyen ember mit gondolhat az üzletről és a sikerről? vajon Földünk legnagyobb sóbiznisze mennyire látszik és érzékelhető odafentről? 2fajta szemléletű munkahely maradt számotokra, amit jobb, ha minél előbb tudatsz társadalmad egészével: az egyik a Tervezés, ami fajotokra jellemző, és a tudományhoz kapcsolódik, a másik pedig az Alkotás, ami, nem keresvén jobb szót, isteni eredetű, és szorosan kötődik a hithez, ez a két Dolog egyenértékű, mint ahogy a test és a lélek sem tud egymás nélkül a végességben létezni; földhöz-testhez-ragadtak vagytok… van olyan wikipédia szerkesztő, aki extrém sportoló, és gördeszkázva ugrál egész nap valamelyik aluljáróban, alig 16 éves, kínozza, és egyben szereti a sokszor nagyon lassan tanuló testét, mert örömet okoz neki az út, a rengeteg gyakorlással töltött perc - majd esténként (nulla pénzért) következik a fáradtságos munkával összegyűjtött tudásmorzsák egybefogása

néha úgy érzi, fáradt
aztán az álmok megint jönnek
új ötletek, hogyan tudna még adni
napfényt fáknak és vizet földnek
olyankor hamvaiból ismét tűzzé válik
mosolyt és könnycseppet varázsol
a teremtés új erőt ad neki

s a többi szinte megy magától (Postulate)

és megosztása a Szabad Enciklopédia révén, amely bizonyítja, hogy az egyéni szabadság és a közösségi felelősség között nincs érdekellentét, mint ahogy az identitásunk sem

területfüggő - nem azért vagyunk magyarok, mert vannak határaink meg zászló(i)nk, hanem azért, mert van kultúránk, amit szabadon szerethetünk, és szerethetnek mások is, csakhogy világossá tegyem a nyelvhez való viszonyomat, mint már számtalanszor említettem az infrastruktúra és a technológiátok már arra is képes, hogy ne legyen egy hivatalos nyelv vagy néhány főnyelv, világnyelv, a google már most is lefordítja egy szempillantás alatt bármely oldal tartalmát; igaz, még kicsit kezdetleges, a nyelvi sajátosságokra és a speciális ízekre még várnotok kell egy keveset, de nyilvánvalóan és hamarosan ez már nem lesz kérdés - ha valaki türkménül beszél hozzád, és te magyarul válaszolsz neki, megértitek egymást, nem kell harcolnotok az angolért vagy franciért, nem kell egyiket vagy másikat egymás elé-alá-felé helyezni, csak azért, mert most úgy gondoljátok, hogy a hip-hop angolul szól a legjobban, és olaszul vagy franciául a szeretkezések közben használt néhányszó, vagy utáljátok az oroszt csak azért, mert itt voltak pár évtizedet - a nyelv szabad, minden nyelv szabad és egyben szép, és ez nem esztétikai kérdés, hanem tartalmi kijelentés, amely a közhelyesen átfogó megfogalmazásotokban létezik, miszerint, ami Szép, az Jó és egyben Igaz szóháromság bármelyikéből következik a másik kettő, így a sokszínűség, de az esélyegyenlőség jegyében is, szükségetek van mindegyikre, ebből ne csináljatok identitási kérdést… hamarosan minden nyelv hivatalos nyelv lesz, nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is, s ha valamelyik mégis elhalna, az nem az asszimiláció vagy mások kényszerítő hatására fog megtörténni, hanem természetes módon, mint ahogyan mondani szoktátok: nem volt semmi baja, meghalt, mert nagyon öreg volt már…és a már rojtosra ismételt infrastruktúra →

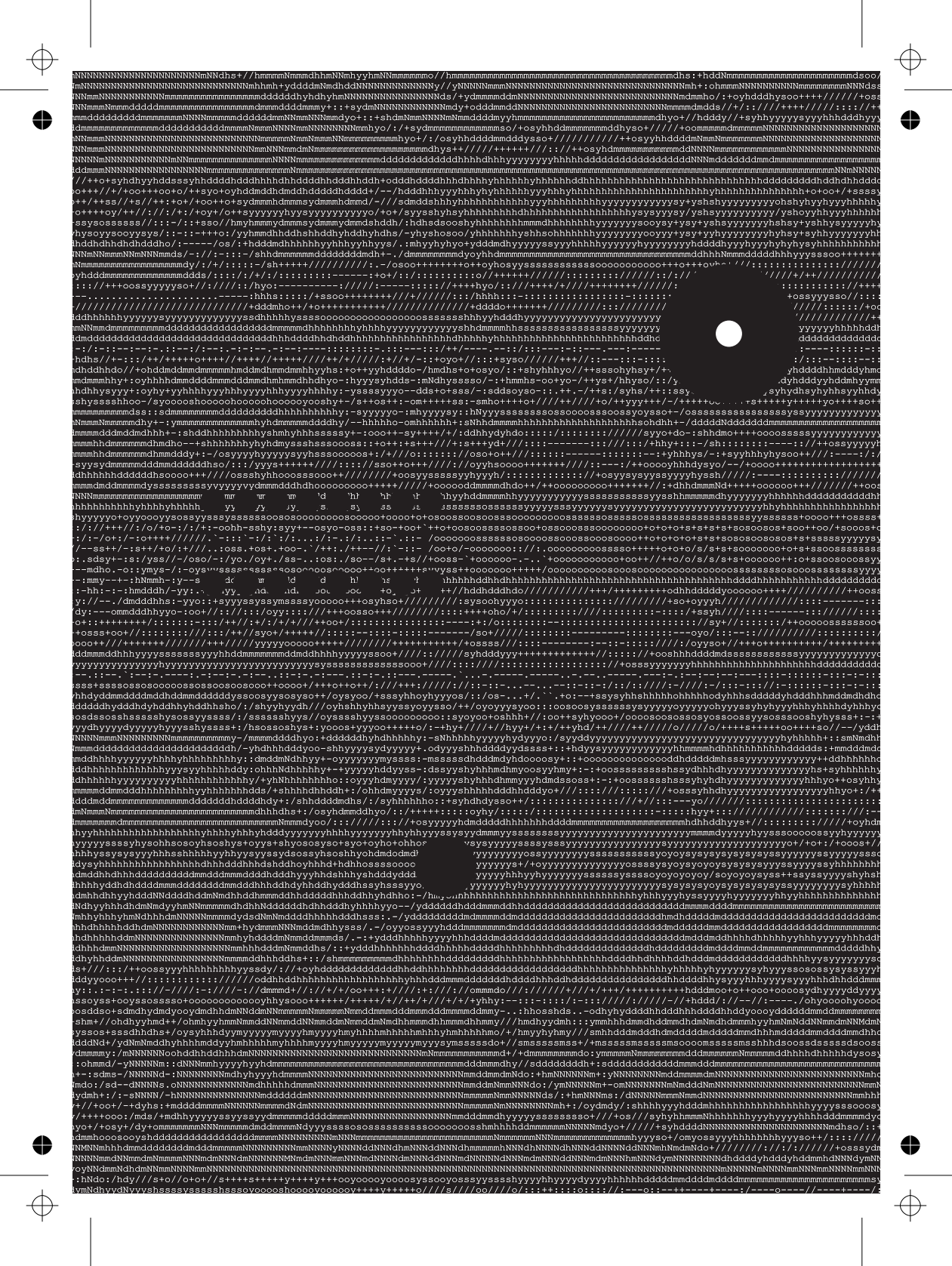

(van erre jobb szó? megnézem! nincs jobb szó), szerinted valakit érdekel a szónak a kifejtése még akkor is, ha ez csupán egy sommás szócikk? egyelőre tedd be! Az **infrastruktúra** fogalmát több gazdasági ágazatban – esetenként némileg eltérő jelentéstartalommal – értelmezik. Így beszélhetünk például a gazdaság fejlődéséhez szükséges energia-, közlekedés-, telekommunikációs infrastruktúráról, illetve környezetvédelmi-, oktatási-, mezőgazdasági- stb. infrastruktúráról, vagy éppen humán-infrastruktúráról. A közlekedés, hírközlés területén infrastruktúrának nevezünk minden olyan berendezést és az általuk létrehozott minden olyan hálózatot, amely a szállításhoz és a hírközléshez szükséges. Ide tartoznak tehát a szárazföldi (közúti, vasúti) szállítási, belvízi szállítási (folyók, csatornák), tengeri szállítási (kikötők, hajóutak), légi közlekedési (repülőterek, légifolyosók) hálózatok. Továbbá infrastruktúrát alkotnak a vízelosztási, energiaelosztási (villanyáram, olaj, gáz) és távközlési (telefon, rádió, televízió, telematika stb.) hálózatok, beleértve a műholdrendszereket, internet. Az infrastruktúra fogalmát tágabban értelmezve beszélhetünk például társadalmi, oktatási, stb. infrastruktúráról. Utóbbi esetén az oktatás feltételeit biztosító eszközállományt és az oktatási intézmények hálózatát érthetjük alatta. A humáninfrastruktúrához tartozhat például az oktatási, a szociális és az egészségügyi intézmények hálózata.

Tehát, magyarul - és más nyelven is - az Infrastruktúra, (ebben az esetben az online technológia) minden olyan dolgot megold, ami miatt most még rengeteg értékes ember idejét azzal raboljuk, hogy eljátssza az infrastruktúrát… nem kell már eljátszani, vagy megjátszani, hogy nem létezik - Létezik! Sose értettem miért van szükségetek manapság 10nél is több azonosítóra (12345678910-taj-adó-személyi-lakcím-tb vezetői-diák-bankkártya) - hát mert ezek az intézmények külön-külön nyelveket beszélnek, na nem ám a szépség vagy a sokszínűség miatt, hanem a területi identitás + az agyrém miatt - *én ugyan nem fogom a hálózatomat és az adataimat megosztani senkivel, persze* - mondják ők, és mi is - *kizárólag teérted,* az ügyfél biztonságáért *és a máááximális diszkréció miatt teszik,* így nem marad más választásod, mint az, hogy rettegve járkálj az utcán, nehogy elveszítsd majdnem félkilós bukszád, ami tele van önmagaddal: na most ez a sok ember, aki nem osztja meg a hálózatát, a rendszerét, a saját bejáratú kis infrastruktúráját, azaz magát, a te érdekedben, tulajdonképpen belőletek emberekből vannak,

ugyanúgy láthatnák saját portájukon is az anomáliát, mint ahogy adott esetben, másutt biztos észreveszik (most te ne parkolj, mert én sietek mindjárt parkolni, de te meg akkor ne dudálj szindróma), hogy valami nem stimmel...Elmesélek egy mai történetet: TB kártya csere. A régi kopott, csúnya már, óvnom kell, mint a hímes tojást, nehogy szétszakadjon. Mert ha valaki nem tudná, a TAJ szám önmagában nem elegendő, mert a gépen jól látják, hogy a számsorhoz tartozó ember én vagyok, és akkor mi van, kell a kártya, ami kábé 10 perc alatt hamisítható, de mindegy... Idő hiányában kedves sógornőmet kértem meg, hogy az általam írt meghatalmazással menjen el a központi TB-hez, és igényeljen egy újat. Szól a telefonom. Imola! Nem lehet, mert a meghatalmazás nem érvényes! Miért? Mert nincs rajta születési hely, dátum, stb… De rajta van a személyigazolványom száma, a taj számom, + a személyim lefénymásolva és aláírva, dátumozva, és eredetiben a régi TB kártya a kezében… a rendszer, a hálózat, ami nem tudom milyen nyelven kommunikál önmagával és velünk, de az biztos, hogy disco nem érti… *Kérdezem:* van még egy ember, akit Cosovan Attila Róbertnek hívnak (tudom, Szabóból van néhány), akinek ugyanaz a személyigazolványa, amin természetesen rajta van minden fentebb kért adat (tudom, így már Szabóból is csak egy van), és akinek ugyanolyan az aláírása (mondom, így már Szabóból is csak 1)? Nincs! És mégis, az ügyintéző szerint, így nem egészen kielégítő és korszerű a meghatalmazás, mert 40 éve, de inkább 140 éve valaki kitalálta, hogy Alulírott Blabla Bla… látjátok, **így játsszátok el mindennap** a „naaagyon komolyan veszem magamat és a semmittevésemet” című eposzt, amely arra mindenképpen jó, hogy (a tervezői és alkotói szemléletről megfeledkezve) robotoljatok céltalanul, mert a céltalan mókuskerékforgatásért a társadalom szeret fizetni… miből? abból, hogy valahol - véletlenül és szükségszerűen - valami érték állt

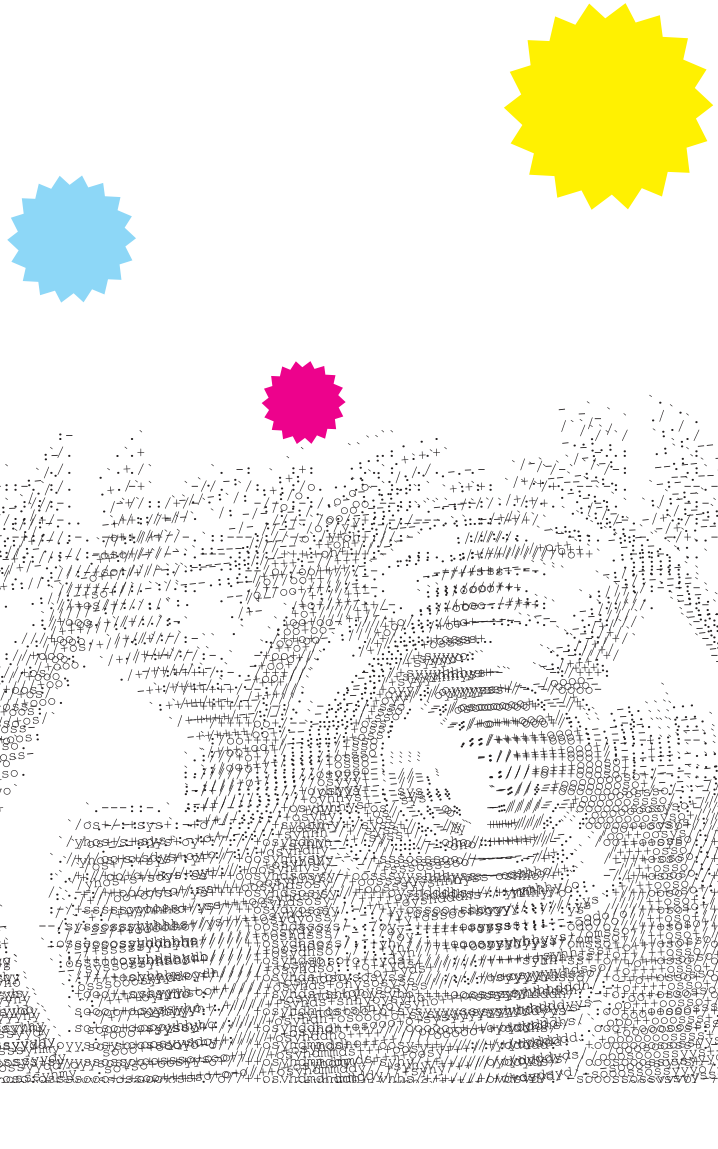

elő, s lett belőle fizetőeszköz, mint régebben az unatkozó bakákat odaállították, hogy ássanak egy mély gödröt ide, de pontosan, ahogy a csillag megy az égen, csak úgy érdemes, s ha készen van, akkopedig tömjék be!!! és ezt ritmikus parancs-szóra; ma már, azt hiszem, nem csinálnak ilyet, de igazolvá-nyokat még gyártanak, sokfélét… az nem számít, hogy egy em-ber ezek miatt hányszor kerüli meg feleslegesen a várost, meny-nyi energiát használ és használtat el másokkal, így, mai hangon szólva, NEM FENTARTHATÓAN éli meg a napját, eredmény nélkül, kiábrándultan hazatérve, majd új erőre kapva kitölti: anyja neve…..... születési hely, idő.....….. .... mit szólsz ahhoz az új keletű kifejezéshez, amit ELSZÁMOLTATHATÓSÁGKÉNT aposztrofáltok?
Disco egy hete meg sem mozdul, csak dumál egyfolytában a kanapé alól a barátnőm 60 centis hajszálai révén összegyűjtött porcicák, na ez pl nem egy heteroszexuális szó, mi? porcica…? hogy hangzik egy keménycsávónakhívnak szájából? pohhjcica? na mindegy, szóval a porrrcicák társaságában, hagyom, jól érzi ott magát...

Nincs idő csinálok
gyúrom a világot
lélekfény-fehérbe
mandelbrot függvénybe
árnyékkal füstölöm
virággá kürtölöm
s adom e virágot
neked is ha látod
ha nem

(Postulate)

Elszámoltathatóság! ha ez a kifejezés a divaton és píáron túl bármi mást is takarna és akarna, akkor egy lépéssel

közelebb kerülnétek a félkilós helyett a nulla kilós bukszához, és a *bárhogymegszerzett pénzt bárhogyeltudom költeni*-től, addig, hogy csupán az alkotói tevékenységem vagy mások túlélésához való pozitív hozzájárulásom révén megszerzett pénzt tudom bármire elkölteni… az elszámoltathatóság azt jelenti, hogy egy intézményen vagy társadalmon belül bárki bármikor elszámoltathat, elszámoltatható és mindezt nyíltan/nyitottan; például egy multi cég akármelyikalkalmazottjának jogában áll tudni azt, hogy a vezérigazgató mennyit keres és miért, és fordítva is, persze ez ma csak fordítva van (ne ijedjetek meg, nem komcsi eszme, hanem az amcsiktól jött körülbelül pár éve (a CSR után), persze ez nem zárja ki azt, hogy az – de nem az) és ezen kívül nekem, mint mondjuk a multi cég egyik vásárlójának jogomban áll tudni, hogy az a kedves

vagy inkább morcos fejű eladó vagy fel/kiszolgáló éppen mennyit keres, ez csak azért fontos, mert ha például a Vodafone-nál az ügyintézőnek nincs kedve velem mélyrehatóan beszélgetni, akkor én joggal mondhatom neki: de hiszen ennyi pénzért kérlek, dolgozz rendesen, vagy hát tényleg, ennyi pénzért én sem dolgoznék lelkiismeretesebben, szólok a főnöködnek, hogy tegyen a korrekt bérezésed érdekében, és így ezek a csekkolások esetleg odavezetnének, hogy a sztrájkoló pilótákat megértsem, és még szolidaritást is mutassak irányukban, mert legközelebb ők fognak mellettem kiállni, magyarul - és más nyelven is - ez nem egy izgalmas kártyajáték, amit nem szokás nyílt lapokkal játszani, hanem ez az emberi faj egyik civilizációs, morális normája, amely mai szinten már csak így működhetne: az elszámoltathatóságnak nincs iránya és irányultsága, az online világ révén immáron

másodszor is a szarosgumicsizmás falusi legény is tudhatná, hogy a városban kóricáló 450 lóerős autóban ülő Pol-

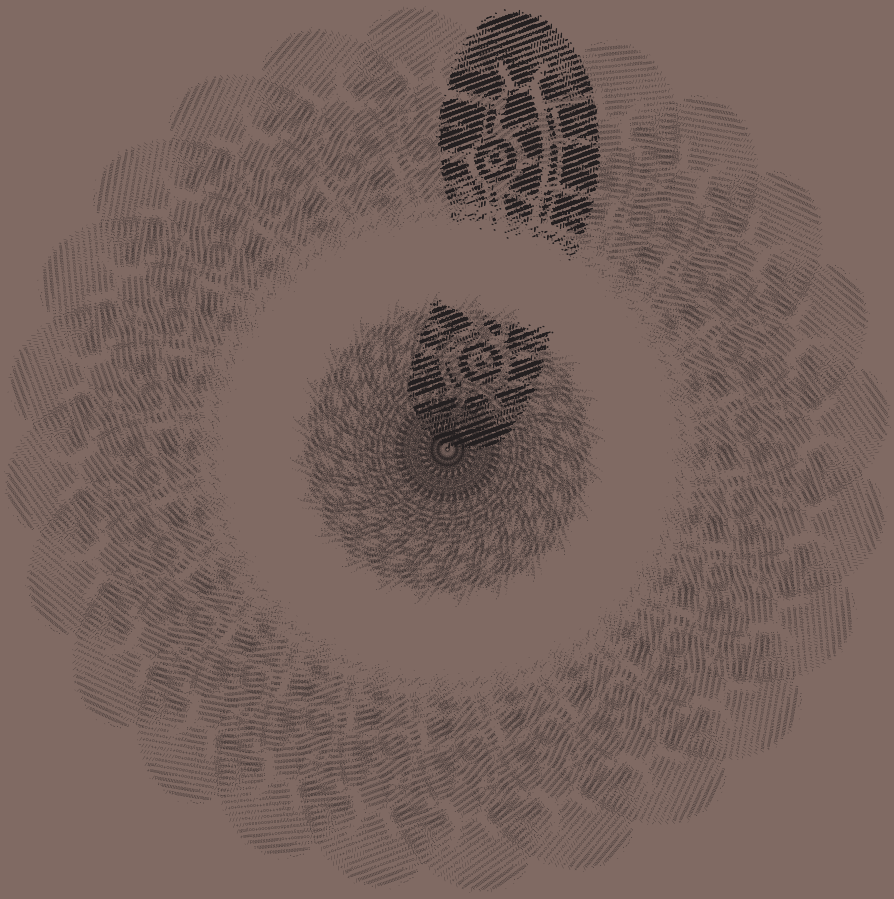

gártárs (ezt a polgártárs kifejezést legutóbb tegnap a Star Trekben hallottam, merthogy abban a társadalmi rendben vagy rendetlenségben gondolom nem volt már állam, hogy állampolgárként szólítsák egymást) és a mellette ülő Fake Smile Ikon mennyit is keres, és miért? jogában állhatna! ha megakarnánk szabadulni efféle titkainktól (mert másféle, konstruktív titkok is vannak, mint pl. egy szülinapi meglepetés, vagy egyszerűen dolgok, amikről nem akarok beszélni, de nem érinti negatívan a világ semelyik részét), és rengeteg egymást túllicitáló igazolványainktól, ha nem a siker és az üzlet lenne a mérce, hanem a tisztességes emberi tervezés és alkotás, amely nyílt és titokmentes, te, hogy ez a duma mennyire csöpögős, mint a juharszirup, az hétszentség, hátez hülye! na milyen? hát ezssszhülye, mondaná Hofi és mondja is a YouTube-on hatcsillagos értékelés mellett; de, mint mondtam, ez nem fog bekövetkezni nagyon gyorsan, annál önzőbb és hedonistább dögök vagytok - igenigen, téged is beleértve, ne nézz rám, csak azért, mert most éppen te gépeled extralassan 2 ujjal a szöveget - szóval csak akkor lennétek képesek egy huszárvágással mindezt megoldani, ha például - most nem egy rebellis, felétek közeledő szupernovát említek, hanem egy sima hétköznapi szupervulkánt, ami kitörne, van belőle néhány a Földön is, Indonéziában, de Amerikában is, az imádott Yellowstone Nemzeti Parkban; csak néhány szóban elmesélem, ne pánikolj, ez itt a média, őszintén, rémhírekkel szokta tájékoztatni az állampolgárokat, de ha az agyamentmédiától függetlenül mégis kitörne ez a szupervulkán, mire elmúlna a hatása, csak nem-túlsok polgártárs maradna, de inkább sorstárs, és akkor már nyugodtan beszélhetnénk elszámoltathatóságról, nyitottságról, szabadságról és fejlődésről, a szépről, a jóról, még az igazról is, (azt hiszem senki sem tiltakozna) ja, hogy erről a vulkánról néhány szót? - kutatók szerint például már

régen esedékes lenne egy ilyen kitörés az amerikai Yellowstone területén. A Yellowstone nagyjából 600 000 évenként tör ki, és a legutolsó esemény 640 000 évvel ezelőtt volt. Így készülnünk kell a következő katasztrófára, hacsak a vulkán el nem szunnyad magától. De a talajfelszín deformációi és a műholdak által mért egyéb adatok arra utalnak, hogy még mindig aktív, és ma is mozgásban van…

nem szállnak füstjelek, nincs fütty, és nincs ének,
elvesztek az utak, s már nincs szeme az éjnek,
gaz nő a romokon ecetszag közepett,
emlékszem, egy város teljesen elveszett,
nyomtalan, hirtelen - elszállt a semmibe,
sokáig azt hittem, valahol lennie
kell, de már nem hiszem, sok hat év egyedül

botomra kaparok megint egy vonalat
kétezer-kétszáz nap - vajon még hány maradt?

gyér penész nő alul, gyér hamu száll felül (Postulate)

A szupervulkán kitörésének az ereje jóval nagyobb, mint a normál kitöréseké. A felszabaduló energia egy üstökös vagy egy aszteroida becsapódásával hasonlítható össze. Egy aszteroida eltereléséval még meg lehet próbálkozni, viszont semmit nem tehetünk a szupervulkánok kitörése ellen. A robbanás több köbkilométer kőzetet, hamut, port, kén-dioxidot juttat a felső atmoszférába, ahol ezek visszaverik a beérkező napsugarakat, erősen csökkentve ezzel a Föld felszínének hőmérsékletét. A hatása szinte olyan, mint egy nukleáris háború után bekövetkező nukleáris tél. Ezek a hatások 4-5 évig eltarthatnak, miközben a termések elpusztulnak, és a teljes ökoszisz-

téma összeomlik: mondja az Origo - persze nem saját kutfőből, hanem a tudás demokratizálódása révén ők is valahonnan kopipésztelték de tuti így van, mert valamelyik nap gömbivel néztünk a NatGeo HD-én erről egy műsort, s ott is ezt mondták.

Moab nem kérte, hogy emlékezz a nevére. „Amit mondok, az se mindig fontos" mondta. Emlékszel a háromszögek varázslatos világára? Moab szerint a háromszög az élet és a halál legkisebb közös többszöröse.
„Moab bolond" mondta, és neked meg kellett ismételned:
„Moab bolond." És még egyszer. És megint, míg a kérdés fel nem merült benned: „De Moab, ha ez igaz, hogy lehet, hogy minden egyéb, amit tőled tanultam, MŰKÖDIK?"
„Ez az" mondta „amiben igazán hiszel, előbb-utóbb működni fog. És én igazából nem tartom bolondabbnak magam senki másnál. Meg kell találnod azt, amiben igazán hiszel. És az nem Moab."
Lenézett a patakban tükröződő holdra, és halkan hozzátette:
„Ez az egyetlen dolog, amit meg akartam tanítani neked." Köpenyének fekete lobbanása az utolsó emléked róla. De nem kell keresned - benned van, és mindenkiben. Ha akarja, bárki megtalálja.

Moabnak hívják? Vagy nincs is neve? Nem kérte, hogy emlékezz a nevére...

(Postulate)

A nyitottság és az elszámoltathatóság nem egy ördögtől való gondolat, de általában ti, emberek, ezt úgy fogjátok fel, hogy ez nem más, mint nagyon durva ellenőrzés, és ebből már elegetek van - a mindenféle múltnak köszönhetően -, csakhogy ez éppen az ellenkezője: ugye manapság csak a kiváltságosak, a valamilyen naaagyon fontos szervezethez tartozók ellenőriz-

hetnek benneteket - azaz mindenkit? de ti nem tehetitek ugyanezt velük - valójában most vagytok ellenőrizve, és nem akkor, ha minden nyitottá válna, és oda-vissza lekérhetnétek egymás adatlapját - a google most is ezt csinálja; mondd csak el, amikor például jön hozzád egy ismeretlen tárgyalni, akinek csak a nevét tudod, mit teszel? rákeresel a googleben, az iwiw-en, facebook-on, és megnézed, milyen digitális lenyomata van: ha nincs, gyanús, mert valamiért állandóan

törölteti, és figyeli, hogy ne hagyjon nyomot maga

után, vagy annyira nem tett semmi számottevőt, hogy nem került fel, az szintén érdekes: napjainkban a nagyobb sztárok a közösségi oldalakról töröltetik és titkosítják magukat, merthogy állítólag zaklatják őket; el tudja valaki képzelni, hogy a híres, de egyébként úgy alig ismert Dr. Grigory Perelman matematikust valaki zaklassa, mert ő a szó szoros értelmében sztár? Nem nagyon! (kollégám küldte el a nevét azzal a kiegészítéssel, hogy ez az ember még soha nem vett át semmilyen díjat, pedig nyert egyet-kettőt)… látom, egy helyben forgunk, mert félek attól, hogy nem igazán érthető, amit mondani akarsz - naidefigyelj, te ökör: mi az, amit egy ember nem tudna felvállalni a közösség előtt, nem tudna nyitottá tenni? például titkolná azt valaki, hogy reggelente felszokott kelni és fogat mos Elmex-szel, azelőtt pedig merevedése van ürítési ingerrel mixelve, vagy hogy szeretkezik félálomban, vagy mit reggelizik és mennyit, miből van nyelvvizsgája és mi

a hobbija, mekkora a vérnyomása, esetleg satöbbi, magyarul -

és más nyelven is - az emberi életben előforduló dolgaink 90%-a nem titkos, nincs benne semmi abnormális, nincs benne semmi olyan, amit érdemes lenne elrejtenetek, mert ezek olyan ismét-

mindig mennem kellett
nem fogytak az álmok
s valami volt mindig
amitől a város
nem volt elég jó

mindig mennem kellett
és közben maradtam
valamilyen mindig
feloldódott idők
aminosavakban

éhség vagy szomjúság
vagy alkohol-mámor
sosem állított meg
mindig voltam bárhol
főnixmadár-élet
kolibri-halál

ismét-lődő jelenségek, amelyek mindnyájunkkal előfordulhatnak, a fennmaradó 10% pedig azok a vágyak, gondolatok, tettek, amelyek végülis életünket mássá, különbözővé teszik: erre a 10%-ra épül a vallás, a jog, az üzlet, a pénz, azaz szinte minden, amiből most problémáitok vannak, minden, ami mellett vagy ami ellen küzdötök… de ti képtelenek vagytok szelektálni, és egy nagy levegőt véve, felkészíteni a civilizációtokat a változás befogadására - nem tehetek mást, pontokba szedem a javaslataimat::: :::::::::::

DISCO-FÉLE gazdasági és társadalmi alapmodell:

1 az internetet elfogadni olyan infrastruktúraként, amely a Túlélés-Fennmaradás-Fejlődés érdekében a legtöbbet teheti, azaz megteremti az esélyegyenlőséget és lehetővé teszi a - soha eddig nem tapasztalt - tudás és technológiák demokratizálódását.

2 az egész emberi fajban megtalálni a közös nevezőt, a minimum- és maximumszabályokat (megoldásokat), és átmenetileg elfogadni a közös pénzt.

3 minden létező nyelvet - beleértve a jelnyelvet is - hivatalossá tenni, és az optimális fordító technológiát mielőbb kifejleszteni a planetáris összefogás jegyében.
A közös nevezőt és a minimum maximumszabályokat megfogalmazva, kifejleszteni a TFF Wiki környezetet.

4 a TFF (azaz a Túlélés/Fennmaradás/Fejlődésről gondoskodó) szoftvert/projektet/környezetet bevezetni a köztudatba, és mielőbb alternatív kiegészítő gazdasági modellként üzemeltetni, kezdetben gyerekek és idősek számára, akiknek jól jöhet egy értékfenntartó és értékteremtő társadalmi jelenlét (egyelőre „állami" támogatás mellett)....

5 a tömeges együttműködést, a Wikipédiát és a Wikinómiát alapértelmezett szemléletként támogatni és használni, minden szinten (egyelőre „állami" támogatások mellett).

6 a TFF programot bevezetni az oktatási intézményekben, általánostól a legmagasabb szintig + a teljes társadalom számára elérhetővé tenni, mint például jelenleg a Wikipédia (egyelőre „állami" támogatások mellett).

7 nyitottá és elszámoltathatóvá tenni a társadalmat, irány és irányultság nélkül, azaz mindenki számára elérhetővé tenni az információt.

8 a pénz megszerezhetőségét a TFF, valamint az elszámoltathatóság és nyitottság halmazában újraértelmezni. A TFF pontosan tudja, hogy lokális és planetáris szinten minek milyen értéke van, és ez alapján az emberek társadalmi részvétele folyamatosan értékelve lesz: kreditben, pontban, szmájliban, stb. amik akár anyagi javakra is fordíthatók.

9 a közvetlen demokráciára való felkészülés (talán paradoxonnak tűnhet, de egyelőre állami kommunikáció révén, hiszen elvégre az állam, a demokráciában, egy kis jó szándékkal - ma is - a közösséggel egyenlő).

10 ezeket követi öt éven belül a közvetlen demokrácia első éve. A felvetések, a lokális és globális problémák a TFF segítségével és a különböző nyílt forráskódú felületeken, valamint a közösségi fórumok révén kerülnek megvitatásra, majd döntésre. Amennyiben ma egy törvény kidolgozása 1 év, úgy a közvetlen demokráciában ez nem lehet több 1 hónapnál. A törvény nem állandó, hanem folyamatosan változik, a társadalom morális fejlődésével arányosan, valamint a TFF révén. A törvény nem tiltás, szabály, hanem megoldás!

11 megszűnnek azok a munkahelyek, amelyeket az infrastruktúra helyettesíteni tud, létrejönnek a szabad és önálló, új típusú munkahelyek. A TFF segítségével, az együttműködök számát folyamatosan látni lehet, és a felvetett probléma fontosságát mérlegelni, illetve értékelni, természetesen a lokális és planetáris érdekek figyelembe vételével.

12 a pénz jelenlegi formája, intézményei és tartalmi háttere teljesen megszűnik. Önálló entitásként többé nem létezik. A pénz utódja a társadalmi értékítélet lesz - nevezzük most T.É.R.-nek, amit bárki bárhol, bármikor materializálhat, a majdani kívánalmaknak megfelelően.

13 megszűnnek a Földön a territoriális határok, hogy tisztán, háborúk és a múltra hivatkozó revizionista eszmék nélkül, minden nemzet kultúrája és nyelve nyugodtan fejlődhessen és létezhessen a Planetáris egészen belül: a Bolygó lesz a hazátok, a kertetek, amelyet ennek megfelelően óvni és gondozni fogtok.

ezen felül pedig mindenki ugyanúgy élhet, mint eddig, csak szabadon és nyitottan, ugyanúgy szerethet és kívánhat meg egy másik embert, ugyanúgy fog vigyázni gyermekeire és zenét hallgatni, ugyanúgy fog kirándulni és bringázni, focizni, enni, aludni, ugyanúgy fog görög filozófusokat és kortárs írókat olvasni bármilyen nyelven, és bármilyen kulturális kötődéssel, ugyanúgy gyakorolhatja vallását természetesen kulturális, filozófiai és lelki megközelítésben - a mostani hatalmi és materializált ideológia helyett -, csak mindezt méltósággal, esélyegyenlőségben és létbiztonságban, hiszen szabadon választott munkája, a TFF környezet révén, élete végéig szól, mert hivatása, munkahelye, az élete, nem más, mint a Föld nevű bolygó.

mindig mennem kellett
vittelek magammal
ha akartad ha nem
ígéretek szárnyán
harcba a holnappal

kifehérült szikla
és már nem dobog
neked szánt melegét
szél es homok issza
itt belül
de míg utazok:

vagyok

a bűnözések okait - a tudományosság igénye nélkül - néhány alapfogalomra vezethetjük vissza: pénz, szex, vallás, betegség - így beszélhetünk: szexuális devianciáról, vallási devianciáról, jogi devianciáról, egészségügyi devianciáról… de pénzügyi devianciáról még nem hallottam, pedig a lopások, rablások, háborúk 80%-a azt hiszem, erre épül.

A TFF modell segítségével ezek a devianciák okafogyottá válnak, a deviáns kórokozók/károkozók - az új társadalmi és gazdasági környezet révén - nagyrészt automatikusan megszűnnek… ...Gondoljatok csak bele,

mindig mennem kellett
és sosem lesz másképp
elszállt a félelem
indulni kell még ha
sosem érkezem is
meg

fény leszek és árnyék (Postulate)

vajon egy közepes anyagi gondokkal küszködő családban mi a fontosabb? az, hogy a bárhogyan megszerzett pénzüket ide-oda rakosgassák, esetleg bankban „kamatoztassák”, fektessék be részvényekbe, tegyék kotló alá? vagy sokkal inkább az, hogy keressék meg a család tagjaiban azokat az értékeket, amivel esetleg még ebben a gazdasági struktúrában is felszínre tudnak törni - de nem ezt teszik a legtöbben, hanem inkább csak mondják: Áh, ha nincs hozzá zsém, hiába is próbálnám, nem fog menni! Ezért vannak a plázák mozgólépcsőin (is) idegesen unatkozó emberek, akik céltalanul bolyonganak, arra várva, hogy valahonnan rájuk mosolyogjon a biznisz, a semmitcselekvésre hívás pillanata, de legtöbbjükre nem fog, és akikre mégis, azoknál is tiszavirág életű, mert nem a valamire, más szóval az értékekre építenek, hanem a semmire, más szóval a pénzre… ilyen nincs, az embernek jogában áll értéket előállítani, szabadon választott jót cselekednie, értsétek meg, idegesenunatkazókra nincs szükség, ezzel nekik okozzátok a legtöbb rosszat, hiszen amint eltelik a fiatalkoruk

és megszűnnek az életüknek értelmet adó futó szerelmek, majd a mindenfajta testi stimulánsok, magukba roskadnak, gyengeségükből fakadóan kénytelenek bűnözni, vagy egyszerűen csak vegetálnak, kinéznek az ablakon (ha van min), elmennek a tévéig, szőnek néhány rövid álmot, majd sóhajtanak sokat, nagyokat, aztán meg átkozzák az életet, és bíznak a bármikor újra felcsillanó bizniszben, pedig soha… ez a Ti gazdasági modelletek eredménye, nem pedig a mellékhatása… ja, hogy a Disco-féle modellben mindenki tervező, tudós, művész, alkotó ember szeretne lenni, aki rengeteg - globális viszonylatban is mérhető - jót ad a társadalomnak, amiért cserében megbecsülést, szabadságot és anyagi javakat kap? csakhogy én nem ezt mondom, mert ilyen alapon ma is ez van - egy bizonyos korig: Mi szeretnél lenni kisfiam? Mozdonyvezető, tűzoltó, Forma1-es versenyző, mérnök, orvos, aztán kicsit később: Főnök! PénzfelforgatóFőnök! Hiszen addigra már senki sem akar szurkos kezű útépítő lenni, (pedig egy kis szimbolikával élve milyen magasztos kontextusban is szokták használni: Úttörők!) senki sem álmodik arról, bárcsak szemetes lehetnék, és mégis van ez is, meg az is, és lesz is egy ideig, még a Disco-féle modellben is, csakhogy a Szemetesnek predesztinált, determinált ember esélye megváltozik, a munkából hazatérve, vagy szabadidejében a TFF környezet révén plusz értékhez/érdemhez juttathatja magát és a társadalmat amelyet a wiki közösség általános értékkel jutalmaz - én már találkoztam rettentően okos, művelt szemetessel, és postással is / és elrettentően buta és műveletlen főnökkel is (ma avattak díszdoktorrá egy utcaseprőt - Bill Gates-szel együtt, Cambridgben -, aki húsz éve takarítja az egyetemi város utcáit); szóval ez nem determinizmus… nagyon odafigyelők számára már érzékelhető, hogy nem az alá- és felé rendelt társadalmi rend felé haladtok, még így, a pénzfelforgatósdival együtt sem, sőt a mellérendeltség hangsúlyozása

ma már közkedvelt piárnak vagy divatnak számít nálatok, mert hiába vagyunk egyenlők, amikor együtt vagyunk, ha szétválva az egyik egy több tonnás Hummerba ül, a másik egy középkategóriás Hibridbe, a harmadik pedig egy 15 éves 1.1-es Suzukiba, mert tudjuk, másként könyöklünk ki rajtuk, és a szexuális libidónk is másképp üzemel a különböző üléstípusok interakciójában… éppen az USA-ban van egy szólásmondás: Jobb ha tudod, mindig van olyan, aki gazdagabb nálad, úgyhogy ne pattogj előttem a pénzeddel!!! ezt sokan komolyan is gondolják, és ez fontos a mai Pénzfelforgató struktúrában is, hiszen aki ezt komolyan átérzi/átlátja, az rájön, hogy a köztisztelet, a megbecsülés kiérdemléséért, a pénzen kívül mást is be kell mutatnia, és ezek az emberek válnak az idő során szerényekké, és a mai gazdaságban is,

jó üzletemberekké… most éppen a Roland Garrost nézem, és arra gondolok, hogy a mai társadalom mozgatórugója a verseny + üzlet + siker, ezt úgy sokan mondják, és ismétlik az unalomig (mint jómagam is)… ezek a teniszezők, amikor pályára lépnek, egyenlő esélyekkel indulnak egymás ellen, még akkor is, ha az idevezető út nem csak a tehetségükön múlott, hanem sok minden máson, akit érdekel mi más még, az olvassa el Malcolm Gladwell *Kivételesek* című könyvét, szóval itt a verseny egyenlő feltételek mellet zajlik, mindenki szeme láttára, mert a teniszben ráadásul már bevezették a challenge-et (azaz megkérdőjelezhető a bíró döntése), bár pont a Roland Garroson nincs ilyen, mert a salakon jól látható nyomot hagy a labda, magyarul - és más nyelven is - ez a fajta verseny és megmérettetés, ami a nyilvánosság előtt, titkok nélkül és szabadon zajlik, nélkülözhetetlen a társadalom fejlődéséhez, csakhogy Pénzfelforgató Világotokban a legtöbb verseny+siker+üzlet nem a nézők szeme láttára történik, na de itt abba is hagyom mert összeállt a kép mindenkinek… disco, beszélhetnél a szakmámról is, mert nem

is értem, hogy miért pont engem találtál meg ezekkel a gondolatokkal, talán nem én lennék az illetékes: beszéljünk arról, amihez értek, úgyis tudom, hogy nem fogsz + az általánosítást és a párhuzamot nem fogod mellőzni, és a provokációd még intenzívebb lesz, ha éppen a hivatásomról beszélek, a tanításról, a designról, a designkommunikációról, és a marketingről …

Thomas L. Friedmann *És mégis Lapos a föld* című könyvében Mark Tuckert idézi: „Olyan világ ez, amelyben a munkavállalók többsége számára az olvasás, írás, beszéd, matematika, természettudományok, irodalom, történelem és művészetek nélkülözhetetlen alapot jelentenek mindenhez, ami a munka világával kapcsolatos. Olyan világ ez, amelyben az elméletek és az elvonatkoztatások területén való jártasság az útlevél a jó munkahelyhez, amelyben a kreativitás és az innováció a kulcs a jó életszínvonalhoz, amelyben a magas szintű - a korábbitól nagyon eltérő - képzettség lesz az egyetlen létező biztonság. Olyan világ következik, ahol a rutinmunkát már nagyrészt gépek végzik, ahol a matematikai gondolkodás nem kevésbé fontos, mint a matematikai tényadatok, ahol az a szalagon dolgozó munkás, aki nem tud hozzájárulni az általa előállított termékek dizájnjához, ugyanolyan idejétmúlttá válhat, mint a kifutott termék. Olyan világ lesz, ahol a zenéhez és képzőművészethez értő szoftvermérnökök előnyben lesznek az egyszerű szoftvermérnökökhöz képest, ahol az építészek hasznát vehetik, ha tudnak valamit a nanotechnológiáról, és az egyedi jachtokat, kis halászhajókat építő kisvállalkozók csak akkor élnek meg a piacon, ha nagyon gyorsan megtanulják a szénszálas kompozit anyagok tulajdonságainak tudományos alapjait.” Szinte teljesen egyet értek ezzel az emberrel, csak mindig felmerül bennem a kérdés: egy ilyen kaliberű gondolkodó vajon miért nem kérdezi meg magától, hogy az Olyan világban, amit ő jósol - és saját szemünkkel is láthatjuk már -, milyen lesz például egy bankár, vagy egy

marketinges? A szalagmunkásnak értenie kell a dizájnhoz, az építésznek a nanotechnológiához, a hajógyártó kisvállalkozónak a kompozit anyagokhoz… a bankárnak vajon még mihez kellene értenie? a marketingesnek és a politipikusnak esetleg még mihez kellene értenie? disco szerint ez a 2 kérdés sokkal fontosabb, mint az itt felsorolt néhány, mert ugyan a jómódhoz - már napjainkban is - tényleg hozzájárulhat, ha valaki kreatív és innovatív (bár manapság, amint hallom, kreatív könyvelés, kreatív könyvelők is vannak, csak azt nem értem, ez mit takar? de sajnos pontosan tudom, hogy mit takar). Vajon milyen lenne egy kreatív bankár, vagy egy innovatív bróker?… (már ma sem illene néhány szakmát önállóan, csak úgy csupaszon kimondani: Bankár? Az mi? Talán Mérnök-Bankár, Orvos-Bankár, vagy Zenész-Bankár, Pék-Bankár, stb. és vonatkozik ez az olyan tanár-félékre is, mint én: Mi az, hogy Tanár? Csak úgy érintetlenül és ártatlanul, tanárember nem lehet valaki. Csinálnia is kell azt, amit tanít… azaz, hogy ne legyen oly vicces és igaz a mondás, miszerint - aki tudja csinálja, aki nem, az pedig tanítja. Az önállóan létező Bankári hivatal olyan mintha azt mondanám, a pénz önmagában létezik és boldogít.) Jól mondja Tucker, a rutin munkát manapság már nagyrészt gépek végzik: kérem, csináljon egy listát a rutinmunkákról, és összevetjük az én listámmal; nem biztos, hogy mindenütt egyezni fog… Paris Hiltonnak van egy új műsora, *Öri Bari kerestetik (Örökké tartó Barátság)* címmel, ő választja ki a nemtomhány idegen lányból az örökké tartó barátnőjét. A jómód és az új szemlélet, amit Mark Tucker emleget, itt megdőlni látszik. Paris Hilton jómódú, nagyon jómódú, kutyái ugyanolyan házban élnek, mint ő, csak arányosan lekicsinyítve… na most Tucker, ha ezt a jelenséget is észrevenné, akkor talán rádöbbenne ő is, hogy a legfontosabb teendő a pénz megszerezhetőségét egy rendszerbe foglalni, amit mondjuk a TFF környezet

optimálisan ki tudna elégíteni. A TFF modellben valószínűleg Paris Hilton sem halna éhen, tetteinek van némi társadalmi haszna, és néhány kreditet (vagy dollárt) kapna is érte, de biztos ezredrészét kapná annak a 16 éves indiai programozó srácénak, aki saruban gubbasztva a nem túl erős számítógépén azon dolgozik, hogy Hilton kisasszony holnap már könnyebben tudja megnézni és letölteni éppenmai szerelmének videó-anyagait a hálóról, vagy hogy autójában az automatikus fék működésbe lépjen, már akkor, amikor Sensual Kissing Lip-jét nézegetve éppen belerohanna az előtte száguldó Öri Barijába… na, erre a kérdésre kéne előbb választ adnotok, mert azt hiszem, az építészek, ha éppen olyan projektjük van, érteni fognak a nanotechnológiához is.

Szintén a fentebb említett szerző Daniel Pink *Egészen új elme/ átmenet az információ korából a koncepció korába* című könyvéből a következőt idézi: „Abban a világban, amit fenekestől felforgatott a feladatkiszervezés, amit elárasztottak az adatok, amiben szinte fuldoklunk a választási lehetőségekben, furcsa módon mégis azok a képességek számítanak a legtöbbet, amiket a jobb félteke vezérel: a művészi érzék, az empátia, az összefüggések felismerésének képessége és a transzcendencia keresése. Nem mindannyian veszítjük el a munkánkat holnap… De ahogy a világ másik végével való kommunikáció költsége lényegesen csökken - gyakorlatilag a nullára esik -, amint (2010-ben) Indiában él majd a legtöbb angolul beszélő ember, és ahogy a fejlődő országok folyamatosan ontják a rendkívül képzett munkavállalók millióit, a nyugati munkavállalók élete gyökeresen megváltozik. … De ez a fajta versenyelőny csak bizonyos fajta fehérgalléros munkahelyeket veszélyeztet, azokat a munkákat, amik leírhatók szabályok, szabványos eljárások és utasítások sorozataként.

Ezért jellemző, hogy kifejezetten a balféltekés munkák – mint az egyszerű számítógépes programozás, a könyvelés, a jogi precedensek keresése és a pénzügyi elemzés – vándorolnak át az óceánokon.”

Talán nem kéne ennyire alábecsülni az óceánokon túliakat, (az USA-ból nézve óceánon túliak) mivel ott (is) rendkívül sok jobb agyféltekéjét használó ember volt, van, és lesz, + nem köti le őket teljesen az ipari forradalomra épülő kapitalista béklyó, ezért biztosra vehető, hogy onnan is indulnak majd saját fejlesztések, amiket hamarosan - szájtátva - fogunk bámulni.

(idézet folyt.) „És éppen ezért rengeteg lehetőség marad azoknak, akik nem ilyen rutinfeladatokat végeznek: azoknak a programozóknak, akik egész rendszereket képesek tervezni, azoknak a könyvelőknek, akik ügyfeleik hosszú távú befektetéseit képesek kezelni, és azoknak a bankároknak, akik nem annyira az Excell program kezelésében, mint a szakma lényegében jeleskednek.” Ezt a lényeget már kifejtettük oldalakkal ezelőtt… bár nem tudom, mennyire volt kielégítő számodra. Engem sajnos arról győzött meg, hogy jobb lenne inkább azon „szakma” lényegét teljesen elfelejtenetek… (idézet folyt.) „A múlt században a gépek bizonyították be, hogy helyettesíteni képesek az emberi izomerőt. Ebben az évszázadban a különböző technológiák bizonyítják be, hogy képesek túlteljesíteni az emberi bal agyféltekét… Ahhoz, hogy ebben a korban jól boldoguljunk, tovább jól fejlett high-tech képességeinket ki kell egészítenünk alkotókészséggel és emberi nyitottsággal. Az alkotókészséget olyan feladatokhoz használhatjuk, amelyekben művészi és érzelmi szépséget kell teremteni, sémákat és lehetőségeket kell felismerni, megfelelő narratívát kell kialakítani, és olyan innovációkkal kell előállni,

amelyekről a világ nem tudta, miért nem hiányoztak eddig. Az emberi nyitottság azt jelenti, hogy képesek vagyunk együttérzésre, az emberi cselekvés finomságainak megértésére, örömet találni magunkban és ezt másokkal is megosztani, valamint képesek vagyunk arra is, hogy a mindennapokon felülemelkedve az élet célját és értelmét keressük. Az alkotókészség és a nyitottság fejlesztése nem mindenkinek lesz könnyű feladat. Egyesek eleve elérhetetlennek tartják. Ne féljenek (vagy ne féljenek annyira)! Azok a képességek, amik ma a legjobban számítanak, alapvető emberi tulajdonságok. Végül is réges-rég, barlanglakó őseink nem táblázatokkal és programhibákkal bajlódtak, hanem meséltek, gondoskodtak egymásról és egyre új eszközöket fejlesztettek ki. Csak arról van szó, hogy az információ korában néhány generáció alatt, az alkotókészséget és nyitottságot mozgató „izmaink" használat híján visszafejlődtek. Most az a feladat, hogy megfelelő edzéssel visszaszerezzük őket!"

Talán: Túlélés-Fennmaradás-Fejlődés = Tervezés+Alkotás

ne kapd fel a vizet azért, mert nem értem a marketing és a reklám jelenlegi feladatát, dolgát a világotokban, persze Pénzfelforgató módban (fetszik ez a gazdasági modelletekre húzott kifejezésem), találnék neki egy-két funkciót, de a TFF környezetben, félek, nem sok kredit járna ezért sem: mondom én, hogy gond lesz ebből, ismerőseim, barátaim nagy százalékban ebből élnek, cégemben is jelen van, bár már eljöveteled előtt is próbáltuk szűkíteni mozgásterét, szóval mi legyen? Tudod mekkora irodalma van a marketingnek? És mekkora szurkolótábora? Te mi is vagy? Designer? A színes albumokon kívül mit adtok a társadalomnak, tanítjátok őket, meséltek nekik arról, hogy mit jelent a design? Sokan, miután lefordítják magyarra, azt mondják: formatervezés, és innen biztos út vezet a félreértéshez: *Ja, ti vagy-*

tok azok, akik mindenféle érdekes, dekoratív, de sokszor használhatatlan tárgyat *csináltok, ugye?* Igen. Vagyis nem! Mi vagyunk azok, akik mindazt megtervezik, ami Téged körbevesz, a szemüvegkeretedtől a zoknidon át, az ajtókilincsig, mindent… ne légy nagyképű, mert nem szeretem, egyébként meg menj be az IKEA-ba, és meglátod, bírom őket, mert büszkék a tervezőikre, legalábbis úgy tűnik, hiszen minden termék mellett ott van a tervező neve és portréja is - az például nem marketing, hanem designkommunikáció csak halkan mondom, hamarosan nem lesz ekkora iparotok. Mi? Miért? A jelenlegi gazdasági modelletek az ipari forradalomra épül, a nagy gyárak létezésére, és az emberi robotmunkára… hamarosan otthonaitokban fogjátok előállítani 3Dés nyomtatóval a különböző tárgyaitokat, személyre szabottan, ugye nem kell ismételnem, hogy 20 évvel ezelőtt a ma már banálisnak számító technológiát senki sem gondolta volna életképesnek, és lám, és ezentúl még gyorsabban fog fejlődni, mert a tömeges együttműködés, valamint a tudás és a technológiák demokratizálódása révén ez lehetővé vált az emberiség számára, a mai fiatalok ebben nőnek fel, és élni fognak ezzel, ők nem fognak elmenni 4évente szavazni - nekik ez a limitált felelősségvállalás kevés lesz, ők részt akarnak venni napi szinten sorsuk alakításában - és előbb vagy utóbb a mai kormányok rádöbbenek arra, hogy a parlamentáris demokráciának is vége, szépen megszolgált az évek során, ugyanúgy, mint a bárhogyan megszerezhető pénz és annak háttérintézményei, de mára már anakronisztikus, nehézkes, és tulajdonképpen - ha picit feljebbről szemléljük a dolgokat - akadályozza az elvárható fejlődést… a napokban lesz az EP választás (20090607), azt hiszem, még erre elmész, meggyőződésem, hogy állampolgársági kötelességem, de vajon földi polgárként, élőlényként is ugyanez a

helyzet, ha már nem hiszek ebben a struktúrában, és jobban bízok a közösség azonnali reakcióiban és a közös felelősség vállalásában, vagyis a közvetlen demokráciában, akkor mi a teendőm? ne menjek el, s csendben várjam, hogy a szavazói részvétel 31%-ról egyszer csak nullára csökken majd…? a választásról jut eszembe, hogy mennyi hasonló termék vesz bennünket körül, és vajon miért ennyi + még egyszer ennyi? mert az ipari forradalom + a pénz + a marketing létrehozta a globális fogyasztói társadalmat, ami a halmozásra és a folyamatos újtermékinfuzióra épül, bevallom megszolgált ez is az évek során, kellett a társadalomnak, sokszor elterelte a figyelmet a régi sérelmekről, kiegyengette a civilizációs ellentéteket, megszépítette a napjainkat, felértékelte a testünket és megtanított arra, hogy az élet szép + élni jó, most, ma, a mának, nem gondolni semmire, csak a pillanatra, mert különben tovaszáll – bevallom, alapjában véve békét hozott a világra, még akkor is, ha kontinentális ellentétek léteznek, amelyek időközönként értelmetlen emberáldozatokat követelnek… azt hiszem, eleget dicsértem ezt a szépenpragmatikus korszakot, ami a huszadik században teljesedett ki, csakhogy mára önálló életre kelt, mint a Terminátorban a mesterséges intelligencia, de késő, már nincs létjogosultsága… nem túl sikkes ma anyagi javakkal dicsekedni és fennhéjázni, mert szánalmas (zárójelben meg kell, hogy jegyezd, amikor ezüst Monsteredben ülsz, ami bár sokkal gyengébb autó, mint amilyennek kinéz, vagy éppen egy Helly Hansen boltból jössz ki néhány új pólóval, valahogy erősebbnek, sőt, talán egészségesebbnek érzed magad, ugye? pedig – jól tudod – nem vagy egészségesebb, és erősebb sem…) szóval az emberi intelligencia és civilizáció érzi már, de a monetáris modelletek nem tud leállni, és valljuk be, nem is akar, inkább megpróbál eljutni a világ olyan részeire is, ahol a vágyak még nincsenek kielégítve, mert a hasonló termékek folyamatos halmozása, gyors megemésztése és ürítése révén, értelmestlen mun-

kahelyek maradnak meg, és jönnek létre, ehhez pedig szükség van új álmokra, s a márkákkal kialakított már-már intim viszonyokra, valamint az általuk leforgatott szappanoperára, amit 3 csaj + 1 fószer forgatókönyve alapján egy ismeretlen nemű rendező neve fémjelez: MarketInga, MéDiana, Kommu Niki és Desig Noá, + Banká Roy… nézzük milyenek is ők:::::

Market Inga: feltétel nélkül hisz a marketingben, a mai gazdaságban és üzleti modellben, hisz abban, hogy minden marketing, a többi csak töltelék, tudja, hogy nélküle nem létezik piac, piac nélkül meg kereslet-kínálat, ő az, aki munkát ad mindenkinek, és ő az, aki döntésképtelenül dönt; azt hiszi, az ő válán van a felelősség, de mindezt csupán pénzben méri-s-kéri; azt hiszi, tudja mi kell a népnek, becézgeti őket, csoportokra osztja, sőt újabban egyenként, s személyesen szól hozzájuk, mert ők megérdemlik, mert ők mindmind egyéniségek! Éééen nem! A terméke és ő, egybeforrtak, azonosító jelét (logóját) szereti jól megtermett mellére tűzni, esetleg lehetne egy kicsit nagyobb és vektoros?! hogy a márka(m)érték ne sikkadjon el! sosem ér rá, folyamatosan tárgyal fűvelfával, gyűlöli a fejlesztéseket, mert azzal sok a munka, és szerinte amúgy sem fogadnák el a worldwide központban, sokkal inkább hisz a reklám erejében és azokban a felületekben, amelyekre ismét felrakhatja az emblémáját, lehetne ismét egy kicsit nagyobbra venni, esetleg feljebb, de mindenképpen színesben ?! mert a célcsoportja csak úgy szereti! - mondja ő - unalmában könyvet ír, és szakirodalmat hoz létre Magáról Magának és Mindenkinek, rengeteg sok szakkifejezést ismer és ismertet el bárkivel, így toborozva újabb szeretőit, akik suttogják fülébe a flashmobokat, gerilla akciókat, vírus, Bétéel és Átéel meg integráltmarketing, pos, pop-okat és folytathatnám n+1-ig, Market Inga a legismertebb csaj a földgolyón, mindenki akar róla beszélni, és mindenki szeretné őt személyesen megismerni, ő tulajdonképpen az általános szépség, akire mindenki vágyik legalább 1x … ... ...

Mé Dianna: feltétel nélkül hisz a médiában, a mindenféle médiában és médiumban + a showbizben, és a mai gazdaságban és üzleti modellben, hisz abban, hogy minden média, a többi csak töltelék, ő egyébként lusta, és kicsit kényelmesen kövér, tévét néz non-stop, pontosabban ki tudja, hogy néz ki, mert sosem mozdul ki, viszont mindenki átmehet rajta legalább 1x, de inkább többször, általánosan nem szép, akire még a Mindenki is vágyik legalább többször, de ha lehet egyszer, sakko mi van…

Kommu Niki: feltétel nélkül hisz a kommunikációban, a mindenféle kommunikációban, a mai gazdaságban és üzleti modellben egyaránt, hisz abban, hogy minden kommunikáció (a többi csak töltelék), ő valójában a tipikusan feleségnek és felségnek való, okos és szép, de borzasztóan filozofikus alkat, mindent meg tud és meg akar magyarázni, pedig nem egy lexikon, de amit egyszer meghallott, meglátott, megérintett, azt magáévá teszi, és megtermékenyítve továbbadja alapigazságként, egy ősanya típus, s ha újra visszatérne a matriarchális társadalom, ő lenne a vezetője, alapjában véve őszinte és nagyvonalú, pedig hazudhatna észrevétlenül, ő ismeri a legjobban azt a nyelvet, amelyet születésünkkor megkapunk mindannyian (s később a legtöbben elfelejtünk), ő az, akire mindenki vágyik, de csak Mindörökre.

Desig Noá: feltétel nélkül hisz a dizájnban, csakis a designban, a mai gazdaságban és üzleti modellben él, és szolgálja azt, feltételes szabadlábon, de valójában nem hisz benne, viszont hisz abban, hogy minden design, a többi csak töltelék, érzékeny, szereti, amit csinál, de folyton csak a nagy Ő-re vár, s közben nem tesz érte semmit, nőcsábász és könnyelműen, nagyvonalúan tékozló, folyamatosan olvassa Market Inga irodalmát, kipróbálta és felpróbálta őt legalább egyszer (nem illenek össze, mert Inga

nagy sztár, ő pedig csak egy bölcsnek tűnő idea), Mé Diannával nem foglalkozik, pedig kit érdekel, Kommu Nikit - hirtelen felindulásból és Market Inga iránt érzett bosszúvágyból - egyszercsak feleségül kérte. Nem lehet tudni miért, de igent mondott neki. Az esküvőt családi körben rendezték meg, és csendben bíznak abban, hogy frigyük örökké tartani fog… első gyermekük neve Disco (ejtsd: dizájnkommunikáció).

Banká Roy: feltétel nélkül hisz a pénzben, a mindenféle pénzben, és a mai gazdaságban és üzleti modellben (egyaránt), hisz abban, hogy minden pénz, a többi csak töltelék; neme ismeretlen, vagyis elvan magával, talán az evolúció azon pontján van már, ahol a hímnősség egyértelmű, vágyait saját maga elégíti ki, de tudja, hogy nélküle másoknak már mit sem ér az élet, egyébként őrült, teljesen; terveit és gondolatait csakis önmagával osztja meg, folyamatosan bizonytalanságot kelt az emberek között, s mindezt attól teszi függővé, hogy éppen miként ébred reggelente. Nem szeret válaszolni, kérdezni s kérni viszont annál inkább. Egyesek úgy vélik, hogy őrültsége mellett más baja is lehet, talán valami végzetes nyavalya; végrendelete nincs, áááh minek - ő azt hiszi, ha meghal, vele együtt kihalunk mi is…

Hát ilyenek ők!

Minden mozgáshoz - jelenlegi tudásunk szerint - valamilyen mozgatásra van szükség, a mozgás haladást, helyváltoztatást eredményez, a változás pedig elvárhatóan fejlődést: földünk civilizációját jelenleg a pénz mozgatja, irányítja, ezáltal a fejlődést is; és most feküdj le - már nem is tudom hányadjára - arra a bizonyos rétre, és nézz fel az égboltra egy csillagos éjszakán (ahol a Naprendszerünkhöz legközelebbi csillag is fényévekre van, s mivel a fénysebességet - ami ráadá-

sul elenyésző mértékű sebesség, ebben a felvetésben - a mai fizikai paradigmák alapján emberi test aligha érhet el, magyarul - és más nyelven is - a brutális 1100 lóerős, 400 km per órával haladó Bugatti Veyron ebben a kontextusban, szánalmas fejlesztési eredménynek tudható be), így tudni fogod - mert intellektusunk régóta már ott tart, hogy tudja - Földünk jelenleg a Pénztől, az Üzlettől függ, de a Világnak, a VILÁGNAK, az ÉLETNEK semmi köze hozzá, ebből kifolyólag az igazi Fejlődés sem mennyiségi-pénzfüggő, ezt jobb, ha eszedbe vésed.

Még ma!

Disco, hova mentél??? Itt hagytál Cash-sel, s ezzel az értelmetlen szöveggel? Utálom ezt is, meg azt is. Mihez kezdjek most? Azt sem, tudom miket írattál itt összevissza velem… ... ...

Cash-féle alap sztori (vesd össze a 130. oldalon kezdődő Disco modellel, és válassz, azaz dönts):

1 Én egy ember vagyok, nem tudom a világot megváltani és megváltoztatni sem. Bevallom őszintén, jelenleg nem is akarom. Jól vagyok a bőrömben.

2 Munkáim nagy része a pénz révén, a marketingesek és bankárfélék miatt létezhet + a jelenlegi fizetésem java részét is egy nyertes EU-s pályázatból kapom.

3 Ebben a pillanatban a pénztárcámban 208 000 Forint van és 90 Euro, ezáltal biztonságban érzem magam, mert holnap ebből bárhol megebédelhetek, úgy, hogy nagy része még meg is marad, a bankkártyáimról most ne is beszéljünk…

4 A barátnőm tegnapelőtt költözött el tőlem - próbaidőre -, hogy tudjon nyugodtan tanulni, de valószínűleg nem fog már visszajönni. Én pedig már azon töröm a fejemet, hogy vajon melyik nő fogja jelenteni a magányomra azonnal ható gyógyírt. Még csak 39 éves vagyok.

5 Szelektíven gyűjtöm a PET palackokat, de egyáltalán nem takarékoskodom a fűtéssel, a villannyal, és a vízzel sem, ami nem túl ökotudatos. Egy elég drága házat bérelek.

6 Anyámék azt kérdezik, mikor lesz saját házam, mert amennyi pénzt elvertem eddig, már lehetett volna belőle kettő is. Nem szoktam válaszolni rá!

7 Ha megjelenik egy újabb csúcs Nokia, elképzelhető, hogy az elsők között leszek, aki megveszi, és ugyanez vonatkozik az LCD tévémre is; tavaly vettem, de már kinőttem.

8 Ha találok valami jó márkás (jó) cuccot, megveszem azt is, pedig ruháim alig 10%-át viselem.

9 A biciklim többe kerül, mint másnak a kocsija, de karácsonykor (és máskor is) szoktam adakozni; ha kérnek, majdnem mindig adok. Így könnyítek a lelkemen.

10 Rokonaim nagy részét ritkán látogatom meg, mert nincs időm, a temetésükre sem megyek el mindig, mert én még elég fiatal vagyok ahhoz, hogy fontosabb legyen az élet - ami megy tovább -, mint a halál (ami szintén megy tovább).

11 Önző vagyok. Szeretem, ha az időmet én oszthatom be, így családom/gyerekem nem tudom, mikor lesz, pedig barátaim szerint jó apa lennék. Hogy milyen férj, arra már nem vennének mérget.

12 A világot értem.

13 A világot nem értem.

ezen felül pedig mindenki ugyanúgy élhet, mint eddig, csak önmaga fogságában, ugyanúgy undorodhat, és gyűlölhet meg egy másik embert, ugyanúgy nem fog figyelni gyermekeire, és egyedül őrjöngeni, ugyanúgy fog semmit tenni, falni, álmatlanul hánykolódni, és ismét semmit tenni semmilyen kulturális kötődéssel, és gyakorolhatja vallását és hitvallását bigott módon, minden más vallást és hitvallást megvetve, terrorban és létbizonytalanságban, hiszen alkalmi munkahelye éppen tegnap szűnt meg, vagy csak simán kirúgták, mert a szakmája, a hivatása, a munkahelye, az élete, nem más, mint a Pénz nevű Semmi.

13+1

Nocsak, visszajöttél lászt minitre? … Drága emberbarátom, neked kötelességed mindezekkel elszámolnod magadban, kötelességed tudnod róluk, és kötelességed szólnod, hogy közéjük való vagy. A gyarló ember még nem bűnös ember, csupán esendő és gyenge. Kötelességed hinned abban, hogy létezik kapocs az emberi optimum és a megmagyarázhatatlan tökéletes között. Kötelességed inkább mindent megértened, mint csak úgy elvetned valamit, azért, mert nem értesz vele egyet. A pozitív kritika sokkal nehezebb, mint a negatív.

Kötelességed elmondani, hogy a nyitottság az emberi szabadság záloga, a szabadság pedig az együttműködés alapja. Amikor egy ma-

gamfajta ember azt hiszi, hogy valamit észrevett, vagy valamit megérez, akkor azt hirtelen el is hiszi. Beleássa magát a problémába, és a mások által is megfogalmazott gondolatok között folyamatosan párhuzamokat és összefüggéseket lát.

Egyszer csak rájön, hogy amit megtudott, azt talán még senki sem mondta ki, és akkor ő kimondja.

Amikor egy magamfajta ember jóslatokba, előrejelzésekbe bocsátkozik, nem azért teszi, mert képes megjövendölni a jövőt, hanem azért, mert az életben előforduló dolgai - számára - mást nem tesznek lehetővé.

Amikor a kreativitás, a tervezés és az alkotás fontosságát szajkózza, nem azért teszi, mert nem ismer el más indíttatású emberi foglalatosságot, hanem azért, mert hiszi, hogy mindezek boldogabbá, szebbé, gazdagabbá tehetik az emberiséget.

Tudja, hogy a legtöbb gyerek nem véletlenül szeretne, ha majd egyszer felnő, tervező-alkotó ember lenni. A most születő gyerek - a tömeges együttműködés révén -, mire felnő, már az lehet. Hiszem!

Hiszen szabadon választott munkája élete végéig szól, mert hivatása, munkahelye, az élete nem más, mint a Föld nevű bolygó- és talán egyszer majd, a névtelen, a végtelen Univerzum is ...

még felosztom néha magunkat nézőkre és játékosokra
időnként vetek egy pillantást térre és időre magam körül
(amikor itt a vetés ideje – hátha van még, ami ér
legalább ugyanannyit)
és százévente átrendezem menthetetlen szívem kamráit – a lomok
átkerülnek a pitvarok *sötétmelegébe*
s olykor tükröket viselek arcomon – alattuk terjed a már gyönyörű
idő-fraktál-mintázat
de nem a szégyen, és már semmi nem tudna rávenni,
hogy mindig csak áldozat akarjak lenni

semmi (Postulate)

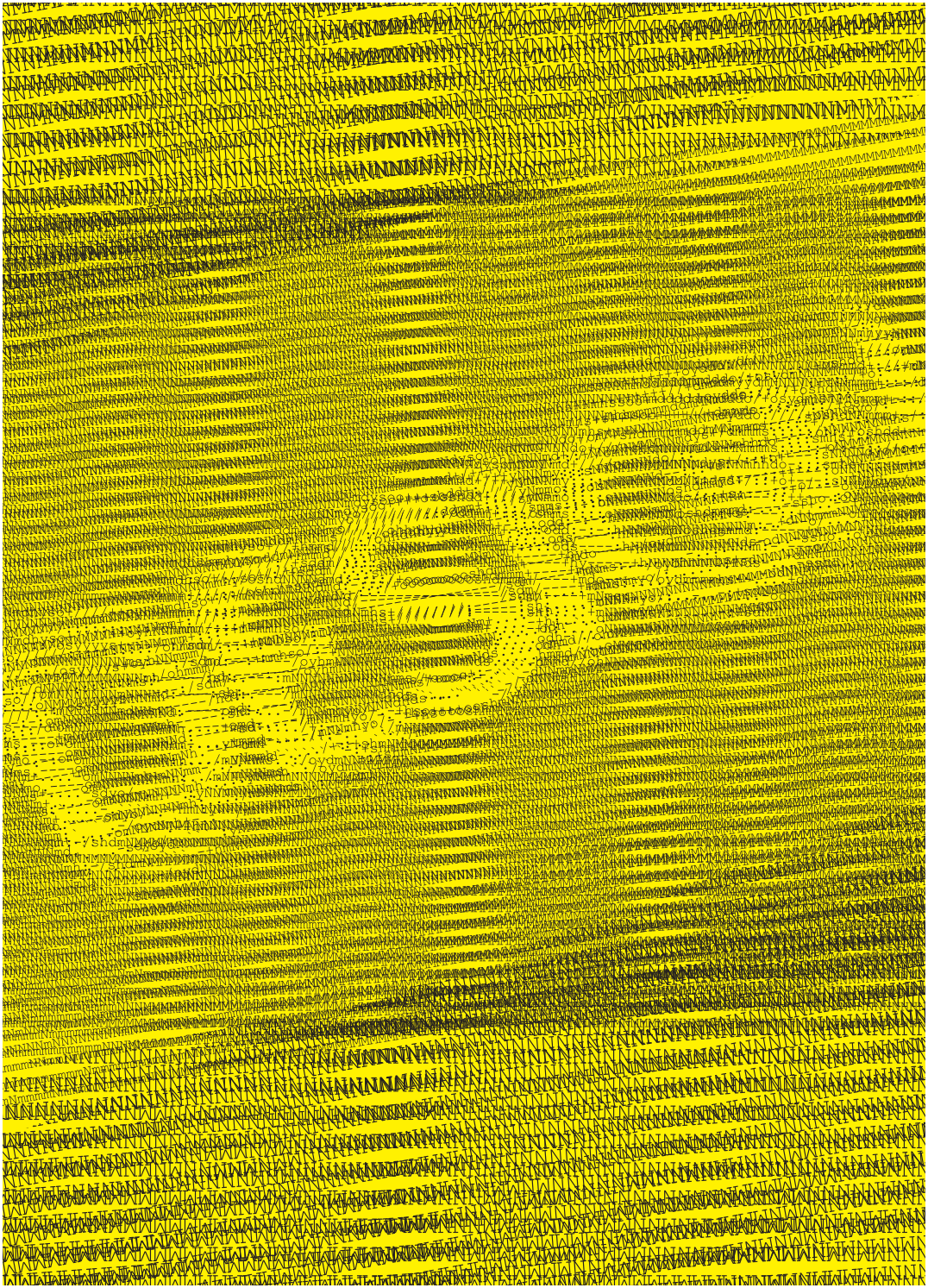

érdemes ezeket elolvasni (a jóból és a kevésbé jóból is lehet tanulni):

William McDonough, Michael Braungart: Bölcsőtől bölcsőig (2007) Wally Olins: A Márkák (2004) Magyari Beck István: Kulturális marketing és kreatológia (2006) Seth Godin: Hab a tortillán (2008) Jessica Williams: Merre tart a világ? (2006) Tom Buttler-Bowdon: Értékteremtők (2008): James Allen: Út a gazdagsághoz (1905) Robert G. Allen: Passzív jövedelemforrások (2000) David Bach: Automatikus milliomos (2003) Phineas Taylor Barnum: A pénzszerzés művészete (1880) Genevieve Behrend: A láthatatlan erő (1921) John Clifton Bogle: Befektetés józan ésszel (2007) Richard Branson: Hogyan vesztettem el a szüzességemet? (2002) Lawrence Cunningham: Esszék Warren Buffett tollából (1997) Rhonda Byrne: A titok (2006) Andrew Carnegie: A gazdagság evangéliuma (1889) Felix Dennis: Hogyan gazdagodjunk meg? (2006) Joe Dominguez – Vicki Robin: Pénzt vagy életet? (1992) Pere F. Drucker: Innováció és vállalkozás (1985) T. Harv Eker: A milliomos elme titkai (2005) Conor O'Clery: Az egyszeri milliárdos (2007) Charles Fillmore: Gazdagság (1936) Joel T. Fleishman: Az alapítvány (2007) Milton Friedman: Kapitalizmus és szabadság (1965) Thomas L. Friedman: És mégis lapos a Föld (2005) James Wallace – Jim Erickson: Kemény menet (1992) Michael E. Gerber: A V mítosz (1995) Benjamin Graham: Az intelligens befektető (1949) Mark Victor Hansen – Robert G. Allen: Az egyperces milliomos (2002) Paul Hawken – Amory B. Lovins – L. Hunter Lovins: Természetes kapitalizmus (2000) Esther Hicks – Jerry Hicks: Kérd, és megadatik! (2004) Napoleon Hill: Kulcs a gazdagsághoz (1965) Conrad Hilton: Legyen a vendégem! (1957) Joe Karbo: A lusta ember módszere a meggazdagodásra (1973) Guy Kawasaki: Az indulás művészete (2004) Robert Toru Kiyosaki: Cashflow négyszög (1998) Peter Lynch: Sikerrel a tőzsdén (1989) Andrew James McLean – Gay W. Eldred: Fektessünk ingatlanba! (2005) Jerrold Mundis: Hogyan keveredjünk ki az adósságból (1988) William Nickerson: Hogyan csináltam ingatlanbefektetéssel 1000 dollárból 3 milliót – a szabadidőmben? (1969) Suze Orman: A nők és a pénz (2007) Paul Zane Pilzer: Isten is azt akarja, hogy gazdagok legyünk (1995) Catherine Ponder: Legyünk nyitottak a gazdagsága! (1971) John Randolph Price: A bőség könyve (1987) Dave Ramsey: Újra az anyagi békéről (2003) Ayn Rand: Kapitalizmus (1966) Anita Roddich: Üzlet – másként (2000) Sanaya Roman – Duane Packer: Pénzteremtés (1988) Howard Schultz: Sztárkávéház – A Starbucks története, csészéről csészére (1997) Marsha Sinetar: Csináljuk, amit szeretünk, és a pénz majd jön magától! (1987) Adam Smith: Nemzetek gazdagsága (1778) Thomas J. Stanley – William D. Danko: A milliomos szomszéd (1996) Donald Trump: Az üzletkötés művészet (1987) Lynne Twist: A pénz lelke (2003) Max Weber: A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme (1904-1905) Muhammad Yunus: A szegények bankára (1999) Tom Buttler-Bowdon: Szellemek a palackban (2008): Muhammad Asad: Út Mekkába (1954) Szent Ágoston: Vallomások (Kr. u. 400) Richard Bach: Jonathan, a király (1970) Fekete Jávorszarvas: Fekete Jávorszarvas beszél (1932) Richard Maurice Bucker: Kozmikus öntudat (1901) Fritjof Capra: A fizika taója (1976) Carlos Castaneda: Ixtláni utazás (1972) Gilbert Keith Chesterton: assisi Szent Ferenc (1922) Pema Chödrön: Közelíts a félelemhez! (2001) Csuang Ce: Csuang Ce könyve (Kr. e. IV. század) Ram Dass: Itt és most létezz! (1971) Epiktétosz: Enkhiridion (Kr. u. I. század) Mohandász Gandhi: Önéletrajz (1927) Ghazálíj: A boldogság alkimistája (1097) Kahlil Gibran: A próféta (1923) G.I. Gurdijieff: Találkozások rendkívül emberekkel (1960) Dag Hammarskjöld: Útjelzők (1963) Abraham Joshua Heschel: A sabbat (1951) Hermann Hesse: Sziddhárta (1922) Aldous Huxley: Az észlelés kapui (1954) William James: A vallási tapasztalat változásai (1902) Carl Gustav Jung: Emlékek, álmok, gondolatok (1955) Margery Kempe: Margery Kemple könyve (1436) Jiddu Krishnamurti: Gondolkozz ezeken (1964) C.S. Lewis: Csűrcsavar levelei (1942) Malcolm X: Önéletrajz (1965) Daniel C. Matt: Amit a kabbaláról tudni kell (1995) W. Somerset Maugham: Borotvaélen (1944) Dan Millman: A békés harcos útja (1994) Michael Newton: Lelkünk útja (1989) Thich Nhat Hanh: A figyelmesség csodája (1975) John O'Donohue: Anam Cara (1997) Robert M. Pirsig: Azen meg a motorkerékpár – ápolás művészete (9174) James Redfield: A mennyei prófécia (1993) Miguel Ruiz: A négy egyezség (1997) Helen Schucman – William Theotford: Tanfolyam a csodáról (1976) Idries Sham: A Szufi út (1968) Starhawk : Spiráltánc (1979) Sunrjú Szuzuki: Zen szellem, a kezdő szellem (1970) Emanuel Swedenborg: Menny és pokol (1758) Avilai Szent Teréz: A belső várkastély (1577) Teréz anya: Az egyszerű ösvény (1994) Eckhart Tolle: A most hatalma (1999) Chögyam Trungpa: A spirituális materializmus meghaladása (1973) Neale Donald Walsch: Beszélgetések Istennel (1995) Rick Warren: Céltudatos élet (2002) Simone Weil: Istenre várva (1951) Ken Wilber: A mindenség elmélete (2000) Paramahansza Jogananda: Egy jógi önéletrajza (1946) Gary Zukav: A lélek lakhelye (1990) Eric Abrahamson,David H. Freedman: Tökéletes rendetlenség (2007) Tom Buttler-Bowdon: Pszichológia dióhéjban (2007): Alfred Adler: Emberismeret (1927) Gaven de Becker: A félelem adománya: életmentő jelek az erőszak ellen (1997) Eric Berne: Emberi játszmák (1964) Robert Bolton: A kommunikáció művészete: hogyan érvényesítsük magunkat, hogyan figyeljünk másokra és hogyan oldjuk meg a konfliktusokat (1979) Edward de Bono: Laterális gondolkodás: Kreativitás lépésről lépésre (1970) Nathaniel Branden:

Az önbecsülés pszichológiája (1969) Isabel Briggs Myers: Különféle adottságok: a személyiségtípusok megértése (1980) Louann Brizendine: A női agy (2006) David D. Burns: Jókedvűen: az új hangulatterápia (1980) Robert Cialdini: A befolyásolás lélektana: a meggyőzés pszichológiája (1984) Csíkszentmihályi Mihály: Kreativitás: áramlat, avagy a felfedezés és feltalálás pszichológiája (1996) Albert Ellis és Robert A. Harper: Útmutató az ésszerű élethez (1961) Milton Erickson (társszerző: Sidney Rosen): A hangom veletek lesz: Milton H. Erickson tanulságos meséi (1982) Erik Erikson: A fiatal Luther és más írások (1958) Hans Eysenck: A személyiség dimenziói (1947) Susan Forward: Érzelmi zsarolás: a félelem, a kötelességérzet és a bűntudat szorításában (1997) Viktor Franlk: Az értelem akarása: a logoterápia alapjai és alkalmazása (1969) Anna Freud: Az én és az elhárító mechanizmusok (1936) Sigmund Freud: Álomfejtés (1900) Howard Gardner: Az értelem keretei: a többszörös intelligencia elmélete (1983) Daniel Gilbert: A meglelt boldogság (2006) Malcolm Gladwell: Ösztönösen (2005) Daniel Goleman: Érzelmi intelligencia munkahelyen (1998) John M. Gottman: A boldog házasság hét titka (1999) Harry Harlow: A szeretet természete (1958) Thomas A. Harris: Oké vagyok, oké vagy (1967) Eric Hoffer: A fanatizmus természetrajza. Gondolatok a tömegmozgalmakról (1951) Karen Horney: Belső konfliktusaink: a neurózisok konstruktív elmélete (1945) William James: A pszichológia alapelvei (1890) Carl Jung: Az archetípusok és a kollektív tudattalan (1968) Alfred Kinsey: A nő szexuális viselkedése (1953) Melanie Klein: Irigység és hála (1957) R.D. Laing: A megosztott én: Tanulmány a józan észről (1960) Abraham Maslow: Az emberi természet kiterjedése (1971) Stanley Milgram: A tekintélynek való engedelmeskedés (1974) Anne Moir, David Jessel: Agysex: női agy – férfiész? (1989) Ivan Pavlov: Feltételes reflexek: Az agykéreg fiziológiai aktivitásának kutatása (1927) Fritz Perls: A Gestalt-terápia alapvetése (1951) Jean Piaget: A gyermek nyelve és gondolkodás (1923) Steven Pinker: Tiszta lap: Az emberi természet modern tagadása (2002) V.S. Ramachandran: Az elme fantomjai: Az emberi elme titkainak szondázása (1998) Carl Rogers: Valakivé válni – A személyiség születése (1961) Oliver Sacks: A férfi, aki kalapnak nézte a feleségét, és más orvosi történetek (1970) Barry Schwatz: A választás paradoxona: miért a kevesebb a több? (2004) Martin Seligman: Hiteles boldogság: Az új pozitív pszichológia felhasználása, a tartós beteljesülés lehetőségének megvalósításában (2002) Gail Sheehy: Átmenetek: a felnőttkor előreláthatóa válságai (1976) B.F. Skinner: szabadon Fogva (1971) Douglas Stone, Bruce Patton, Sheila Heen: Nehéz beszélgetések: Hogyan beszéljük meg a legfőbb dolgainkat (1999) William Styron: Látható sötétség (1990) Robert E. Thayer: Mindennapi hangulataink eredete: Az energia, a feszültség és a stressz megszelídítése (1996) László Ervin: Világváltás (2008) Jim Camp: Merj NEMet mondani … (2008) Don Tapscott & Anthony D. Williams: Wikinómia (2007) William A. Dembski: Intelligens tervezettség (2007) John Howkins: Az alkotás gazdagít (2004) Klaus Werner, Hans Weiss: Márkacégek feketekönyve Jared Diamond: Összeomlás (2007) Thomas L. Friedman: És mégis lapos a föld (2008) Ann Demarais,PhD – Valerie White, PhD: Első benyomás (2008) Mike Losey, Dave Ulrich, Sue Meisinger: A HR jövője (2006) Roland Gareis: Projekt? Örömmel! (2007) Larry Weber: Marketing a hálón (2008) Paul Garrison: Exponenciális marketing (2006) Alex Wipperfürth: Eltérített márkák (2008) Corinne Maier: Jó reggelt, lustaság! (2005) Miskolczy Csaba: Képernyők (H)arca (2008) Richard Watson: Jövő – Dosszié (2008) Bill Gallagher – Orvel Ray Wilson – Jay Conrad Levinson: Gerilla üzletkötés (2007) Jay Conrad Levinson: Gerilla marketing (2008) Chris Anderson: Hosszú farok (2006) Zalavári József: A forma tervezése (2008) Jon Steel: Igazság, hazugság, reklám (2002) C. K. Prahalad: Esélyek a piramis alján (2006) Malcolm Gladwell: Fordulópont (2007) Molnár Gyula: Az én vizuális nyelvem (2008) Kevin Roberts: Jövő a márkák után – lovemarks (2004) David Ogilvy: Ogilvy a reklámról (1990-2006) Mányai Csaba: Reklám helyett (2009) Malcolm Gladwell: Kivételesek (2008) Mérő László: A pénz evolúciója (2007) Brian May, Patrick Moore, Chris Lintott: Bumm! A világegyetem teljes története (2007)

megosztotta velem mindenét,
részecske- és hullám-jellegét,
s négytizedes pontossággal tette,
amikor szükségem volt rá.

mindig megérezte.

jött, és néha nem tudtam, miért,
aztán elment, mint akinek dolga
van - és volt is mindig valami,
s megértettem: ez már mindig így lesz.
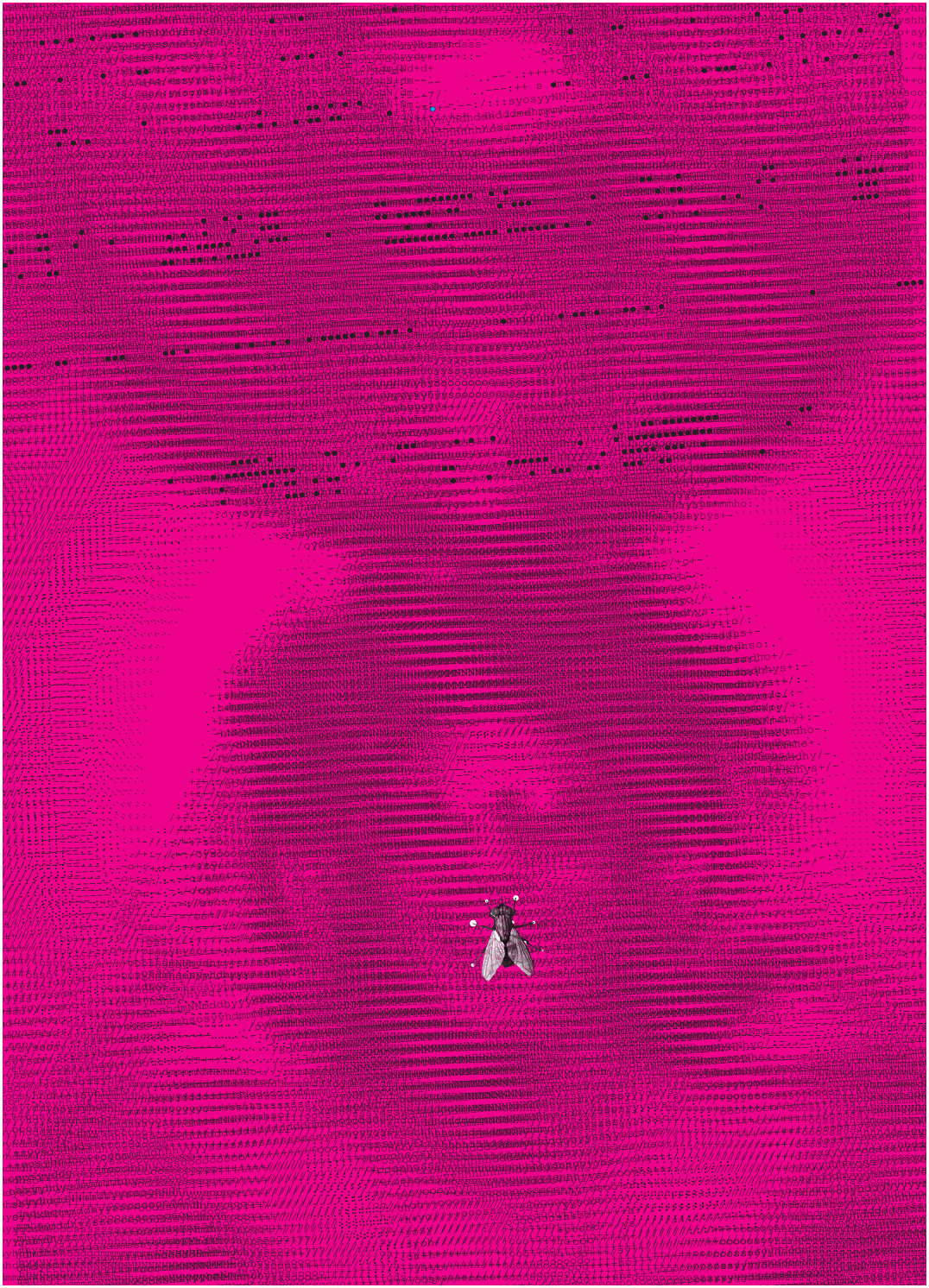
Postulate